

DOLENJSKI LIST

PRED 600-LETNICO
METLIKE

Aprila 1965 bo minilo 600 let, odkar je bila ustanovljena Metlika, ki sodi med najstarejša mesta na Slovenskem. To obletnico bodo po vsej občini, posebno pa v Metliki, kar najsvečaneje proslavili, zlasti še, ker bo prihodnje leto hkrati tudi 20-letnica osvoboditve.

Da ne bi zmanjkalo časa za vse potrebne priprave, je bil že imenovan poseben odbor, razen njega pa še več komisij za pripravo programa in drugih potrebnih del. Odločili so se, da bodo v mestu in tudi v vseh večjih krajevnih središčih v občini slovesnosti razporejene preko vsega leta, trajale pa bodo vse od obletnice ustanovitve v aprilu do občinskega praznika 26. novembra.

Vodovod – darilo
partizanskemu
Hrastu

Do konca letošnjega leta bodo na Hrastu pri Suhorju uredili vodovod, za katerega je 12 milijonov dinarjev prispevala skupnost železniških podjetij Slovenije v obliki darila partizanskemu kraju, 6 milijonov dinarjev pa je dala občina. Do zdaj so že uredili okrog 800 metrov cevo-
vodov s črpalnico in rezervoarjem, sam vodovod pa je prirejen tako, da bo mogel napajati tudi Dolenje Drage in Ravnece, kamor nameravajo cevovod speljati v naslednjih letih. Vodovod na Hrastu bo odprt že ob koncu tega leta, vsaj tako predvidevajo pri metliški komunalni upravi, ki ta vodovod gradi.

ACE NIMAS DINARJA, PA SE NE MORES PELJATI? PRAVI ŽELEZNIČAR PUŽI NA, KI JE POBRAL NAS DINAR ZA 3 TISOČAKE V AKCIJI EN DINAR SFRJ. KAJ VEC BERITE O TEJ AKCIJI NA 5. STRANI!

Vreme

OD 5. XI. DO 15. XI.

Okoli 6. in zlasti okoli 13. novembra padavine z ohladitvijo, pri čemer je okoli 13. novembra pričakovati sneg do nižin. V ostalem suho vreme. Včasih tudi razjasnitve.

Dr. V. M.

Pred volitvami novih vodstev SZDL

V petek, 30. oktobra, je bila v Novem mestu razširjena seja občinskega odbora Socialistične zveze, na katero so prišli predstavniki in tajniki krajevnih organizacij ter nekateri gostje. Plenum je razpravljal o pripravah na letne konference, kadrovanju in programiranju dela v SZDL. V razpravi so sodelovali: Slavko Dokl, inž. Niko Rihar, Anton Virant, Milan Bratož, Franc Koren, Ciril Kosmina, France Furlan, Janez Levstik, Miro Thorževski, Franc Skof, Stane Medved, Ludvik Simončič, Leon Kos, Ivan Hrovatič, Vlado Seničar in Stanko Koligar.

Ze poročilo o dejavnosti SZDL v preteklem obdobju je pokazalo na nekatere pomanjkljivosti, o katerih so z namenom govorili še posamezni predstavniki krajevnih organizacij. Ugotovitev, da je bilo lani v občini 31.254 volilcev in od teh 14.981 članov SZDL (kmalj polovica) in da je hkrati od 11.881 zaposlenih vključenih v organizacijo le 6.150 ljudi, je res porazna. Pa tudi podatek, da imamo na območju občine 284 občanov s fakultetno izobrazbo, od teh pa jih aktivno sodeluje v odborih Socialistične zveze le nekaj več kot 1 odstotek, kaže, da je večina delovne inteligence do slej stala ob strani. Morda je nekaj resnice v besedah tovariša, ki je povedal, da od-

kar imajo ljudje toliko avtoritativ in televizorjev, love samo honorarje, za delo v organizacijah pa jim zmanjka časa.

Kako izbirati
nova vodstva

Ko so govorili o kadrovanju v nova vodstva SZDL, so poudarili, da bi bilo treba pridobiti v odbore čim več šolanih ljudi, hkrati pa naj ne bo šolska izobrazba edino merilo za izbiro kandidatov. Odbornik Socialistične zveze naj bi bil po možnosti izobražen človek, vendar pa voljan delati v tej organizaciji. Na plenumu so dejali, da so samo delavoljnost, družbeno-politična aktivnost in družbeni ugled posameznika

merila za izbiro novih vodstev. Mimo tega naj krajevne organizacije upoštevajo tudi načelo zamenljivosti, posebno pri tistih ljudeh, ki imajo že več funkcij. Tudi ni treba za vsako ceno kandidirati žensk, samo zaradi števila, pač pa (Nadaljevanje na 3. strani)

Volilna komisija pri
občinskem odboru
SZDL

Na zadnjem plenumu občinskega odbora SZDL Novo mesto je bila izvoljena volilna komisija, ki bo na terenu pomagala pri izbiri kandidatov za volitve v občinsko in republiško skupščino, hkrati pa tudi svetovala organizacijam SZDL pri izbiri njihovih kandidatov, da ne bi isti ljudje večkrat kandidirali in bili zato preobremenjeni s funkcijami. V volilno komisijo so bili izvoljeni: Peter Romanič, Vida Jelenič, Franc Kotnik, Miha Hrovatič, Franci Kuhar, Miro Thorževski, Janez Pobočar, Majda Suln, Uroš Dular, Vera Papež in Slavko Dokl.

Pomagajmo
poplavljenecem!

Hude poplave zadnjih dni niso prizanesle naši in sosednim občinam. Povzročile so precej škode na kmetijskih posevkih in pridelkih, zasebni lastniki in komunalni naprave. Z željo, nuditi prizadetim občanom in naseljem čimprejšnjo in učinkovito pomoč, je občinski odbor SZDL v Novem mestu ustanovil komisijo za pomoč poplavljenecem. Prepričani smo, da se bodo občani odzvali vabilu in da bodo tudi tokrat s svojimi prispevki dokazali iskreno sočustvovanje in pripravljenost pomagati vsem, ki so v stiski. V akciji, ki jo s tem načenjamo, gre predvsem za denarne prispevke, hvala pa bomo sprejeli tudi obleko, perilo in obutev!

Delavski sveti naj na sejah takoj razpravljajo, kolikšno pomoč bodo poplavljenecem nudili, predstavniki sindikalnih podružnic pa so že dobili nabiralne pole za zbiranje prispevkov od posameznikov. Denarne prispevke naj delovne organizacije nakazujejo na žiro račun 606-11-608-42 pri NB Novo mesto, materialno pomoč pa prinesite v skladišče občinskega odbora Rdečega križa na Cesti kom. Staneta v Novem mestu. Sindikalne podružnice naj zbrana sredstva takoj, ko bo akcija končana, prineso v pisarno ObO RK Novo mesto na Cesto kom. Staneta št. 6.

Upoštevajmo staro ljudsko reklo: »Kdor hitro da, dvakrat da!« in s takojšnjimi prispevki prispejmo na pomoč poplavljenecem. Z uspehi akcije bomo javnost seznanjali v Dolenjskem listu.

ObO SZDL, ObO RK ter Komisija za pomoč poplavljenecem
Novo mesto

Hvala vsem, ki so pomagali

Po hudi elementarni nesreči, ki je prizadela občino Brežice 24. in 25. oktobra, smatra občinska skupščina Brežice za svojo dolžnost izreči v imenu prebivalcev, ki jih je prizadela poplava, iskreno zahvalo vsem skupinam in posameznikom, ki so kakorkoli pomagali pri reševanju ljudi in premoženja.

Posebno zahvalo smo dolžni vojakom, podoficirjem in oficirjem JLA iz garnizionov Cerklje, Novo mesto in Ljubljana, vsem gasilskim društvom iz domače občine, poklicnim gasilskim enotam iz Novega mesta in Kranja ter gasilskemu društvu Šmihel pri Novem mestu.

Zavedamo se, da so našim občanom pri reševanju nudili neprecenljivo pomoč. Ko so nam za ceno svojih življenj in zdravja pomagali reševati, so dokazali svojo solidarnost z nami in pripravljenost pomagati v nesreči. S pomočjo, ki so nam jo v hudih dneh nudili, so zmanjšali škodo, ki bi bila brez tega veliko večja. Zategadelj smo prežeti s hvala-
leznostjo do vseh, ki so nam pomagali v hudih trenutkih!

OBČINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

SKUPINA PARTIZANSKIH MATER, VDOV IN ČLANIC INVALIDSKE ORGANIZACIJE MED SPREJEMOM NA OBČINSKI SKUPŠČINI V NOvem mestu

Solze v očeh, ponos v srcih naših mater in vdov

V soboto, 31. oktobra, je predsednik novomeške občinske skupščine priredil sprejem za matere in žene padlih borcev ter za druge starejše in socialno ogrožene udeležence NOV. Organizacijo sprejema je prevzel občinski odbor Zveze vojaških vdov in invalidov, materialno pa so ga podprli občinska skupščina, občinski odbor Rdečega križa,

Novoteks, Labod in Dolenjka. Več kot 60 povabljenec, ki so jim podmladkarji Rdečega križa pripeli na prsi rdeče nageljne, je najprej pozdravil predsednik Sergij Thorževski, potem pa so prisluhnili programu, ki sta ga zanj pripravila skupina recitatorjev z novomeškega učiteljskega in moški pevski zbor KUD »Dušan Jereb«. Solze so kar same od

sebe privrele na oči in ni ga bilo v dvorani, ki ne bi bil ginjen. Vsemu naključju pa solze niso mogle prikriti ponosa in sreče, da vse te žrtve niso bile zaman. Precuden cvet je v grapi črni – cvet svobode, cvet nove domovine...

Po programu so razdelili zavitke z darili in povabili zbrane za malico.

Dolenjska galerija

– organizator razstav in estetske vzgoje v Novem mestu in vseh večjih krajih Dolenjske

29. oktobra, na občinski praznik Novega mesta in novomeške občine, je bila slovesno odprta tudi nova DOLENJSKA GALERIJA. Eminentna kulturna slavnost je ob tej priložnosti zbrala v Novem mestu vrsto umetnikov, vidnih javnih političnih in kulturnih delavcev iz vseh večjih dolenjskih in spodnjeposavskih krajev ter iz Ljubljane, vrsto ljudskih poslancev in dolenjskih rojakov, ki žive sicer v raznih krajih Slovenije. Zbrane predstavnike skupščin, kulturnih institucij, odborov in komitejev političnih ter drugih organizacij je najprej pozdravil direktor Dolenjskega muzeja prof. Janko Jarc, za njim pa je spregovoril uvodne besede republiški sekretar za kulturo Miloš Poljanšek, ki je dejal:

V pozno jesenskem razpoloženju, ki letos še očitneje očrtuje občinski praznik, morete biti kulturni delavci Novomeščani – tudi tisti, s širše Dolenjske, in z vami vse prebivalstvo, nadvse zadovoljni. Zado-

voljni zato, ker smo kljub velikim prizadevanjem naše slovenske skupnosti premalo kaj pričel dogodka, kakršen je danes. Pravkar odpiramo namreč nove galerijske prostore Dolenjske galerije je

prav gotovo pomembna pridobitev; trditi morem, da je celo izredna. S Ko-
stanjevo, ko le-ta dogradi svoj razstaveni prostor v nekdanjem samostanu, nudi neposredne možnosti dostojne prezentacije li-

kovne tvornosti Dolenjske. Pokrajine, ki je dala lepo številno izrednih umetnikov in ki zaradi svoje prvobitne lepote in neposrednosti ljudi privablja k sebi in ustvarjalno vznemirja številne druge iskalce umetniškega izpovedovanja.

Program novoustanovljenega zavoda v polni meri upravičuje njegov nastanek. V njem je namreč rečeno, da galerija v svojih zbirkah ohranja in prikazuje rast in razvoj likovnega umetniškega ustvarjanja na Dolenjskem. Vse-
kakor spoštljiva dolžnost in (Nadaljevanje na 7. str.)

LJUDJE
NOČEJO
DENARJA!

Kako smo se letos spomnili 31. oktobra – svetovnega dneva varčevanja, lahko preberete na 5. strani današnje številke. Da v naslovu ne pretiravamo, pa naj vam pove reportaža o akciji, ki smo jo pripravili v dogovoru s Komunalno banko v Novem mestu!

Pred volitvami novih vodstev SZDL

(Nadaljevanje s 1. strani)

naj vsaka organizacija na svojem območju dobro preudari, če ni morda le spregledala kakšne sposobne tovarišice.

Ali organizacij SZDL res nimajo pravega dela?

Medtem ko je uvodno poročilo Mira Thorževskega govorilo o programiranju dela v organizacijah SZDL, o najmanj kvalitetnejšega dela ter o novih oblikah dela z občani, so bili nekateri tovariši mnenja, da je glede tega premalo napotkov. Povedali so, da odbori SZDL in tudi člani delajo, če gre za konkretno nalogo, da pa pravzaprav ne vedo, kakšne so te nove oblike dela. Ob koncu razprave je predsednik občinskega od-

bora SZDL Slavko Doki tudi to pojasnil. Dejal je, da bi odbori SZDL ne bili v zadregi kaj delati, če bi znali prisluhniti željam in potrebam občanov. Navadno na sestankih Socialistične zveze razpravljajo ljudje samo o komunalnih vprašanjih, vendar to ni edina in tudi ne poglavitna naloga organizacije.

Člani SZDL naj bi budno spremljali vse javno življenje, tako tudi delo posameznih organov in služb (zdravstvene, prosvetne in drugih) ter dajali predloge za odpravo morebitnih pomanjkljivosti, kar vse se da narediti brez finančnih izdatkov. Krajnje organizacije SZDL na vasi pa bi lahko sodelovale tudi pri odpravi napak v odmeri dohodnine št.

Člani pletuma so sklenili na bližnjih letnih konferencah posameznih organizacij vse te naloge uresničiti, predvsem pa se bodo potrudili, da bodo na konferencah člani SZDL razpravljali največ o problemih lastne organizacije, o pridobivanju novih članov in izbiri kandidatov za nova vodstva.

Ob koncu sta bili izvoljeni komisija za pomoč poplavljenim področjem ter volilna komisija za odbornike in poslance, ki bo tudi na terenu pomagala pri izbiri kandidatov. Predlogi te komisije pa bodo res samo predlogi. Vsak občan ima namreč pravico predlagati drugega kandidata in seveda svoj predlog utemeljiti.

Pet sejmov v prihodnjem letu

11. mednarodni sejem »SODOBNA ELEKTRONIKA« na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je obiskalo 65.780 obiskovalcev, navzlic deževnemu vremenu, ki je trajalo več čas sejma. Se posebej je bil velik obisk strokovnih šol iz vseh krajev države. Na svoj račun so prišli letos tudi potrošniki, ki so v »Jurčkov« lahko kupili marsikateri proizvod iz elektrotehnične stroke s precejšnjim popustom.

Prihodnje leto bodo na razstavišču v Ljubljani tile sejmi: MODA 1965 od 16. do 24. januarja, ALPE-ADRIA od 15. do 23. maja, VINSKI SEJEM od 27. avgusta do 5. septembra, SODOBNA ELEKTRONIKA od 2. do 10. oktobra in MEDNARODNI SEJEM POHISTVA od 12. do 21. novembra.

V METLIKI JE SEMEN DOVOLJ, LE KUPCEV JE PREMALO

Metliški zadrugi je uspelo nabaviti semensko pšenico. Na zalogi je imajo dovolj, celo preveč! Kmetje zaradi visoke cene ne segajo po sortnih semenih. Kako je z jesensko setvijo na področju metliške zadruge, nam je povedal inženir Janez Gačnik:

— Preden smo naročili semensko pšenico, smo se pri kmetovalcih pozanimali, koliko jo bodo naročili. Naši kmetovalci so na tesnem z denarjem, zato ni preveč zainteresov. Dobro semensko pšenico se težko dobi, mi pa smo jo po naključju le dobili 2.000 kilogramov, vendar ne gre v promet. Cena 110 din je previsoka za razmere na našem področju, zato smo jo doslej prodali le 200 kg.

— Za katero vrsto pšenice je največ zanimanja?

— Na našem področju se je zelo dobro obnesla pšenica salho, žal pa je ni več dobili. Tudi v njeni domovini Italiji so jo opustili. Med našimi kmetovalci jih je še nekaj, ki imajo to pšenico, vendar se je v zadnjih letih že izrodila. Lebo je bil prispevek pšenice bolj klavni, zrno je bilo drobno. Kmetovalci pa si pomagajo tako, da lastno pšenico čistijo s selektorjem.

Od drugih vrst pšenice sta se obnesli vrsti bezostaja in leonardo, kateri imamo na zalogi. V preteklih letih smo imeli tudi francosko pšenico, pa se ni posebno obnesla. Naše podnebje ni zanjo!

— Ali zadruga semensko pšenico tudi zamenjuje za

merkantilno?

— Tudi. Naše lastno seme pšenice sam pastore smo očistili s selektorjem in ga zamenjamo s kmetovalci v razmerju 1:1,3.

— Ali boste seme bezostaja in leonardo prodali drugam, če bo ostalo?

— Tega pa ne! Posejali ju bomo na lastnih zadružnih površinah in ko bodo kmetje prihodnje leto videli pridelek, se bodo verjetno zanj navdušili. Razlog, da greša tako slabo v promet, je tudi v tem, ker obe vrsti na našem področju še nista znani. Vsaki novotariji pa kmetje ne zaupajo.

— Ali so že njive zorane in posejane?

— Okoli 70 odstotkov površin je že posejanih, na drugih pa sejejo te dni. Nekateri gospodarji so čakali dežje, da bi se zemlja malo razmočila.

Tudi letos MPŠ!

Skupaj z Delavsko univerzo namerava občinski komite ZMS tudi letos organizirati mladinsko politično šolo za srednješolsko mladino višjih letnikov. MPŠ bo imela 35 slušateljev, začela pa se bo v drugi polovici novembra.

KOČEVJE: ZA TRDNEJŠE GOSPODARSTVO

Na seji obeh zborov skupščine občine prejšnji četrtek je bila osrednja točka poročila predsednika skupščine o ukrepih za stabilizacijo gospodarstva in o stanju gospodarstva v občini. Po poročilu se je prigrisalo k besedi precej odbornikov, na koncu pa so sprejeli vrsto priporočil in sklepov. Iz predsednikovega dokaja obsežnega in podrobnega poročila povzemamo nekaj misli.

V desetih mesecih letošnjega leta je vrednost proizvodnje za 25 odst. večja kot v istem obdobju lani, vendar pa je vnovčena realizacija za 4 odst. za planom. V vnovčeni realizaciji prednjači Iltas (93,1 odst.), Inkop (91,6), Inles (88,1), dosežen ne bo le v kemični Melamin, kjer so doslej dosegli le 41,1 odst. plana. Večina podjetij tudi ne bo izpolnila izvoznih obveznosti. Doslej so realizirali Inkop 65 odst. plana, KGP 64, Iltas 49,4, Melamin 11 odst., Inles in Avto pa sta dosegla uresničila že 91,9 oz. 150.000 dolarjev več kot v istem obdobju lani, Avto pa je povečal devizni priliv za okrog 100.000 dolarjev.

Povečani osebni dohodki so bili v gospodarstvu v avgustu 52.500 dinarjev, število zaposlenih pa je v skladu s planom. Nerazumljivo je le, da so plan zaposlenih prekoračili le prav tiste organizacije, ki slabše dosegajo plan proizvodnje in obratno. Npr.: Iltas — družbeni plan preseženi za 58 odst., plan zaposlenih dosežen za 99,7 odst., Inkop — 27,6 odst., višji proizvodni plan, plan zaposlenosti dosežen za 97,7 odst., Melamin — plan se je povečal za 9 odst., število zaposlenih pa se je povečalo za 31,6 odst., Tekstilana — 18,3 odst., višji proizvodni plan, število zaposlenih pa se je povečalo za 9,2 odst.

Investicijska potrošnja je bila do konca avgusta realizirana le s 35,9 odst., gospodarske investicije so bile dosežene s 30,5, negospodarske pa 56,3 odstotno. Kljub taki realizaciji je KB razveljavila pogodbe za že odobrena sredstva — Itasu 90 milijonov, KGP 75 milijonov in Tekstilana za 25 milijonov, s čimer je neposredno ogrozilo izvajanje plana v Itasu in gradnja klavnice. Zaradi neizvedenosti bank se vedno niso v celoti zagotovljena sredstva za izgradnjo zdravstvenega doma, svojih obveznosti pa niso izvršile tudi nekatere gospodarske organizacije. Še vedno je nerešena izgradnja pokopališča in poravnava obvez za šolo na Travi ter dom telesne kulture, prav tako pa tudi obveza za gradnjo ljubljanske bolnice. Delovne organizacije niso izvršile obveznosti tudi do sklada za

šolstvo, Obrtništvo, komunalna dejavnost in organizacije s področja blagovnega prometa za svoje usluge niso dovolj stimulirane, realna osebnostna in splošna potrošnja pa je omejena zaradi stalnega porasta cen v proizvodnji in obrtništvu kakor tudi v blagovnem prometu.

Med priporočili za stabilizacijo gospodarstva, ki jih je skupščina sprejela, velja na prvem mestu omeniti sklep, da je treba v celoti podpirati stališča in prizadevanja zveznega in republiškega IS za stabilizacijo gospodarstva. Ker je izvoz osnova za povečanje blagovnih fondov in nudi večje možnosti za nabavo deviz oz. reprodukcijskega materiala, je nujno čim bolj povečati izvozne plane in jih tudi izpolnjevati.

Investicijsko in splošno potrošnjo je treba v celoti

uskladiti z realnimi možnostmi. Komunalna banka naj z investicijami ponovno prouči stanje sredstev in razčisti medsebojne obveznosti in pristojnosti, ki jih ima kočevska podružnica. Razpoložljiva sredstva za gospodarske investicije je treba usmeriti tja, kjer lahko v najkrajšem času pričakujemo najboljše rezultate v izvozu in ekonomičnem poslovanju.

Pristojni organi naj stalno spremljajo gibanje cen in preprečujejo vsako neupravičeno zviševanje. Preučiti je treba sistem marž v trgovini in možnosti za znižanje marž vsaj pri nekaterih predmetih. Še naprej je treba skrbeti za zviševanje osebnih dohodkov, ki jih je treba posebno v družbenih službah uskladiti z OD ostalih druž. služb in gospodarstva. V vseh delovnih organizacijah, tudi s področ-

ja blagovnega prometa, je treba proučiti možnost za formiranje močnejših rezervnih skladov, s katerimi bi lahko po potrebi ob spremembah cen stabilizirali tržišče. In nazadnje: za kar najuspešnejše reševanje problemov borov — kmetov naj upravni organi skupščine zmanjšajo davčne obveznosti tistim borcem NOV, ki zaradi posebnih socialnih razmer teh obveznosti niso zmožni plačevati.

Spet 325 krvodajalcev!

Junija in oktobra letos sta v prostovoljni krvodajalski akciji dala kri 502 prebivalca sevniske občine, kar je zelo velik uspeh.

V zadnji dvodnevni krvodajalski akciji so 22. oktobra odvzemali kri v Krmelju. Prostovoljcev je bilo 148, vendar so kri odvzeli le 135. Kri so darovali člani osnovnih organizacij RK Krmelj, Sentjanž, Tržišče, Veliki Cernik in Kal ter člani delovnih skupnosti Metalne, KZ in podružnice konfekcije Liska.

23. oktobra pa je bil odvzem krvi v Sevnici. Iz osnovne organizacije RK Blanca je bilo 9 krvodajalcev, iz Boštanj 7, iz Loke 18, Zabuškova 22 in Sevnice 20. Razen tega so dale prostovoljce tudi delovne organizacije: Kopitarna 32, Mizarstva druga 12, Jutrjanja 5, Liska 10, Jugotania 6, trgovsko podjetje 8, komunala 2, zdravstveni dom 4, gozdno posestvo 4, občinska skupščina 3.

Dobro obiskan sejem v Novem mestu

2. novembra je bil na novomeškem sejmišču dogan praviškim v živine. Kljub slabemu vremenu je bil promet zelo živahen, saj je bilo napredaj 1297 pujskov in 234 glav goved. Prašičkov je bilo prodanih 964, v promet pa so šli po 5500 do 28.000 dinarjev. Govedi je bilo prodanih 91 glav; za vole so zahtevali 380—410 din kg, za krave 250—380 din kg in za junce ali telice od 400—420 za kilogram žive teže.

Goveda so odkupili največ za pleme, razen 14 glav, katere je odkupila novomeška Mesarija za zakol.

osnovna šola 5, lekarna 2, krajevna skupnost 1, Narodna banka in nadzornišvo proge po 2 in Kovinska delavnica 1. Skupaj je v Sevnici darovalo kri 174 občanov.

Med organizacijami RK je treba predvsem pohvaliti Zabuškove, ki je prvič zbralo toliko krvodajalcev, med delovnimi organizacijami Kopitarno, osnovno šolo, zdravstveni dom in lekarno. Premajhen pa je bil odziv iz Liske in Jutrjanjske.

S.Sk.

MED POPLAVO SE JE GLADINA KRKE DVIGNILA ZA TOLIKO, DA JE PRI KRSKI VASI SEGALA VSE DO MOSTU. KLJUB NEVARNOSTI JE MOST VZDRŽAL PREIZKUSNJO, PREBIVALCI PA SO VESELI, DA GA NI ODNESLO

Petina bizeljskih vinogradov že obnovljena

Medtem ko bizeljske vinograde že obnavljajo, se začena bitka za investicijska sredstva, potrebna za izgradnjo sodobne predelovalne kleti — Vse kaže, da bo Bizeljsko dobilo naj sodobnejšo strojno opremo za predelovalno klet, ki bo edina te vrste v Sloveniji.

Odkar je kmetijski zadrugi Bizeljsko odobrenih 96 milijonov dinarjev kreditov za obnovo vinogradov, so si na Bizeljskem oddahnili. Vse prevečkrat so se pogovarjali pred tem o obnovi na združnih zborih pa tudi na zborih volivcev, pa potem do uresničitve ni prišlo, ker ni bilo sredstev. V začetku so le stežka verjeli, da so krediti končno res odobreni...

Letos so na Drenovcu in na Kupcah obnovili 15 hektarov. Zda, ko je trgateg že opravljena, so začeli prva obnovitvena dela in priprave na novih 15 hektarjih, ki jih bodo čez zimo zrigolali in spomladi na njih zasadili trto. Do jeseni 1965 bodo pripravili vse potrebno za obnovo nadaljnjih 26 hektarov. S 96 milijoni kreditov bodo na Bizeljskem obnovili 56 hektarov vinogradov.

Zične opore za trtje bodo začeli postavljati šele takrat, ko bo trta malce zrasla. Prvotno so nameravali postavljati za napenjanje žice lahke kostanjeve in akacijevе drogove, ker pa lesenih ne bo moč dobiti dovolj, bo treba postavljati tudi cementne. Ko bo izčrpan odobreni kredit za obnovo, bo na Bizeljskem obnovljenih vsega 70 hektarov vinogradov od 350 hektarov, kolikor jih je za obnovo primernih. Sredstva za obnovo bodo tudi v bodoče že nekako dobili, še prej pa je treba rešiti problem predelovalne vinske kleti, ki je močno pereč že zdaj.

Za strojno opremo sodobnega predelovalnega obrata vinske kleti bodo potrebovali okoli 70 milijonov dinarjev. Stiskanje grozdja bo v tem obratu potekalo približno takole:

Traktor ima naloženo posebno kad, v katero v vinogradu stresejo grozdje. Polno kad odpelje traktor v klet, kjer jo dvigalo dvigne, avtomatska tehnika vsebino kad stehita, nato pa pomakne kad nad zbirni lijak, kjer jo preobrne. Grozdje se vsuje v zbirni lijak. Od tam ga odnese transporter v pecljalnik, nato v grozdni mlin in nato v stiskalnico. Stroj sproti izloča peclje, pečke in lupine jagod. Opremljen je s črpalkami, ki most sproti prečrpavajo v sode v klet. Peclji so uporabni za izdelavo komposta, grozdne pečke za izdelavo eteričnih olj, lupine grozdnih jagod pa kot podlaga za umetno gojitev gob. Ves odpadke bo torej koristno uporabljen, stroji pa ga bodo sproti sortirali.

Stiskalnica bo s pomočjo takšne strojne opreme stisni-

la v 1 uri 8000 kilogramov grozdja ali v 8 urah 64 ton. Drugače povedano: v eni uri bo stisnila grozdje, obrabno na 1 hektaru vinograda. Če bi hoteli z njo predelati grozdje s 350 hektarov vinogradov, ki so na Bizeljskem predvideni za obnovo, bi morala skozi 20 dni, kolikor bo trajala trgateg, delati vsak dan po 20 ur. To je gotovo preveč, zato bodo v prihodnosti kupili še vsaj eno, če ne dve takšni stiskalnici. Vinska klet bo namreč odkupovala tudi grozdje od zasebnikov, česar zdaj ne more. Največja stiskalnica izmed teh, ki jih imajo zdaj, lahko stisne na dan le 2500 litrov mošta, vse ostale pa le po 100 do 200 litrov.

Tudi s stavbo, v kateri bo stiskalnica s strojno opremo, ne bo posebnih težav. Za majhne denarje jo bodo lahko zelo hitro postavili po montažnem sistemu. Bizeljsko bo torej dobilo stiskalnico, kakršne doslej v Sloveniji še ni!

Dobro je javno razpravljati o K-15

Tovariš urednik!

Brez dvoma je zanimivo vprašanje, ali ukiniti obrazec K-15 ali ne, ker se to tiče milijonov naših državljanov. V razpravi, ki jo je 14. oktobra objavila »Borba«, je postavljeno, da bi namesto K-15 dodelili vsem, ki so v delovnem razmerju, nadomestilo 7080 dinarjev, za upokojece in otroke, za katere se dobi otroška doklada, pa bi znašalo nadomestilo 6.000 dinarjev. Tisti, ki otroške doklade ne dobivajo, ali soproge zaposlenih ne bi prejeli nikakršnega nadomestila. Z ukinitvijo K-15 naš delovni človek ne bi mogel preživeti dopusta ob Jadranu, jezerih ali v planinskih predelih, oziroma kjerkoli bi mu ustrezalo, ampak bi moral med dopustom ostati doma. Predvideno nadomestilo namreč ne bi zadoščalo niti za najkrajšo pot do Jadrana. Sprašujem se, če ukinitve obrazca za znatno vožnjo sploh komu koristi? Če koristi, potem nedvomno koristi samo tistim lastnikom in zaposlenim, ki imajo svoja osebna vozila in ki drugih prevoznih sredstev tudi do zdaj niso uporabljali, kajti njim vsekakor se najbolj ustrezna nadomestilo v gotovini. Tak način pa bi onemogočil mnoge in mnoge, ki bi želeli odpotovati v času dopusta in spoznati lepote in druga bogastva domovine. S tem bi bil nemogoče prizadet tudi domači turizem, kajti s popusti pri vožnjah se je dalo pri tisti v najbolj oddaljena letovišča.

Ce bo že ukinitve obrazca K-15, tedaj menim, da bi moralo biti nadomestilo zanj precej višje, kot ga predvideva predlog v »Borbi«, objavljen 14. oktobra. Prav tako ne bi bilo prav, če bi denar izročali interesentom takoj, ampak šele takrat, ko bi šli na dopust. Nadomestilo bi morale dobiti razen tega tudi družine, ki so zdravstveno zavarovane, kakor vsi, ki so bili do zdaj lastniki obrazca K-15. O obrazcu K-15 bi bilo dobro javno razpravljati, ker bo prav tako razprava pomagala pristojnim organom, da se bodo o tem dokončno odločili.

NIKOLA DJURASEVIC,
Jerebova 8,
Novo mesto

ALI BODO CESTE SPET NEPREVOZNE?

Tovariš urednik!

Okoliški prebivalci prav gotovo se niso pozabili letošnje spomladi, ko so bile zaradi pomanjkljivosti jesenskega vzdrževanja precej časa neprevozne in zaprte za avtobusni promet ceste, ki vodijo iz Brežice in Pišce ter preko Dobove in Kapel na Bizzijsko. Oglejmo si, v kakšnem stanju so te ceste danes, takorekoč na pragu zime. Poine so jam in grebenov, tako da se vozilo le s tešča prebija po njih! Ko me je pol zanesla v brežiško poslovalnico SAP, sem pokramljal o tem s soferji avtobusov, ki vozijo na teh progah. Voznik Stepišnik je dejal: »Če bo šlo še naprej tako, bom lepega dne prišel v Brežice z volanom v roki!« Drugi vozniki so se nasmejali in mu pritrdili.

Prebivalci se ne bodo čudili, če bo podjetje SAP nekega dne iz povsem upravičenih razlogov ustavilo avtobusni promet na progah Brežice-Pišce in Brežice-Dobova-Kapele-Bizzijsko. Res je, prebivalci se ne bodo čudili, prizadeji in ogorčeni pa bodo kljub temu, saj bodo izgubili edino zvezo s svetom! Ceste so takšne, kot da bi se po

njih kotila vojska z najtežjimi vozili, tanki in topovi, letala pa bi z bombami pomagala narediti čimveč lukenj in kotanj! Upamo in pričakujemo, da bodo odgovorni činitelji slišali ta klic in opozorilo ter se prizadele cest pravočasno usiliti!

DAMJAN VAHEN
Kapele pri Brežicah

»Novica« me je zbadla!

Tovariš urednik!

V Dolenjskem listu (št. 42) z dne 22. oktobra je zapisano v članku »Klubiški prostor na Blanci nekaj, kar me je zbadalo. Zbadla me je »novica«, da trenutno gostuje v osnovni šoli televizor krajevne organizacije Socialistične zveze na Blanci. Menim, da je bil pisec slabo seznanjen z resnico. Televizor »PANORAMA« je zapisan v inventarni knjigi osnovne šole in torej ni last SZDL.

Sprejemnik je šolska uprava kupila s svojimi sredstvi in ga podarila pionirjem ob novem letu 1963. Od takrat je v učilnici, kjer dobro dela. Učenci vsak teden poslušajo in gledajo oddaje. Ob dobrih prenosih iz Tokia smo bili zelo navdušeni, čeprav smo pričakovali, da se bo naša državna zastava večkrat dvignila na olimpijskem zmagovalnem drogu. Ob televizorju so zlasti pozimi presedeli marsikatero uro tudi odrasli.

To sem povedal zato, ker so prejšnji članek brali tudi učenci naše šole in se niso strinjali z vsebino. Saj niso pričakovali, da bi jim kdo po dveh letih odrekal pravico do njihovega novoletnega darila.

FRANC ZORKO
šolski upravitelj, Blanca

ITALIJANSKI NAPIS V ŠMIDELU

Tovariš urednik,

Pred kratkim, ko sem se mudil v Novem mestu, sem bil tudi v Dijskem domu v Šmidelu. Tam sem opazil še dovolj viden napis iz časov fašistične okupacije na Dolenjskem.

Na vhodnih vratih sušilnice pred dijskim domom mi je uspelo še prebrati: »Consorzio fruttale, Šmidel presso Novo mesto, kar pomeni v slovensčini: Sušilnica sadjarskega društva Šmidel pri Novem mestu. Tak napis po 22 letih propada italijanskih fašistov res ne sodi v naše kraje, zato bi bilo prav, da bi ga odstranili.

STANKO SKOCIR
Loka pri Zidanem mostu

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

V zadnjih 14 dneh so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: dr. Mile Jenko, dr. Jože Pavlovič, Milena Bučar, Alojz Plankar, Marija Gričar, člani kolektiva Zdravstveni dom Novo mesto; Danilo Kovaleč, Ana Adamič, člani kolektiva Novotek Novo mesto; Lona Bele, člani kolektiva Oprema les Novo mesto; Jure Murn, člani kolektiva Narodna banka Novo mesto; Janes Vodopivec, člani kolektiva Standard Novo mesto; Milena Nemanič, Milena Strucelj, Nada Beljan, Mihaela Palčič, Mara Zegarac, Irena Mavrin, Nada Gasperin, Sonja Gabrič, Stelka Zaharstnik, Zdenka Godec, Mira Mlakar, Branko Lipar, Marinka Logaj, Vanja Murn, Marija Kroselj, Janko Musič, Marija Bezek, Ida Krajšek, dijaški novomeškega učiteljskega; Anica Novakovič, Jožica Urbančič, Marica Torkar, Srečka Hočevar, člani kolektiva Unjagotisk Novo mesto.

Stanko Vavpotič, Majda Smrekar, Ida Blažič, člani kolektiva Novotek Novo mesto; Milka Mrkšič, dijakinja Kmetijske šole na Grmu; Marija Perše, Jožica Grandovec, Marjeta Fištrovec Neža Držar, Marija Iljaš, Ivanka Malnar, Ivanka Malenšek, Betka Plaznik, Marija Dolinšek, Marija Klepeč, Lado Ferfolija, Ivan Medić, Peter Hodnik, člani kolektiva Narodna banka Novo mesto; Franc Pureber, dijak Ekonomske srednje šole v Novem mestu; Jože Božič, Anton Bojanc, Polde Selan, člani kolektiva Komunalno podjetje Novo mesto; Ivan Rolih, Anica Bučik, Martin Koželj, Jože Blažič, Peter Kump, Stanko Vidmar, Tone Počrnica, Jožica Prine, Metod Hočevar, Franc Kranjc, Franc Smolčič, Alojz Tešar, Ivan Bajec, Tine Malnar, Alojz Murn, Franc Kotnik, člani kolektiva Občinska skupščina Novo mesto; Ana Majetič, gospodinja iz Iglenca; Slavko Drab, člani kolektiva IMV Novo mesto; Karlo Majetič, delavec iz Iglenca; Jože Miklič, Stane Bartolj, Jože Papič, Jože Mrvar, Jože Pavlič, Franc Sajc, Andrej Mevčič, člani kolektiva Opremales Novo mesto; Alojz Kukman, posestnik iz Suhorja; Miha Somrak, posestnik iz Prečine; Jože Rifelj, člani kolektiva Zveze ribičke družine Novo mesto; Franc Kukman, člani kolektiva Kremen Novo mesto; Stelka Rifelj, gospodinja iz Prečine in Jože Dragman, člani kolektiva Novotek Novo mesto.

Za tehtno razpravo na občnih zbiorih sindikatov

V sevniški občini nameravajo v pripravi na letošnje občne zbore sindikalnih podružnic posvetiti veliko pozornost kadrovanju v nove izvršne odbore. Namenili so se izvesti obširne predpriprave. Da ne bi občni zbori šele izbirali gradiva, ki naj ga sindikat na njih temeljito pretrase, bodo po vseh sindikalnih podružnicah prav kmalu začeli z množičnimi sestanki članov sindikata celotnih kolektivov ali pa kolektivov posameznih obratov in tam začeli z razpravo o tem, kaj je najbolj pereče. Iz tega bodo najbolj tehtne stvari izbrali za razpravo na občnih zbiorih. V občinskem sindikalnem svetu so že razmišljali o tem, kaj je v posameznih kolektivih najbolj pomembno, zato pač ne bo škodilo nekaj nasvetov in pobud.

V Kopitarni v Sevnici bodo morali kar se da skrbno pretrstati letošnji realizacijo plana in ugotoviti, kolikšne so posledice novega načina nagajevanja po neposredno vloženem delu, s katerim so pričeli pred nedavnim. Tudi o rekonstrukciji tovarne bo treba reči besedo, saj je že pred vrati, prav rekonstrukcija pa je eden izmed osnovnih pogojev za prehod na 42-urni delovni teden.

V tovarni konfekcije Lisca naj temeljito razpravljajo o investicijah in o tem, koliko so jih do sedaj uresničili, poleg tega pa naj načno široko razpravo o notranjih odnosih v kolektivu in o decentralizaciji delavskega samoupravljanja, ki naj bo v tem, da bodo konkretne pristojnosti v delitvi prepustene tudi nižjim enotam. V Lisca se bo razen tega treba temeljito pogovoriti o obveščanju kolektiva, pa tudi vprašanje otroškega varstva bi kazalo načeti že zdaj, saj bo v nekaj letih postalo zelo pereč problem, ker so v kolektivu zaposlene samo žene.

V Mizarški produktivni zadrugi naj razpravljajo o organizaciji dela in o ukre-

pih, ki jih je treba podvzeti za to, da bodo čimprej prešli na večizmensko delo.

Prosvetni delavci se bodo na sestankih in na občnih zbiorih pogovarjali največ o odnosu družbe do šolstva, ki naj obvelja letos v pogledu financiranja potreb v šolstvu. Občina več ne more in ne sme biti edina, ki naj bi bila odgovorna za potrebe šolstva. Kot osnovo za dodeljevanje sredstev šolam morajo prosvetni delavci še letos postaviti pedagoško uro, ki naj poleg osebnih dohodkov zajema vse elemente enostavne in razširjene reprodukcije. Hkrati s tem pa naj vsi šolski kolektivi načno pogovor o kvalitativnih izboljševanjih, ki jih je treba vnesti v pravišnike o delitvi osebnih dohodkov na šolah. S takšnimi spremembami naj v prihodnjem letu tudi v šolstvu uveljavijo pri delitvi osebnih dohodkov načelo: vsakomur po njegovem delu.

V vseh sindikalnih podružnicah in v vseh kolektivih naj v pripravi na občne zbore vključijo v razpravo o najbolj perečih problemih čim širši krog delavcev in proizvajalcev, tako da bodo lahko res izbrali za razpravo na občnem zboru tiste probleme, ki so najbolj pereči, jih obravnavali kar se da stvarno in sprejeti tudi konkretne sklope.

Poglejte ju, kako sta majhna, pa ju ne sme biti strah sama na njivi. Ali res tako dobro poznata poti in stezo do domače hiše, da ne bi mogla zaifi v gozdu?

V Kopitarni bodo izdajali lastno glasilo

V sevniški »Kopitarni« že dalj časa razmišljajo, kako bi člane delovnega kolektiva najučinkoviteje seznanjali z delom samoupravnih organov in drugim dogodki v podjetju. Odločili so se za izdajanje tovarniškega biltena. Izhajati bo začel z novim letom, namenjen pa bo obveščanju in strokovni vzgoji. Prinašal bo vse sklepe organov samoupravljanja ter poročal o težavah in načrtih podjetja. V vsaki številki bo tudi nekaj strokovnih člankov, ob katerih naj bi delavci in uslužbenci poglabljali svoje strokovno znanje. Bilten bo izhajal enkrat v mesecu. Prejemal ga bo sleherni član kolektiva in vsakdo bo vanj lahko tudi kaj napisal.

MOKRONOG: v soboto družabni večer

Pevski zbor Erika Adamiča, ki ga sestavljajo mokronoški in dobski pevci, bo v soboto, 7. novembra, ob 20. uri v Domu Svobode v Mokronogu priredil družabni večer s petjem, plesom in prosto zabavo. Takega večera s celovečernim programom v Mokronogu še ni bilo, zato je zanj med prebivalstvom in okoličani precejšnje zanimanje. Večer bo popestrila saljiva pošta.

Novo delavke pri »Čekinčku«

V »Greda« na Mirni, kjer pridobivajo iz krompirja »čekinčke«, so oktobra zaposlili 35 žensk. Zaposlitev tem delavkam je preskrbel novomeški Zavod za zaposlovanje delavcev.

Iz inšpektorskih beležk

ZARADI POŠKODB PRI DELU IN OBOLNJI JE NOVOMEŠKA OBČINA UTRPELA LANI ZA 622 MILIJONOV DINARJEV ŠKODE (ugotovitev inšpekcije za delo)

Zajetno poročilo o nekaj več kot enoletnem delu oddelka za medobčinske inšpekcije službe v Novem mestu zajema precej obširno problematiko, ki so jo obravnavali in ustrezno ukrepali inšpektorji za posamezna področja. Oddelku do zdaj ni imel kmetijskega inšpektorja, ker je njegovo delo opravljal referent za kmetijstvo pri oddelku za gospodarstvo novomeške občinske skupščine. Glede na potrebe in večje zahteve pa brez kmetijskega inšpektorja ne bo šlo.

Tržna inšpekcija je obiskala trgovska podjetja, njihove poslovalnice in prodajalne, gostinske obrate, obrtna podjetja in obrtnike ter kmetijske zadruge (380 pregledov). Ugotovila je vrsto nepravilnosti in ustrezno ukrepala. V 100 primerih je predlagala kršitelje predpisov o tržnem poslovanju za kaznovanje, izrekla za 74.000 dinarjev mandatnih kazni na kraju samem in izdala 112 odločb za odpravo nepravilnosti. Med drugim je primerne ukrepe proti šentjernejski soli poslovalnici »Dolenjske«, »Železnice« in »Novotekovski« prodajalni, ki so prekoračile predpisane cene nekaterih artiklov. Ugotovila je tudi, da včasih trgovska podjetja ne označujejo pravilno izdelkov, da prodajajo tu in tam nekvadratno blago in tehta jo oziroma merijo z napačnimi merili. Ustrezno je ukrepala proti kmetijskim zadrugam, ki so prekoračile predpisane cene, in tudi proti zasebnim kmetovalcem, če so se pregrešili zoper tržne predpise. V gostinstvu je ta inšpekcija preganjala črne vinočete in prodajo za promet neprimerenih pijač. Tako je izločila iz prometa nad 1.800 litrov vina, 628 litrov pa uničila.

Inšpekcija za delo je pregledala 59 delovnih organizacij, obratov in delovnih preganjala je najrazličnejše prekrške iz delovnih in važenjskih razmerij, varstva na delovnem mestu in podobno. Obširno pomanjkljivo je po mnenju inšpekcije higiensko-

smeti v Novem mestu, ker la ni bil v skladu s predpisi o zdravstveni zaščiti kraja. V šolah je sanitarni inšpektor kontroliral učne in druge prostore, kakor tudi skrbel za izvajanje drugih ukrepov. Prav posebej je obiskoval pokopališča in se zavzemal za red na njih.

Gradbeni inšpekcija je pregledala družbene in zasebne gradnje ter ugotovila več pomanjkljivosti. Med drugim je našla 12 črnih gradenj, ki so jih prizadeti oparivčevali na najrazličnejše načine. Gradbeni inšpektor je svoje delo opravil le polovično, ker je bil v navedenem obdobju preobremenjen z drugimi deli.

Gozdarska inšpekcija je opravila 186 pregledov na pristojnem področju. Največkrat je pregledala sečišča in kontrolirala odkazovanje lesa, skladišča na žagah, postajali in v gozdu ter drevesnice. Manj je inšpektor opravljal svojo nalogo pri podružbi nju gozdne proizvodnje.

Cestna inšpekcija je ugotavljala vzdrževanje cest IV. reda, mostov in drugih objektov, odvodnjevanje, varnostne naprave in drugo. Ugotovila je, da na cestah pretežno ni prometnih znakov. Med drugim je cestni inšpektor obravnaval prometno zvezo Novega mesta s Kandijo, kjer je most čez Krko že prav ozko prometno grlo.

Iz izreza dejavnosti inšpekcij služb je manj razvidna problematika: mega dela in njegove organizacije. Prav gotovo je naloga ustanoviteljev, da inšpekcijemskemu oddelku vsestransko zagotove normalno delo, ki ga je treba vrednotiti kot družbeno potrebno delo. V interesu ustanoviteljev pa je, da inšpektorji ne delujejo samo kot »strahovalna orodja«, ampak predvsem vzgojno in preventivno.

CIN-CIN-CIN — 123.000 dinarjev v blatu

V petek, 30. oktobra, na tržni dan v Novem mestu so dinarji, kaj dinarji: »jurji« in »skupščine« menjavali lastnike ves dan. Kupec je pristal:

»Pa naj bo dvesto, če ne popustiš!« Udarila sta v roko, za dvesto tisoč dinarjev namreč. Ko sta plačevala račun za zapitek, se je droban aluminijast dinarček izmuznil iz roke in se skotalil nekam pod klop.

»Pusti ga, saj ni vredno...«

Kaj res ni vredno? Za en sam dinar dela jugoslovanski državljani s povprečnim mesečnim osebnim dohodkom več kot dvajset sekund. Če dinar najdeš, si ga pravzaprav zaslužil desetkrat lažje, v dveh sekundah, brez kvalifikacije. In še prometnega davka ni treba odvajati od tega honorarčka za upogib hrbtenice!

Koliko ljudi se tega zaveda ali z drugo besedo — koliko ljudi zna ceniti s tanko svetlo ploščico izraženo delo, smo hoteli preizkusiti na dan pred 31. oktobrom. Štiri-deset let je namreč preteklo, odkar so 31. oktober proglasili za svetovni dan varčevanja. Kdor ni podedoval nogavice z zlatniki, bo pač moral za začetek varčevati z dinarji. Tudi na cesti ga bo pobral in vtaknil v žep.

Se posebej se je izplačalo pripogniti v petek, ko se je novomeška Komunalna banka odločila, da bo deset ljudi, ki znajo ceniti dinar — nagradila s tisočaki. Tako se je začela naša akcija EN DINAR.

Vsak dinar je dinarja vreden...

Prvega smo nastavili pred pekarnjo na Glavnem trgu. Če ga bo kdo pobral v desetih minutah, kolikor časa smo nameravali dinar opazovati, bo zaslužil 3000 in en dinar. Pritekla je punčka z mrežo za kruh in pohodila dinarček. Gospodinja s štruco v roki ga je videla. Sofer kombija ga je prestopil. Kuža s črno liso na hrbtu je dostojansko korakal mimo. 58 ljudi in en kuža v desetih minutah — dinar pa je bil vse bolj unan in vse bolj izgubljen. Nič ga ni pobral...

Cin-cin-cin je zavonjal drugi na pločniku pred trgovino »Moda«. Po 76 sekundah ga je pobrala kmečka gospodinja Alojzija Dragič iz Sela pri Štamberku št. 9. Takole nam je povedala:

»Vsak dinar je dinarja vreden. Tegale pa ne maram, ker ni moj.« in na vsak način nam ga je hotela vrniti. Ko smo ji čestitali in povedali, da ga lahko obdrži za spomin na akcijo, ga je spravila: »Bo že prav prišla!«

Polde Gliha je uslužbenec Komunalnega podjetja. Dinarju, ki smo ga »izgubili« pri rotovžu, se je približal korak za korakom, ko je pometal po trgu. Videl ga je že od daleč, pobral pa šele, ko je prišel tik do njega.

»Denar bom pa ja pobral,« je rekel kot nekaj samoumevnega. Doma je z Došnjih Kamenec 44, kjer živi z ženo in enim otrokom.

Se trije drugi dinarji (pred Narodno banko, pred zgornjo delikateso in pred slaščičar-

no) so ostali v blatu na pločniku. Mnogo ljudi je šlo mimo, ne da bi sploh opazili svetleče kovance, »saj šest pa je bilo takih, ki se jim ni zdelo vredno pobrati dinarja. Ali pa jih je bilo mogoče sram. Res, lažje je v podjetju zahtevati dinar več pri zaslužku na uro, kot najti ga kar tako na cesti. Mogoče bi kdo rekel: zato ga nisem pobral, ker ni bil moj. To je grd izgovor, kajti dinar je dinar — in če bi metali tisočake, ne bi nobeden ostal na cesti!«

Dinar leži v blatu na robu pločnika. Kot siva prikazen iz fantazijskega filma zdrsi mimo njega pošastna gmeta šestih milijonov dinarjev. Z Mercedesovo značko na maski. V slogi je moč: šest milijonov drobnih aluminijastih ploščic... Šestmilijonkrat po en dinar SFRJ!

»Vidiš, zaradi dinarja sem moral zadnjič menjati pet jurjev na trolejbusu, pravi prijatelj. Imel sem devetin-trideset dinarjev drobja in pet tisoč v bankovcu. Kako pa je potem s petimi jurji, če jih enkrat razmenjaš, menda že veš?«

»Moj cent!«

En dolarski cent zasluži Američan s povprečnim mesečnim dohodkom — v dvajsetih sekundah. Običajno so cene za cent ali dva manjše od okroglih števil, na primer 249 dolarjev in 99 centov, toda kupec dosledno počaka, da mu njegov cent vrnejo. Pripravljen je celo počakati, da skoči prodajalec k sosednji blagajni po drobšč, centa pa ne bo pustil ne na pulu ne na cesti...

Tukaj dinar visoko kotira!

»Po čem so jajčka?«
»Po petinpetdeset.«
»Dajte jih po štirinpetdeset, pa jih vzamem šest.«
»To pa ne, sem jih predalec prinesla...«

Na živilskem trgu je stvar torej drugačna. Tu gre tudi za dinarje. Da je to res, smo takoj ugotovili. Prvi dinar je ležal samo šest sekund na tleh, pa ga je že opazila in pobrala Nežka Muhić iz Malega Podljubna 2, ki je prišla kupovat košarice. Drugi dinar je ležal osem sekund:

»Imam tako navado, da vse pobrem. Vsake stvari je škoda,« nam je povedala Stanka Jaklič, gospodinja z Društve-

nega trga 2 v Novem mestu. Za roko je držala otroka, ki je pazljivo poslušal našo razlago o nagradi, ki jo je namenila Komunalna banka.

Se tretji dokaz, da gospodinjje spoštujejo tudi dinarje, je bila naša tretja zaseda pri Varteksovi konfekciji. Dve tovarnišči, ki sta očitno prihajali z živilskega trga, sta bili težko obloženi z zemeljskimi dobrotami. Ena izmed njih, ki je pod eno roko držala belo kokoško, v drugi pa je imela cekar, poln nakupljenih stvari, je rekla sosedu, ki je imela tudi polni roki:

»Glej ga, dinar, pa ga ne morem pobrat!«

Danes je tej tovarnišči v li-la pikčasti tuti najbrž žal, da ni odložila rova se sklonila po 3 tisočake. Vsaj enkrat bi šla lahko z njim bolj brez skrbi na trg...

»Saj ga nisem ukradla!«

Ta dinarček je potem pobrala Frančka Bečele iz Smolenje vasi 63. Ko smo jo vprašali kako to, da je pobrala dinar, se je izrazila:

»Saj ga nisem ukradla. Ga pa raje takoj vržem stran, kot da bi kaj mislila!« in že se je nesrečni dinar spet znašel na cesti. Komaj smo ji dopovedali, za kaj gre.

»Jaz ga pobrem, ker ga spoštujem. Če ni dinarja, pa ni sto dinarjev. Vsi niso taki, nekateri raje poberejo gumb kot kovača...« je povedala. »Samo, da mi ne boste delali kakšnih sitnosti!«

Dinar pred študijsko knjižnico je obležal. Mimo je šla profesorica, svetla ploščica je pritegnila njeno pozornost, ko pa je videla, da je samo dinar... Starejši možak, brez ene roke in s torbo v drugi, se je hotel skloniti, pa ni vedel, kam bi dal torbo. Tla so bila le preveč blatna. Mimo je šel vojak in skomignil z rameni, ko je zagledal kovanec.

Na avtobusni postaji in pred kavarno Metropol smo nastavili štiri dinarje. Debelo uro so ležali tam, ne da bi se jih kdo dotaknil.

»Jaz sem našla že dva,« je rekla uslužbenka Ivanka Ka-

plan iz Zdravstvenega doma v Novem mestu, ki je pobrala naš dinar pred pošto. »Zakaj ga ne bi pobrala? Če nimam milijona in če dinar pobrem, pa ga imam! Tudi vsakega koščka kruha je škoda, če leži na cesti. Vem, kako sem bila lačna med vojsko...«

Štiri tisoč za v hranilnike

Na pločniku na križišču pri Industriji obutve je dinar ležal osem minut. Dekle v hlačah je teklo in se hotelo skloniti, ko je zagledalo dinar. Vendar treba bi se bilo ustaviti, iti korak nazaj — ne, čas je predragocen. Uslužbenec se je sklonil, da bi bolje videl: mogoče je pa pet dinarjev. Dinar? Premalo!

Pobrala ga je učenka 8. b razreda osnovne šole »Kata Rupena«, Monika Volf. Monika se že šesto leto uči violino in s prijateljico, ki je tudi nesla škaflo z violino v roki, sta šli pravkar h glasbeni uri. Sicer pa igra Monika še klavir, harmoniko in čelo. Ko sem jo vprašal, zakaj je pobrala dinar, se ji je smeh razlezel po obrazu. Ko je zvedela za nagrado, pa še celo.

Pred stopnicami občinske skupščine sta ležala (na vsaki strani po eden) dva dinarja, ki smo ju nadzirali dobrih trideset minut. Pustili smo ju tam in ko smo se vrnili čez pol ure, sta že izgubljena. Za nagrado seveda prepozno.

Džordže Vučković je učenec prvega razreda osnovne šole, dinarček pa je pobral pri kiosku na mostu. Stanuje Nad mlini 23. Prišel je z očkom iz Počarveca in pravi, da je Srbin. Hranilnika še nima, ima pa nekaj drugega:

»Kod kuče imam novčank, a u njemu jednu žutu. Sve ostale su bele...«

Šla sta s sošolcem Stojanom iz šole, Džordže je imel boljše oči pa je zaslužil »hijaladarko«. Oba prav dobro vesta,

kje je banka in Stojan ima celo deset jurjev v »šparovčiku«. No, zdaj bo tudi mali Džordže lahko odprl svoj bančni račun.

Mihec in babica sta bila v mesnici. Ze na stopnicah je Mihec vzdihnil:

»Glej babica, kako lep dinarček!«

»Le poberi ga Mihec, da se boš naučil spoštovati denar,« mu svetuje babica Gabrijela Filipić in tako je mali Mihec Hadi iz Kristanove 13 postal naš deveti nagradenec.

Na vogalu pri trgovini z železnino je zacinjal deseti

ZA MONIKO JE DINAR VEDNO DINAR, ČEPRAV LEŽI V BLATU

dinar. Komaj se je ustavil, že ga je pobral Branko in ga stisnil v žep. Ne tako hitro, Branko!

»Zakaj si pobral dinar?«

»Skomignil je z rameni. Ali, veš, digav je?«

»Njegova,« je pokazal na kolego, ki je izgubil kovanec in mu ga ponudil. Bilo ga je sram, da mu je vsa kri udarila v glavo:

»Saj ne bom nikoli več...«

Potem smo nastavili še dva dinarja, oba kar pred Komunalno banko. Enega znotraj ograje in enega zunaj. Usoda je hotela, da sta oba hkrati našla novega lastnika in iz predvidenih deset nagradencev jih je nastalo enajst...

Štriletna Milena Levčnik iz Valantičeve 9 je korakala dva koraka za mamico in se nenadoma sklonila h kovanecu, ki ga ni nihče drug opazil:

»Mami, dinarček je bil!« Potem je Milena povedala, da že ima prašička. Ko je bila stara leto dni, ga je dobila. Zdaj ga bosta z mamico izpraznila in odprli hranilno knjižico. To bo lepa dota, ko jo je Milena začela zbirati že tako zgodaj!

»Kdor težko zasluži, ga ceni...«

Enajsti dinar je prav v tem trenutku pobral Franc Pužina, železničar z Uršnih sel, ki je prišel iz banke. Takole je povedal:

»Če stane vozna karta 48 dinarjev, ti jih imam pa samo 47 — se ne moreš peljati. Ali

ZA MONIKO JE DINAR VEDNO DINAR, ČEPRAV LEŽI V BLATU

ko greš po šibice: če imaš devet dinarjev, jih boš mogoče dobil, če imaš kovača, pa le ne ostaneš nič dolžan!«

»Ste bili v banki zaradi kredita?«

»Štristo sem jih vzel, za hišo. Zdaj sem jo nekako

Kam gre drobiž?

Kam gre drobiž? se sprašujejo v banki. Šfalan namreč opažajo, da se v banko vrača mnogo manj drobja, kot ga dajo v promet. Nekdo je povedal, da ga meče doma v vazo, ki je že skoraj do roba polna, drugi je naredil iz dinarčkov originalno ogrlico, tretji, da tretji pa ima luknjo v žepu in ves drobiž izgubi.

spravil pod streho. Štiričlansko družino imam, pa sem samo jaz v službi.«

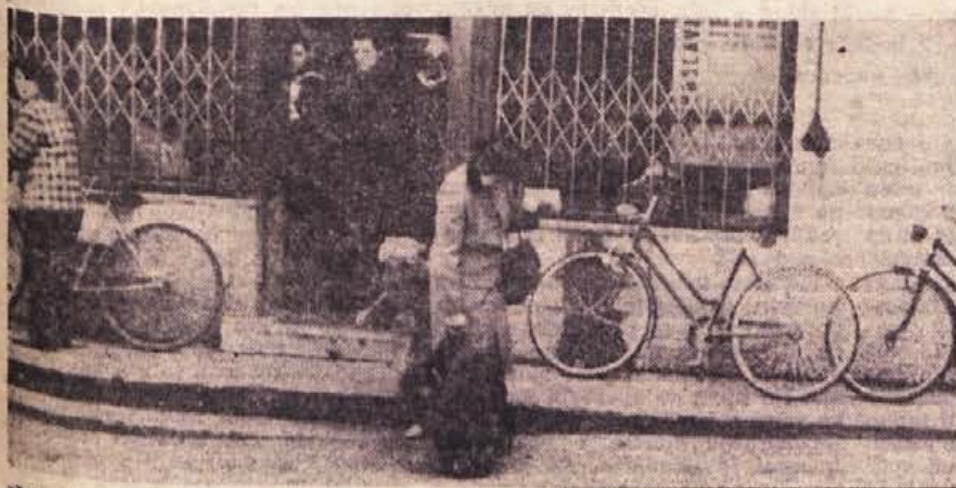
Poznam tričlansko družinico, ki ima 174.000 dinarjev mesečnih dohodkov in pravijo, da si ne bi upali začeti z gradnjo hiše. Franc Pužina misli drugače:

»Kdor ga težko ne zasluži, ga ne bo pobral. Meni se ni odveč skloniti, če se bom desetkrat, pa imam šibice. Samo, če bi jih zmetali še kaj dosti...«

Od enajstidesetih dinarjev, ki smo jih nastavili na najprometnejših točkah v Novem mestu na tržni dan pred praznikom varčevalcev, jih je samo enajst srečalo take ljudi, ki so jih bili res vredni. Vendar bi bila taka ocena preveč enostranska, če ne bi pokukali še v hranilno blagajno Komunalne banke. Tam je dinar več vreden. Čeprav od dinarja do dinarja, od stotaka do stotaka — skupno premoženje vseh varčnih Dolenjcev ni tako majhno.

Na hranilnih knjižnicah v Komunalnih bankah je imelo meseca aprila letos 9841 vlagateljev 667.119.000 dinarjev. Skupni znesek vseh vlog je rasel do julija, ko so imeli vlagatelji prihranjenih 677.680 tisoč dinarjev, potem pa se je začelo jesensko načupova-

(Nadaljevanje na 6. str.)

LE POBERI DINARČEK, MIHEC, UCI TOV. GABRIJELA FILIPIC SVOJEGA VNUKA. KO BI LE VSKA MATI IN VSKA OCE DELALA TAKO!

Takole je v dobovskem obratu tovarne BETI ob novih šivalnih strojih. Delavke hitijo šivati in se niti ne zmenijo za radovedne goste...

CIN-CIN-CIN - 123.000 dinarjev v blatu

(Nadaljevanje s 5. strani)

nje in čeprav je število vlagateljev še vedno naraščalo, je bilo septembra na 10.008 knjižicah 664.294.000 dinarjev. Znesek bi bil večji, če bi imeli možnost prišteti vloge na poštni hranilnici in pri hranilnih oddelkih kmetijskih združenj.

V tem času se je povečal dolg iz potrošniških posojil od ene milijarde in 160.736.000 dinarjev v aprilu na eno milijardo 663.525.000 dinarjev v oktobru! Najmanjše posojilo pa je tudi vrsta varčevanja še posebej danes, ko pravijo, da slabo gospodarji, kdor ni zadolžen...

Srečna številka 1471

Za dan varčevanja, 31. oktober, je Komunalna banka pripravila državljani, ki so imeli 26. oktobra vsaj 20.000 dinarjev na hranilni knjižici, prijetno presenečenje. Izrečali so 25 knjižic, katerim so namenili za 320.000 dinarjev nagrad. Medobčinska komunalna banka 606-11 v Novem mestu je namenjena področju občin Metlika, Trebnje in Novo mesto. Številke hranilnih knjižic iz vseh treh občin so dali v zabojček, iz katerega je srečne dobitnike vlekla 5-letna Mojca Novak. Komisija, v kateri so bili Jože Šmajdek kot predsednik,

Martina Becele kot vlagateljica in Viktor Poljanšek kot uslužbenec Komunalne banke, je potem ugotovila nagradence: 50.000 dinarjev je dobila številka 1471, 30.000 dinarjev številka 4/645 in 20.000 slednjih dvaindvajset izvekl slednjih dvaindvajset števil, ki jih je Mojca izvela, so nagradili vsako z 10.000 dinarji.

Brez dinarja ni milijona, brez varčevanja ni dinarja. Kako in zakaj spoštujejo dvajset sekund dela ljudje, ki so v petek pobirali dinarje po Novem mestu, smo napisali — zakaj se jim za dinar ne izplača skloniti, pa vedo tisti, ki ga izgubljenega na cesti (in še kje drugje!) prestopijo ali celo namenoma pohodijo v blato...

MARJAN MOSKON
IVAN ZORAN

Že veste?

Denar lahko vložimo na hranilno knjižico tudi na odpovedni rok, to se pravi, da se odpovemo dviganju za določeno dobo. Na daljšo odpovedno dobo ko pristanemo, večje so obresti od vložnega zneska. Če se mu odpovemo za več kot leto dni, je obrestna mera 6 odst., za več kot dve leti 6,5 odst., za več kot štiri leta pa 7 odst.

Utesnjena ESS čaka nove stavbe

Dolenjske gospodarske organizacije dobivajo največ tajnic, strojepisk, fakturistik in računovodij iz novomeške srednje ekonomske šole. Ali ta šola podjetjem, tovarnam in ustanovam pošilja strokovnjake, kakršnih si želijo? Od srednje ESS v Novem mestu ne bi smeli zahtevati preveč, dokler ne dobi primernejših prostorov za pouk in boljših delovnih pogojev. O tem nam je pripovedoval ravnatelj šole Edo Grögl:

— Ljudje še vse premalo poznajo izredno slabe delovne pogoje, v katerih dela naša šola. Letos imamo 254 dijakov, pouk pa se v petih učilnicah odvija v dveh izmenah. Vmes je samo dobrih 10 minut razred prazen, tako da ga niti pošteno ne moremo prezračiti. Vsa učila in pisalne stroje imamo v enem kabinetu, velikem 3 x 3 metre. V drugem, podobnem prostoru, čakajo vozači na vlak ali avtobus. V ta prostor bi smelo iti največ 12 otrok, v resnici pa se jih nagnete tudi do 30 in več.

Zaradi pomanjkanja prostorov tudi izvenšolske dejavnosti ne morejo zaživeti, čeravno imamo več krožkov in tudi šolsko zadrugo.

— Kaj pa je z gradnjo novega šolskega poslopja za vašo in srednjo medicinsko šolo?

— Za gradnjo je že vse nared, prostor, kjer bo stala nova šola, pa je še prav tak, kot je bil... pravi direktor ESS Novo mesto, tov. Edo Grögl

— Za gradnjo je že vse nared in bi morali z deli pričeti že 1. oktobra. Kot sem opazil, pa je danes, 5. novembra

prostor, kjer bo stala šola, še ravno tak, kot je bil. Če bi načrti z novo šolo padli v vodo, naša šola ne bo verifikirana. Pač nima ustreznih pogojev! To bi bila velika škoda.

— Imate predavateljev dovolj ali tudi s kadrovsko zasedbo niste preveč na trdnih nogah?

— Imamo 9 stalnih in 10 honorarnih predavateljev in s tem v zvezi res ni posebnih težav, razen z ekonomisti, ki jih na šole ni mogoče dobiti zaradi mnogo boljših osebnih dohodkov v gospodarstvu. Pri nas bi potrebovali le še 2 ekonomista in 1 učitelja telovadbe.

— Ali so delovne organizacije z vašimi diplomanti zadovoljne?

— Večina naših dijakov se v praksi dobro izkaže, v podjetjih imajo težave le z nekaterimi, prav s tistimi, ki se že v šoli niso obnesli. Z društvom knjigovodij tesno sodelujemo in smo prav veseli njihovih praktičnih nasvetov.

Največkrat v kolektivnih nimajo pravega odnosa do dijaka, ki prvič pride v službo. Mladega človeka brez prakse bi morali nekaj časa pustiti, da se privadi okolju, delu in da spozna podjetje. Navadno pa dijak, ki čez noč postane uslužbenec, že prvi dan dobi svoje delo, za katerega je odgovoren in je prepričan povsem samemu sebi.

— Ste tudi pri vas tako na tesnem s prostori?

— Medobčinski šolski sklad omogoča poslovanje naših šol in podobne težave kot na drugih šolah imamo tudi pri nas. Najnujnejša sredstva pa so vendarle zagotovljena, in če bi imeli še nove prostore, bi bili kar zadovoljni.

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj člankov v komunistnem glasilu! Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem

V Dobovi bo dela še za 200 žena in deklet!

Pletilstvo v Dobovi je bilo precej časa v nepopisnih težavah, zdaj pa se je mu le obrnilo na bolje. Letos je ta obrat prevzela metliška BETI. Lani — delali so volnene izdelke — so naredili vse leto za okoli 50 milijonov dinarjev vrednosti, letos pa so samo v septembru z 10 več zaposlenimi naredili za 32 milijonov din bombaznih izdelkov. V metliški Beti povedo, da ima največ zaslug za to tehnični direktor tov. Ivo Zagar, ki je skrbno pripravil tehnološki postopek v preurejenem dobovskem obratu in usposobil ljudi, ki danes vodijo proizvodnjo v njem.

Stroje za pletenje volne so zamenjali z brzošivalnimi konfekcijskimi stroji in gumbničarkami. V dobovskem obratu Beti izdelujejo moško bombažno perilo, največ spodnje hlače. Zaenkrat se dobivajo skrojene kose blaga iz Metlike in jih v Dobovi samo sešijejo, opravijo končno kontrolo in embalirajo.

Mojstrica Ljiljka Grebljički, ki vodi delo v obratu, nam je povedala:

— Prve dni je šlo težko. Proizvodnja se je izpremenila, dekleta so dobile v roke povsem drugačne stroje in so se morala šele privajati nanje. Zdaj pa norme že presegajo. Tudi osebni dohodki so se močno izboljšali: skupaj z draginsko povišico ne more nobena, ki dela ves mesec in normo dosega, zaslužiti manj kot 25.790 dinarjev.

Za zdaj imamo v Dobovi samo šivalnico. O tem, v kaj se bo naš obrat specializiral, še teko razgovori. Začeli pa smo in tudi to precej velja! Dela je dovolj in več ko nam pošljejo iz Metlike, raje vidimo! Stavbo bo treba še preurediti: potreben je vodovod, pa tudi I. nadstropje bo preurejeno v proizvodne namene.

Tako je povedala tov. Grebljički, v Beti v Metliki pa so nam povedali, da imajo z dobovskim obratom velike načrte. Specializirali ga bodo, vendar niso marali povedati v kaj. Ko bo specializacija gotova, bo v obratu delalo 250 ljudi (zdaj jih je 68), ki bodo naredili za 800 milijonov dinarjev vrednosti na leto. Obrat bo takrat proizvodno samostojen. Koliko je vredno to, da se bo v dobovskem obratu Beti lahko zaposlilo še skoraj 200 žena in deklet, pa najbolje vedo Dobavčani in okoličani!

M.

Z VSO POTREBNO RESNOSTJO POMAGA MOJCA KOMISIJI, KI UGOTAVLJA SREČNE DOBITNIKE

Sklonili so se k dinarju — pobrali pa tri tisočake!

Akcija EN DINAR SFRJ je končana. Komunalna banka v Novem mestu je vse tiste, ki so se v petek dopoldne pripognili in pobrali s ceste dinarski kovanec, nagradila s hranilno knjižico, v katero jim je kot prvo vezano vlogo vpisala 3000 dinarjev. — Nagradjeni so bili:

1. Alojzija Dragan, Sela pri Štauberku 9, Otočec ob Krki.
2. Polde Gliha, Dolnje Kamence 44, pošta Novo mesto.
3. Nežka Muhič, Mali Podluben 2, pošta Novo mesto.
4. Stefka Jaklič, Društveni trg 2, Novo mesto.
5. Frančiška Becele, Smolenja vas 63, pošta Novo mesto.
6. Ivanka Kaplan, Zdravstveni dom, Novo mesto.
7. Monika Volf, Glasbena šola, Novo mesto.
8. Džordže Vučkovič, Nad mlino 23, Novo mesto.
9. Mihec Hadl, Kristanova 13, Novo mesto.
10. Milenca Levičnik, Valantičeva 9, Novo mesto.
11. Franc Pužina, železniška postaja, Uršna sela.

Nagradam Komunalne banke je DOLENJSKI LIST primaknil še eno: Milenci Levičnik iz Novega mesta smo vložili v novo hranilno knjižico tudi mi tri tisočake — izžrebana pa je bila med enajstimi srečnejši, ki v petek niso pustili v blatu svetlega, novega dinarja....

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Šolam toliko, kot potrebujejo!

Skladi za šolstvo so samo nadaljevanje občinskega proračuna in nič več ter prav zato v resnici niso družbeni skladi! — S takšnim načinom financiranja šolstva smo družbo odmaknili od šolstva ter dopustili, da so se problemi financiranja šolstva reševali zgolj na relaciji: občinski proračun — šolski sklad — šola, sredstev pa je bilo seveda vedno premalo. — V bodoče moramo potrebe šolstva zastavljati na odnosu celotne družbe napram šoli.

Če gradimo hišo, pa nam začne zmanjkovati sredstev, naredimo nekaj manj, hiša pa je kljub temu zgrajena. Ko smo dodeljevali šolam sredstva za njihovo dejavnost, si na ta način žal nismo mogli pomagati. Gradbenik lahko naredi nekaj manj kot je bilo v načrtu, pa bo hiša vseeno hiša, šola pa mora naučiti otroka vso matematiko, vso fiziko, ves zemljepis itd. Ker nam je za šolstvo sredstev v občini vedno primanjkovalo, smo jih pač dodeljevali toliko kot smo jih imeli. Pouk se je zaradi zavesti naših šolnikov, zaradi velikih naporov, samoodpovedovanja in njihove zavirljive ljubezni do poklica odvijal kljub temu. V gospodar-

stvu smo kot revna občina z manj sredstvi naredili nekoliko manj, v šolstvu pa smo z manj sredstvi prav po zaslugi prosvetnih delavcev naredili toliko kot bi, če bi bilo sredstev dovolj!

Približno tako je tekel pogovor na posvetu predsednikov sindikalnih podružnic prosvetnih delavcev, ki ga je v torek, 27. oktobra, sklical občinski sindikalni svet Novo mesto. Na njem so opozorili na napake v proračunsko-administrativnem financiranju šolstva v novomeški komun in poudarili, da je treba vprašanje šolstva odsej reševati z ustvarjanjem odnosa celotne družbe do šolstva.

Gre za odgovoren odnos celotne družbe do šolstva

Z ugotovitvijo, da smo reveži, se ne moremo več zadovoljevati, so menili na posvetu. V novomeški občini manjka približno 60 predmetnih učiteljev, precej šolnikov je brez primernih stanovanj, njihovi osebni dohodki so znatno nižji od onih v gospodarstvu in znatno nižji od osebnih dohodkov prosvetnih delavcev na razvitejših področjih; večina šol v občini je domala brez učil, precej šolskih stavb je neprimernih ali premajhnih za sodoben pouk, nekatere že razpadajo, itd. itd. V takšnih šolah in pod takšnimi pogoji pa vzgajamo nove generacije, ki so prikrajšane za marsikaj, kar bi jim morala šola nuditi v skladu s potrebami časa.

Tako je, ker smo se v šolstvu vse preveč zadovoljevali s proračunsko-administrativnim financiranjem, ki je potekalo skoz občinski sklad za šolstvo. Prav zato se je v občini ustvarjal samo odnos šolstvo: komuna, vsa ostala družba pa je nepriznana, stala ob strani. Prihaja čas, ko

Dolenjska galerija

(Nadaljevanje s 1. strani)

tudi potreba, ki jo je družbena skupnost spoznala in uresničila. Ustanove takšne vrste — seveda če živijo pravo življenje — so namreč izredno pomemben element v oblikovanju človekove osebnosti. V ničemer se namreč ne ločijo od ostalih vzgojnih in kulturnih ustanov. V človeku vzbujajo občutek za lepo, s čimer razvijajo in poglobljajo njegove občutke teže po čim bolj plemenitem in popolnem. Program je hkrati mnogovrsten in obsežen, morda celo nekoliko velikopotezen. Razumljivo; nastal je ob oblikovanju dolgoročnega načrta, ki v nobenem primeru ne bi mogel biti takoj uresničljiv. Pa vendar: vedno močnejše se kaže v svetu težnja po originalnosti, enkratnosti umetniških zbirk, po nekakšni specializaciji, v kateri ni vsega pa nič, marveč samo nekaj, le-to pa resnično vredno, zbrano s čim tehtnejšo presojo in čim bolj v celoti. In še tole: zelo koristno je imeti ob galeriji razstavne prostore, v katerih bi se vrstile občasne razstave najrazličnejših

zvrsti in oblik. S tem bi galerija pridobila na živahnosti in aktualnosti.

Novo mesto — pomembno regionalno gospodarsko in kulturno središče

Ne zamerite mi zato dobronamerne prepombe. Izrekam jo v želji, da naglasim potrebo in s tem koristnost, ki se vsiljuje sama po sebi. Naj bo naše začrtovanje občinskih meja, ki ga pogojujeta družbeni sistem in komunalna ureditev, takšno ali drugačno. Novo mesto bo v vsakem primeru nadvse pomembno regionalno gospodarsko in kulturno središče. To pa poraja širšo odgovornost in funkcijo predvsem tudi kulturnih institucij, ki so v mestu. Menim namreč, da bo potrebno resno stehati sedanjo vlogo takšnih središč, kot so še npr. Maribor, Celje, Nova Gorica, Koper in morda še katero, in jim vidneje zaupati — seveda na kvalitetno višji ravni — funkcijo pomembnih kulturnih žarišč. Galerija more postati organizator razstav in estetske vzgoje ne samo v mestu, marveč v vseh večjih krajih Dolenjske. Podobno vlogo načrtnega kulturnega vpliva bi lahko v vidni meri opravljale tudi druge ustanove, ki žive oz. ki bi jih bilo potrebno oživiti.

Ne nagovarjam vas, spoštovane tovariše in tovariši, ki ste tu navzoči, za novo centralizacijo, če že ne oblasti, pa vsaj kulture; za nekaj, kar bi bilo korak nazaj; marveč za racionalno delitev dela, pri kateri je zelo težko ali skorajda nemogoče deliti aktivnost

ustanove na komunalno kulturo, okrajno ali republiško. Njen vpliv je ali vidnejši ali manjši, bolj ali manj pomemben. Največkrat se širi po sebi lastni zakonitosti, ki bi ji bila še najbolj blizu primera radijskega oddajnika. Od stvarne in dejavne moči kulturne ustanove je odvisna slinost — njen vpliv.

Za razumno, primerno in uspešno med-občinsko sodelovanje

Pri takšnem načinu razvijanja kulturnih ustanov bodo potrebni dogovori med vsemi prizadetimi (med šolami, kolektivi), tudi med občinami, dogovori zaradi skupnega interesa o vsebinskih programih zavodov in dejavnosti, o gostovanjih in ostalih vrednih kulturnih aktivnostih in seveda — o skupnem financiranju. Prepričan sem, da je takšna pot sodelovanja in skupnega reševanja kulturnih potreb naših delovnih ljudi na posameznih zaključnih območjih — in takšno več ali manj zaključeno območje predstavlja tudi Dolenjska — najrazumnejša, najprimernejša in, prepričan sem, tudi veliko cenejša. Finančna sredstva so in bodo še dokaj časa tisti objektivni faktor, zaradi katerega bo nujno preudarno razvijati naše kulturne kapacitete.

Izvajanje letošnjega družbenega načrta kaže na naslednjo resno težavo: republiški organi — v mislih imam predvsem naš sekretariat za kulturo in prosveto — ugotavljajo pri svojem delu številna dej-

stva vsebinske, materialne ali drugačne narave, ki silijo organe v aktivnejši in celo neposrednejši odnos do nastale problematike. Če vzamem za primer matično službo knjižnic ali spomeniško varstvo, potem smo dolžni storiti vse, za kar se obvezuje sprejeti zakon o matični službi oz. zakon o varstvu kulturnih spomenikov. V resnici pa je za popolno izvajanje zakonskih predpisov večkrat premalo materialnih možnosti. Predlog zakona o financiranju družbenopolitičnih skupnosti v Sloveniji upošteva potrebo po kritju primanjkljaja v materialno šibkejših občinah tudi za temeljne kulturne in prosvetne dejavnosti. Takšen način zmanjševanja razlik materialnih pogojev za številne službe in dejavnosti je nujen in koristen. Povsod tam, kjer doslej ni bilo nikakih pogojev, bodo na ta način podani vsi minimalni pogoji vsem temeljnim kulturnim dejavnostim.

Potrebna pa je tudi zavest, da kulturno delo potrebujemo!

Očitno zaostajanje nekaterih krajev, pa tudi širših območij — kar se tiče masovnejših kulturnih dejavnosti — pa ni samo posledica skromnih ali nezadostnih materialnih možnosti, marveč tudi premalo razvite zavesti o potrebi in smiselnosti kulturnega dela. V takšnih primerih bi bilo potrebno omogočiti organom širše družbene skupnosti, da aktivneje, neposredneje vplivajo na razvijanje najustrežnejših dejavnosti, kot so npr. knjižnica, kinematograf, hkrati pa omogočijo tudi kvalitetna gledališka, glasbena in druga gostovanja. Za takšno neposredno vplivanje bi morali imeti centralni organi večje materialne možnosti kot doslej.

Prepričan sem, da bo mogoče priti do vidnejših rezultatov v kulturi in do njenega enakomernejšega razvoja šele tedaj, ko bodo za okvarno kulturno politiko na območju vse republike na razpolago ustrezna finančna sredstva, ker bomo sicer mogli tudi na prejšnjo aktivnost in vlogo zavestnega spodbujevalca izražati samo v programih in platoničnih priporočilih. O uspešnosti materialnega spodbujanja nam najbolj zgovorno govore republiški skladi, ki delujejo na področju kulture in

FRANJO STIPLOVSEK: Motiv iz starega Maribora

katerih delež je pomagal uresničiti današnje pridobitve — Dolenjsko galerijo.

Naj se za konec ponovno povrnem h galeriji. Strinjali se boste z mano, če izrečem ob tej priložnosti besedo priznanja vsem, ki ste omogočili in realizirali »dopolnitev že obstoječih kulturnih ustanov Novega mesta in Dolenjske«: občinski skupščini s tovarišem predsednikom, javnim in kulturnim delavcem,

med katerimi naj imenoma omenim prizadevnega ravnatelja muzeja Janka Jarca in vse ostale, ki so kakorkoli pomagali, da se je dobra ideja kljub nenehnim finančnim zadregam uresničila. Pridobitev, kakršno predstavlja Dolenjska galerija, je vredna spomina na prve dni revolucije in občinskega praznika.

S tem proglašam, da je galerija odprta!

DOLENJSKA GALERIJA

je odprta vsak dan (razen ponedeljka) od 9. do 13. ure. — Vstopnina 50 din.

Solski skupinski obiski ne plačajo vstopnine. Galerija je odprta tudi vsako nedeljo od 9. do 12. ure.

POGLIED V GLAVNO RAZSTAVNO DVORANO DOLENJSKE GALERIJE MED GOVOROM TOVARISA MILOŠA POLJANSKEGA, REPUBLIŠKEGA SEKRETARJA ZA KULTURO IN PROSVETO

moramo ustvarjati odnos celotne družbe do šolstva in o potrebah šolstva razpravljati s tega stališča!

Proračunske možnosti ne smejo omejevati potreb šolstva

Proračun v prihodnjem letu prav gotovo ne bo mogel zadostiti vsem potrebam šolstva v novomeški občini. Kljub temu to ne pomeni, da bomo še naprej smatrali šolski sklad za nedotakljivo svetlinjo, pač pa bo moralna oblika v skladu z ustavo in zakoni uveljavljati potrebe po manjkajočih sredstvih napram širšim družbenopolitičnim skupnostim. Malce drugače bi lahko rekli: prenehati moramo s proračunskim sistemom finansiranja šolstva, ki namenja šolam zgolj sredstva iz lokalnih virov, ki jih daje v šolski sklad.

Tu se srečujemo z decentralizacijo, saj bo morala manjkajoča sredstva primakniti republika. Decentralizacija ne bo šla zlahka kot pač ni šla še nobena decentralizacija, doslej, kljub temu pa je treba zastaviti vse sile za to, da bomo manjkajoča sredstva dobili in šolstvu zagotovili nemoteno delovanje. Ze zdaj je slišati, da je v pripravi republiški zakon, ki za nas ne kaže

najboljše. Kot merilo tega, komu je republika dolžna zagotoviti dotacijo in komu ne, predlaga eno izmed občin, ki je približno enako razvita kot ta, ki se za dotacijo potegujejo, pa je ne potrebuje. Če bo tak zakon uveljavljen in bi vzel za merilo npr. občino Metlika, ki za šolstvo ne potrebuje dotacije, pa je gospodarsko celo manj razvita kot novomeška, bomo v novomeški občini ostali brez pomoči republike, brez katere bo šolstvo v enakem položaju kot doslej!! Dejansko pa občina Metlika ne potrebuje pomoči v šolstvu zgolj zato, ker ima na svojem področju samo tri osnovne šole in nič več! Poudariti torej velja, da moramo ustavno določilo, ki nalaga širšim družbenopolitičnim skupnostim dolžnost pomoči, pojmovati po njegovi vsebini in ne po črki!

Vse šole bodo izdelale programe dejanskih potreb

Na posvetu so se zedinili, da morajo šolski kolektivi pripraviti programe svojih potreb za prihodnje leto s stališča sredstev, ki jih potrebujejo za normalno delo. Dejstvo, koliko sredstev bo lahko proračun namenil šolskemu skladu,

nas tu ne sme motiti. Šola kot družbeno-izobraževalna enota potrebuje za svoje delo toliko sredstev in ta sredstva je družba dolžna zagotoviti — to je načelo, ki ga moramo uveljaviti že v prihodnjem letu. V programe potreb je treba razen sredstev, namenjenih za osebne dohodke, zajeti tudi sredstva, ki so potrebna za materialno poslovanje, za stanovanjsko izgradnjo, za izobraževanje in za vse drugo, kar šola potrebuje. Razprava o takšnih programih naj bo najpomembnejša točka dnevnega reda občinskih zborov sindikalnih podružnic prosvetnih delavcev.

Sorazmerno pozno, pa vendar pomembno odkritje posveta je, da smo se v šolstvu doslej preveč zapirali v ozke meje lokalnih možnosti in tem podrejali programe šolstva. Čas, ko smo sklad za šolstvo smatrali za nedotakljiv tabu in so šolski kolektivi svoje potrebe uravnavali samo na relaciji šolski sklad: šolski kolektiv, je minil! Sredstva, potrebna za normalno poslovanje šolstva, mora zagotoviti celotna družba, to pa bomo dosegli samo s tem, da bomo družbi povedali: toliko sredstev potrebujemo in toliko jih zahtevamo!

M. J.

Kaj pripravlja »Kiosk« v prihodnjem letu?

Državna založba Slovenije bo prihodnje leto v zbirki »Kiosk« izdala Stendhalov roman »Armance« in Stevensov novo povest »Ballantrae«; druga pa romantično zgodbo iz preteklosti. »Jezna zalovanka« je naslov detektivski zgodbi ameriškega pisca E. S. Gardnerja, tej pa je podobna zgodba, ki jo bomo brali v knjigi »Zaupni agenti« angleškega pisca Grahama Greena. »Golju-fija« Heinza Risseja je pretresljiva pustolovska povest o viharju in brodolomu. Povest iz češkega odporniškega gibanja Ladislava Mnačka bo izšla pod naslovom »Smrt se imenuje Engelchen«. Španskega pisatelja Jorgea Sempruna bomo spoznali po knjigi »Veliko potovanje«, v kateri opisuje vojnjo iz Francije v nemško koncentracijsko taborišče. Iz hrvatske književnosti bo predstavljen Miroslav Krleža z »Vrnitvijo Filipa Latinovicza«. Sodobno mladinsko življenje popisujeta »Svatovalka« ameriške pisateljice Carson McCullers in »Zgodba« angleškega pisca Johna Harveya.

Domači pisatelji v izrednih zvezkih

Zbirka »Kiosk« bo leta 1965 v izrednem programu izdala Jurčičev roman »Desetega brata«, Tavčarjevo »Visoko kroniko«, Cankarjev roman »Na Klančcu« in »Martina Kačurja« ter Kranjčev roman »Os življenja«. Zaradi lepe opreme in dostopne cene bo po teh knjigah rada segala tudi mladina osnovnih in srednjih šol, ker so to dela za obvezno čtivo po učnih programih osnovnih in srednjih šol.

»Že petindvajset let sem francoski vojak!«

So ljudje, ki nas s svojo neposrednostjo, toplino in človeškostjo privlačijo, zanimajo, budijo radovednost, s tem in z bogatimi življenjskimi izkušnjami, dobro srčnostjo, s prepričljivo veselostjo. Povsod okrog nas so, pa velikokrat ne vemo zanje. Potem pa jih poiščemo in klepet steče.

France Gornik, avtobusni sofer pri SAP, ki vozi (med drugim) v glavnem na kočevskih relacijah, je kar sam začel. Kakor bi zdržal podatke iz osebne izkaznice: »Na svetu sem že skoro petinpedeset let, za volanom sedim 34 let, luč sveta pa sem zagledal na Gori nad Sotražico. Mimogrede: je mladeža me je zanimal rod, pa sem pobrskal po žepnih knjigah. Ugotovil sem, da vsi pravi Gorniki izhajajo z Gore; po knjigah sem sledil prednikom skoro petsto let nazaj.«

Kako si prišel za volan in kaj si počel v teh štirindevetih letih?

»Prvič sem sedel za volan v starojugoslovanski mornarici kot mehanik, potem pa sem bil deset let v Franciji sofer, 1939. sem zaprosil za francosko državljanstvo, ki sem ga dobil v štirinajstih dneh, takoj potem pa

so me vpoklicali v vojsko (topovsko hrano so potrebovali). Naslednje leto smo ob nemškem napadu »junako« bežali; Nemci so me dvakrat ujeli, dvakrat sem jim ušel, bil v taborišču delal v Nemčiji, konec 1946. leta

pa sem bil spet doma, v Jugoslaviji. Je že tako naneslo, da se nisem utegnil v Franciji demobilizirati in sem torej po predpisih še aktiven francoski vojak! Pri Avto Kočevje sem bil skoraj sedemnajst let, dokler niso prodali avtobusov z mrtvim in živim inventarjem Sapu. Najraje vozim na kočevskih progah, porabijo me pa tudi na vseh drugih, ker soferjev primanjkuje...

— In tako si prevozil...? »Okrog sedem milijonov kilometrov, kakšen meter gor ali dol.«

— Morda kak zanimiv dogodek iz bogate zakladnice spominov?

»Tega je toliko, da bi lahko pripovedoval in pripovedoval. V spominu obstajajo le lepi, prijetni dogodki in teh je bilo, res, kar precej... Večkrat se spominim trinajstdesetega leta, ko sem bil kot komunist zaprt skupaj s Kidričem, Zihlrom, Kardeljem. Ves čas v Franciji sem bil član KP Francije...«

F. GRIVEC

Komisija za pomoč poplavlencem

Pri občinskem odboru Socialistične zveze delovnega ljudstva Metlika je bila te dni izvoljena posebna komisija za pomoč področjem, ki jih je nedavna poplava močno prizadela. Za predsednika komisije je bil izvoljen sekretar občinskega odbora Socialistične zveze, razen njega pa delajo v komisiji še štiri člani.

Čuden račni apetit

Zena Jožeta Jankoviča iz Livolda 56 pri Kočevju je redila raco, ki je imela kaj čuden apetit. V svoj želodec je raca spravila 9 pločevinastih zamaškov od pivskih steklenic in 2 manjša kosčka pločevine. Te »hrane« pa ni mogla prebaviti, zato se je začela grdo držati. Jankovičeva žena je to opazila 17. okt. in se je odločila, da raco zakolje. Seveda je bila nemalo presenečena, ko je našla v račem želodcu pločevinasto hrano. Ena stran rase je bila popolnoma črna, meso pa je že začelo gniti. Raca je bila zastrupljena in je tudi mačke niso marale jesti. Zato so jo zakopali. Koliko časa je raca pobirala zamaške, ne ve nihče, toda jajca je našla do zadnjega.

Vode so se umaknile v svoje struge, blato, škoda in opustošenje, ki jih je nosila s seboj povodenj, pa so ostali. Škoda je velika; mnogi ljudje, ki so morali ob neprestanem deževju bežati pred podivjano vodo, so se prehladili, razdejanili ali vsaj prizadeti je mnogo stavb, skratka, posledic ne bo mogoče odpraviti preko noči. Na sliki: takole so se v težkih trenutkih 25. oktobra v Krški vasi pri Brežicah, ko ni bilo drugega pri roki, reševali kar v koritu, v katerem sicer parijo prašiče.

Žalostni morilec

28-letni Siegbert Krobath je priznal, da je umoril 15-letno Annemarijo Edler iz Lavantinske doline na Koroškem. Nesrečno dekle so našli ustr-

levo v gozdu kakih 300 metrov od domače hiše. Čeprav je bilo iskanje morilca zaradi sveže zapadlega snega oteženo, je policija pravilno domnela, da je moral biti storilec kdo, ki je Annemarijo poznal. Sum je padel na pohabljenega Siegberta, ki je kmalu priznal krivdo.

Krobath je izjavil, da je 8. oktobra vprašal Annemarijo, ali bi hotela postati njegova žena, toda dekle ga je smeje se zavrnila. Tedaj je v nem dozorel sklep, da jo bo ubil. Če noče pohabljenca, naj ne dobi nikogar, je sklenil. Ugodnega dne, ko je bila doma sama, jo je napadel, naj mu pomaga nesti drvo iz gozda. Ko je dekle pokleknila, da bi dvignila mrtvačje drvo, je Siegbert izvel, kaj pismo in jo ustrelil v srce. Dekle je bila takoj mrtva.

Na vprašanje, ali je dekle ubil, je grbavi fant dejal: »Šele ji nikoli ne bi mogel storiti. Za to sem bil preveč žalosten.«

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na svoj naslov!

Katastrofa pred sodiščem

Pred sodiščem v južnofrancoskem mestu Draguignan se je pričel proces proti okrajnemu gradbenemu nadzorniku Jacquesu Dargouju. Obtožnica mu očita, da je kriv za katastrofo v Frejusu 2. decembra 1959. 62-letni obtoženec je izjavil, da je sicer vodil dela pri gradnji jezusa Malpasset, ni pa bil tehnično odgovoren zanje. Kakor je znano, je pri katastrofi izgubilo življenje 421 ljudi. Gmoleniška škoda so ocenili na okoli 30 milijard dinarjev. Z Dargoujem bi moral prvotno se deti na zaožni klopi tudi konstruktor jezusa André Coyne, toda leta je umrl, preden se je proces pričel.

DOVOLJ ZDRAVNIKOV

Srečo v nesreči je imel ameriški senator Abraham Ribicoff, ko se je v Albanyju v zvezni državi New York zgrudil za govorniškim odrom. Ni se mu bilo treba bati, da mu ne bi strokovno pomagali, kajti v isti dvorani je bilo približno 1000 zdravnikov. Takoj so ga prepekljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je le preveč izčrpan. Njegovo zdravstveno stanje je sedaj zadovoljivo.

ART BUCHWALD:

TELEVIZIJA

Imamo prijatelje, ki se pijejo Shaw. Televizijske aparate nimajo. Pravijo, da jim prav nič ne manjka; raje berejo knjige, poslušajo plošče in raje tega se imajo vsaj o čem pogovarjati; kadar so kam povabljeni, pa ponosno izjavijo, da nimajo televizorja. Imajo pa slušnice in jasno je, da so ji morali kupiti televizor, sicer bi nemudoma pustila slušno. Vsake večer slišijo iz njene sobe hrupen smeh in prepirani so, da se čudovito zabava s svojim televizorjem.

Nekega večera pa je poravnal telefon in ženski glas z drugega konca zice je rekel, da sestavlja neko anketo in bi rad vedel, kakšen televizijski program gledajo ta večer pri Shawovih.

»Nimamo televizorja,« je rekla gospa Shaw.

»Hočete reči, da cela vaša hiša ne premore televizorja?«

Gospa Shaw je postala nerodna: »No, da, sluškinja ga ima.«

»In kaj gleda?«

»Ne vem,« je dejala gospa Shaw. »Ali bi lahko vprašali svojo žensko, kaj gleda?«

Gospa Shaw je rekla možu, naj gre v sobo sluškinje in pogleda, kaj gleda Bea trice.

Gospod Shaw se je nekam hitro vrnil. »Nič ne gleda,« je lakonsko dejal.

»Toda televizor je vključen,« je pripomnila žena, »do sem ga slišim.«

»Zdi se mi, da je pri Beatri njen fant,« je rekel Shaw.

»Ali si ju vprašal, kaj gledata?«

»Nisem si upal. Ko sem odprl vrata, je bila soba zavita v temo in slišal sem samo Beatrice, ki se je nekaj hihitala. Potem sem zaprl vrata.«

»Gren pa jaz pogledaj, kaj se dogaja.« Ženski glas pri telefonu je vztrajal: »Ali bi mi povedali, kakšen program gleda vaša sluškinja?«

»Ne vemo še natanko,« je odkrito priznal gospod Shaw. »Če povem po pravici, niti ne vemo, če sploh gleda televizijo.«

»Ali je aparat vključen?«

»Je, a sprejem je slab in slike ni videti prav jasno.«

»A vseeno verjetno veste za naslov programa.«

Gospod Shaw je začel postajati živčen: »Gospa, odgovarjamo vam po pravici: televizor je prižgan, punca je v sobi, toda ko sem vstopil v sobo, ga ni gledala.«

»Kaj pa je počela?«

»Gospa, to pa ne spada več k vaši anketi. Postavljati smete samo vprašanja s področja televizije. Če pa želite počakati, vam bo morda žena prinesla najnovejšo vest.«

Gospa Shaw se je vrnila. »Kaj je gledala?« je hotel vedeti gospod Shaw.

»Gledala je svojega fanta, ki je odhajal,« je suho odgovorila gospa Shaw.

»Mislim, da ni trenutno nikjer tega programa,« je dejala gospa na telefonu.

»Prav, pridite k nam, pa ga boste lahko videli.«

Za »popolno versko svobodo«

Do ene najbolj dramatičnih sej v katoliškem kongregaciji je prišlo pred kratkim, ko so trije ameriški kardinali zahtevali sprejetje deklaracije o tem, da ima vsakdo popolno versko svobodo. Konservativni italijanski in španski kardinali so nasprotovali temu predlogu, ker po njihovem mnenju pomeni to nevarnost za rimsko katoliško cerkev.

Kardinali Cushing in Boston, Meyer iz Chicaga in Riker iz St. Louisa so govorili v imenu skoraj vseh 244 ameriških škofov. Poudarili so, da je sprejetje o verski svobodi »da se mora ravno Cerkev boriti za dosego popolne verske svobode.«

Enajstkrat poročen

Se preden je v Messini v Južni Italiji pred cerkvenim oltarjem Aldo Gino Carlo Donatti utegnil reči »da«, sta iz zakristije stopila dva krepka moška in ga aretirala. Izkazalo se je namreč, da je Donatti dosedaj že večkrat rekel ob podobni priliki »da«, namreč kar enajstkrat. Njegove žene žive v Italiji, Albaniji in Jugoslaviji.

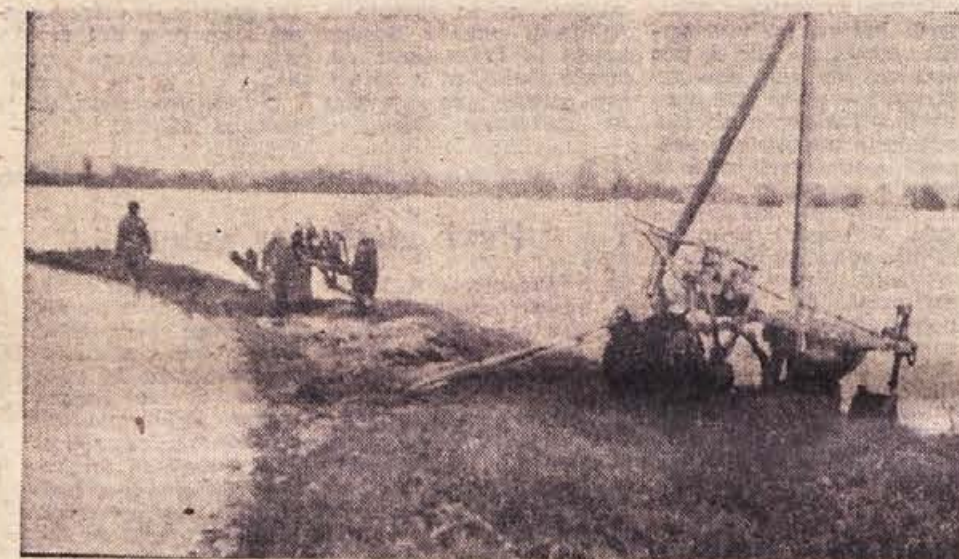
Razumljivo je, da je pri vseh porokah uporabljal izmišljena imena. Samo v Milanu je Donatti trikrat sicer zakon. Ko so ga aretirali, se je njegova dvajseta nevesta 24-letna Maria Pedusa onesvestila.

Dobrodošla prometna kazen

Italijan Camillo de Lallo iz Chivettia je pred kratkim po pošti dobil poziv, naj plača kazen za parkiranje avtomobila na nedovoljenem kraju, v mestu Santa Margarita. Plačal je kazen in pohitel v Santo Margarito po svoji avtomobil, ki so mu ga Nemci odvzeli še leta 1943 in s katerega izgubo se je že zdavnaj sprijaznil.

Krvavo maščevanje

Da bi maščeval ostrunjeno čast svoje hčerke, ki jo je baje zapeljal univerzitetni profesor, je 44-letni učitelj Gaetano Furnari iz Canarie vdrl v učilnico, kjer je profesor predaval in ga ustrelil. Nato se je morilec sam prijavil policiji. Profesor, oče dveh otrok, je v bolnišnici izdihnil. »Storil sem, kar bi storil na mojem mestu vsak družinski oče,« je izjavil Furnari na policiji.

Polja kmetijske zadruge Brežice v Trnju je zalila voda, le plug, pripravljen za oranje, je samotni ostal ob cesti.

Kako živijo v Zahodni Evropi

Sodelavci nekega zahodnonemškega inštituta za proučevanje javnega mnenja so se pred nedavnim odpravili na pot, da bi si ogledali zanimive običaje svojih sosedov. Rezultate odgovorov, ki so jih zbrali, so objavili v posebni knjigi.

Po teh statistikah so Francozi najgostoljubnejši narod v Zahodni Evropi, kajti več kot polovico francoskih družin sprejme vsaj enkrat na mesec v svojo hišo goste. Znatno za njimi so Nemci, kjer ima le ena tretjina vseh družin enkrat mesečno goste. Vendar so kljub temu Nemci še vedno znatno bolj družabni kot drugi: Italijani in Belgijci žive kot pravi puščavniki oziroma skoraj izključno v krogu svoje družine.

Kot kaže, so Nemci radovednejši od svojih sosedov: 30 odstotkov Nemcev čita časopise vsak dan. V Holandiji čita časopise vsak dan 28 odstotkov prebivalcev, v Belgiji 27, v Franciji 24 in v Italiji 12 odstotkov.

Ce sodimo po številu te-

Društvo tetoviranih plešcev

Američani so specialisti za ustanavljanje nenavadnih združenj. Tokrat je bila ideja res edinstvena: v New Yorku so ustanovili društvo plešcev s tetoviranimi plešmi. Prednost pri sprejemu v društvo razno, in Cushing je dodal, imajo tisti plešci, ki so si na plešo dali tetovirane motive iz vesolja.

Takole se je prejšnji teden razila Krka pod Žužemberkom, kjer je preprečila prehod z desnega na levi breg. Škode, ki je nastala ob tej povodnji, še niso ocenili, menijo pa, da ne bo majhna.

SMEH STOLETIJ

Stari grški filozof in astronom Anaksagora je opazoval krave na paši. V bližini je prepevala šoja. Mislec je premišljeval, kako v prirodi le ni vse najlepše urejeno.

»Poglej,« mu je šinilo v glavo, »ta mala šoja, ki ne zna ničesar, le včasih uniči kakšnega črva, lahko leta po zraku na vse strani, krava, ki daje človeku toliko koristi, pa se mora le počasi premikati po tleh.«

Učenkovo premišljevanje o tej krivici je iznenada pretrgalo nekaj, kar je ptica spustila na njegovo modro glavo. Zmedel se je, obrisal z glave pičev pozdrav in dejal z olajanjem:

»Bogovi naj bodo zahvaljeni! Pa je le dobro, da šoja ni krava!«

V poslednjih letih je Anaksagora živel v hudem pomanjkanju. Ko je Perikles to zvedel, je hotel svojemu učitelju pomagati, toda bilo je že prepozno. Umirajoči Anaksagora mu je dejal:

»Dragi moj, če hočeš dolgo ohraniti plamen svetilke, moraš še pravočasno naliti olja.«

Sofoklej je znancem pravil, s kakšno muko piše verze svojih tragedij:

»V treh dneh sem napisal komaj tri,« je potožil. »Komaj tri!« je vzklil neki »pesnikovalec«, ki je bil navzoč. »Jaz bi jih v tem času napisal najmanj tristo!«

»Že mogoče,« je odvrnil Sofoklej, »toda živeli bi največ tri dni.«

Velikega dramatika je neki plešec javno napadel in opsoval. Evripides je nekaj časa mirno poslušal, nato pa dejal:

»Ničesar ne maram reči proti tebi, celo pohvaliti moram tvoje lase, da so o pravem času zapustili tako slabo glavo.«

Saša Dobrila:

PRVI BIK SE JE TAKOJ PRENEHAL PASTI, KO JE ZADUHAL NASPROTNIKA.

Predstavniki RK v poplavljenih vaseh

V nedeljo je obiskal Brežice gospod Erich Fischer, predstavnik Lige društev Rdečega križa, polmeseca, sonca in leva iz Zeneve. Gosta iz Svíce so spremljali generalna sekretarka jugoslovanskega Rdečega križa Mara Rupena-Osolnik, sekretarka glavnega odbora RK Srbije Nada Sebić in sekretar glavnega odbora RK Slovenije Pavel Jerina.

Predstavniki Rdečega križa so se ustavili v Brežicah z namenom, da bi videli, koliko

je prebivalce brežiške občine prizadela poplava. Predsednik občinske skupščine Milan Sepe, ki je načeloval štabu za obrambo pred elementarnimi nevarnostmi, je goste podrobno seznanil s katastrofo in organizacijo reševanja. V razgovoru sta sodelovala tudi predsednik občinskega odbora SZDL Vlado Deržić in tov. Tončka Lovše, ki je zastopala občinski odbor Rdečega križa. Gospod Fischer se je zlasti zanimal za trenutne življenjske pogoje eva-

kirancev in vseh tistih, ki jim je voda uničila domove. Zelo je imeti tudi pojasnilo o njihovem zdravstvenem stanju, o morebitnih epidemijah in podobno. Domačini so mu pojasnili, da do množičnih bolezenskih izbruhov ni prišlo, ker so bile sanitarne ekipe na delu že prvi dan poplave. V sodelovanju z gasilci razkužujejo vodnjake na poplavljenih področjih in dajejo prebivalcem najpotrebnejše nasvete. Organizacija Rdečega križa je razdelila ljudem že tudi nekaj obroke. Prizadej občan dobivajo razen tega že vseskozi pomoč v obliki živeča.

Po končanem razgovoru so si gostje ogledali nekaj poplavljenih vasi. Ustavili so se v Trnju, na Mostecu in v Ločah pri Dobovi. Slika teh krajev je bila izredno žalostna. Življenje v njih se normalizira pod zelo težkimi pogoji. Mnogi nimajo kje spati, kajti voda je odplavila celo pohištvo. Pa tudi sicer je njihovo premoženje uničeno. Pred vsako hišo so sušili oblake in premočeno posteljnino, pri tem pa gazili blato malone do kolen. Iz njihovih obrazov je dihala skrb, le otroci so se tu in tam igrali veselo, kot da se ne bi nič

zgodilo. V Ločah so se vozili v čolnih, ker voda še ni povsem izginila.

S takimi vtisi so predstavniki organizacij Rdečega križa zapustili brežiško bčino. Pred tem so se zadrževali v Zagrebu, kjer so si prav tako ogledali žalostno sliko poplavljenih območij. Gospod Fischer je ob odhodu izjavil, da je zadovoljen z izčrpnimi podatki, ki jih je dobil o tej nesreči v brežiški občini, in da si je po obisku prizadetih krajev ustvaril jasno predstavo o posledicah te katastrofe.

J. T.

DR. IVAN RIBAR Z DOMAČIMI PREDSTAVNIKI IZ BREŽIŠKE OBČINE NA SLOVESNEM PREIMENOVANJU OSNOVNE SOLE BREŽICE I V OSNOVNO SOLO BRATOV RIBARJEV

Občinski praznik je mimo

Za letošnji občinski praznik se je v Brežicah in okoliških krajih zvrstila niz prireditev. Praznovanje je bilo točrat združeno z žalostjo in zaskrbljenostjo. Sava, Krka in Sotla so prestopile bregove in se razlile po poljih in domačijah. Za svoj praznik so si prebivalci brežiške občine izbrali 28. oktober — spomin na odhod Brežiške čete v pogorje Orlice 1941. leta. To pogumno odločitev mladih slovencev za boj proti okupatorju proslavljajo občani vsako leto znova. Mesto Brežice se je že dan pred praznikom odločilo v zasedbo. Na predvečer je bila v Prosvetnem domu slovesna akademija, ki so jo pripravili učenci osnovne šole.

Naslednje jutro je bila podelitev pokalov in priznanj udeležencem športnih prireditev. Sledila je slavnostna seja občinske skupščine, na kateri je predsednik Milan Sepe predstavil razvoj in napredek občine v minulem obdobju. Seji je prisostvovalo veliko gostov iz Ljubljane, Celja in sosednjih občin. Med gosti je bil tudi dr. Ivan Ribar, ki so ga ob tej priložnosti proglasili za častnega občana brežiške občine.

Po končani seji so se ude-

leženci napotili do osnovne šole Brežice I, ki so jo nato slovesno preimenovali v osnovno šolo BRATOV RIBARJEV. Dr. Ivan Ribar, ki je pokrovitelj vseh osnovnih šol s tem imenom, je odkril ploščo z napisom svojih sinov in se iskreno zahvalil za pozornost, ki jo izkazujejo v Brežicah njemu in spominu njegovih fantov. Posebno prisrčno je tovariš Ribar nagovoril solarje in jim pripovedoval o šolskih letih vzornih učencev Jurice in Ivica Ribarja. Objubil je, da bo otroke še obiskal in sodeloval v njihovem delu v šoli. Doktor Ivan Ribar je bil v osnovni šoli I že večkrat na obisku in tudi z učenci se je vsakokrat rad pogovoril.

Na proslavi so bili prisotni tudi predstavniki vseh šol, ki nosijo ime bratov Ribarjev. Dr. Ivan Ribar je tudi zanje pripravil lep nagovor.

Bolj slaba kupčija na sejmu v Brežicah

31. oktobra je bil na brežiškem sejmišču običajni praznični sejem. Bil je sicer dobro obiskan, saj so živinorejci pripeljali precej prašičkov, dosti manj pa je bilo kupecv. Od 1600 manjših in 120 večjih prašičkov je bilo 530 prodanih. Do tri mesece stari so šli v promet po 480 dinarjev kilogram, večji pa največ po 380 dinarjev za kilogram žive teže.

NOVO V BREŽICAH

V prosvetnem domu je te dni filatelistična razstava, ki jo prirejajo mladi zbiratelji znamk iz osnovne šole Brežice II. Vključeni so v filatelistično društvo v Krškem. Brežiška sekcija je zelo delavna in se je občinstvu že večkrat predstavila s podobnimi razstavami. Razstavo si je ogledalo že veliko število občanov. V večernih urah so se ob panojih z zbirkami znamk ustavljali tudi mnogi obiskovalci kino predstav.

V torek popoldne se je sestala idejno vzgojna komisija občinskega odbora Socialistične zveze. Razpravljala je o idejno vzgojnem delu med članstvom, ki naj bi bilo zlasti intenzivno v predkongresnem obdobju. Komisija je sprejela tudi obširen program za dejavnost v jesenski in zimski sezoni.

Brežiške trgovine so dobro

založene s konfekcijo. Posebno v preteklem mesecu so jih ljudje pridno obiskovali in se oskrbeli s toplimi zimskimi slaščicami. Mnogi okoličani, ki prihajajo nakupovat v mesto, se vedno sproti pohvalijo s pestro izbiro in vladno postrežbo.

V poslovalnici »Doma« v Brežicah prodajo vsak dan okoli 100 kroglice kave. Veliko ljudi si tam izbere tudi malico. Ljudem, ki si želijo okrepčila, postrežejo po naročilu.

Pod vladaktom, ki veže mostova med Krko in Savo, so se nabrali ob povodnji velike zaloge ravnostnega lesa, kupi podrtih dreves in koruznice, ki jo je voda odnesla s polj. Naplavin še niso odstranili. Verjetno se bodo našli prostovoljci, ki se bodo na ta način lahko hitro oskrbeli s potrebnim kurjavom.

Pred občinskim praznikom v Sevnici

V sevniški občini se te dni že vneto pripravljajo na letošnji 12. november — občinski praznik. Program predvideva med drugim:

PETEK, 6. novembra: ob 9. uri — medodredno šahovsko tekmovanje 7. in 8. razredov osemletk v kolodvorski restavraciji v Sevnici. — Ob 15. uri: ekipno tekmovanje delovnih organizacij v namiznem tenisu (dom Partizana). **SOBOTA, 7. novembra:** ob 15. uri — proslava ob 20-letnici ustanovitve prve partizanske šole na Razboru. — Ob 16. uri: otvoritev poslovne stavbe Elektro-Krško. — Ob 16. uri: člansko brzopotezno prvenstvo v šahu v kolodvorski restavraciji.

NEDELJA, 8. novembra: ob 8. uri — medobčinski šahovski dvoboj članov na 8 deskah (kolodvorska restavracija). — Ob 8. uri: ekipno meddružinsko tekmovanje z zračno puško v Partizanovi dvorani.

PONEDELJEK, 9. novembra: ob 13. uri — športno tekmovanje pionirjev osnovne šole Sevnica s podružnicami v šoli na Radni.

TOREK, 10. novembra: ob 15. uri — ekipno brzopotezno prvenstvo v šahu (podjetja in ustanove) v kolodvorski restavraciji. — Ob 19.30: »Večer za starše in odrasle« v Partizanovem domu.

SREDA, 11. novembra: ob 8., 10. in 13. uri: filmske predstave za mladino v Sevnici. — Ob 11. uri: otvoritev doma LM v Sevnici, ob 15.30: otvoritev bencinske črpalke v Sevnici. — Ob 19. uri: koncert Slovenskega okteta v Partizanovi dvorani.

CETRTEK, 12. novembra: ob 8.30 — slavnostna seja občinske skupščine v kolodvorski restavraciji. — Ob 9.30: otvoritev nove šole v Sevnici.

OBČANI — udeležite se prireditev v počastitev letošnjega občinskega praznika!

TEŽKE POSLEDICE POPLAV

Poplava v brežiški občini je prizadela 1500 prebivalcev v devetih vaseh. Šest vasi je bilo huje poplavljenih in voda je v njih močno poškodovala stanovanjska in gospodarska poslopja. Prebivalci poplavljenih področij so ob vsi ozimnici, ki so jo imeli že shranjeno v kletih. Tudi na poljih je škoda zelo velika. Poplava je uničila posevke in pridelke. Komisije za popis škode so že od 28. oktobra na terenu in sproti obveščajo občinsko skupščino o svojih ugotovitvah.

Rudnik Globoko je prijavil 9 milijonov škode, Opekarna 3.600.000, Kmetijsko gozdarsko podjetje Brežice 8 milijonov 300 tisoč in Kmetijska zadruga Brežice 36 milijonov dinarjev. V Trnju, Mostecu, Gornjem Lenartu, Ločah, Mihalovcu, Rigoncah, na Čatežu in v Krški vasi so

ocenili škodo na 45.500.000 dinarjev. Močno prizadeta so bila tudi lovišča. Do torka so komisije sporočile škodo za tri lovišča, ki znaša 2 milijona 500 tisoč din.

BREŽIŠKE VESTI

medtem ko za štiri lovišča škoda še ni znana.

Poplava je povzročila veliko škodo na cestah in cestnih odsekih. Samo na cestah IV. reda in mostovih znaša škoda okoli 55 milijonov din. Voda je odnesla mostovcu čez Sotlo, močno poškodovala most, ki veže Staro vas in Čemehovec na Hrvaškem, ter oboke na cesti

Dobova — Veliki Obrež — Rakovec. Mostove na Sotli bo treba obnoviti vse po vrsti. Trenutno je možen prehod na Hrvaško le pri Klanjcu in pri Rigoncah. Za kmetovalce ob meji je to zelo nerodno. Do svojih zemljišč na nasprotni strani Sotle ne morejo priti, saj je razdalja med mostoma v Rigoncah in Klanjcu 18 km. S cest IV. reda je odnesla voda 900 m³ posipnega materiala in z naplavinami zasula odtočne cestne jake.

Na cestah III. reda so ocenili škodo na 14.500.000 din. Posebno močno sta poškodovana dva podvoza na avto cesti, kjer je voda delno izpodkopala njune temelje. Ceste v občini so že začeli urejati, vendar bodo tolikšno škodo le težko hitro popravili.

Dodatna sredstva za štipendije, socialne podpore in zdravstveno zavarovanje kmetov

Občinska skupščina v Sevnici je na sobotni seji sprejela odlok o spremembi proračuna za 1964. leto. Po tem odloku se proračunski dohodek povečajo za 53 milijonov dinarjev, vendar je od tega

znosna treba odšteti 14 milijonov dinarjev dopolnilnega proračunskega prispevka nad 10 odstotkov, ki bo odtekal v sklad za šolstvo. Dejansko povečanje proračunskih dohodkov znaša torej 39 milijonov dinarjev, od tega 33 milijonov iz okrajne proračunske rezerve, 6 milijonov pa na račun povečanja proračunskega prispevka iz osebnih dohodkov.

Na seji so ta sredstva določili za kritje najnujnejših izdatkov. Sklad za šolstvo bo dobil 10 milijonov, občinska uprava 5.900.000 dinarjev, sklad za prosveto in kulturo 850.000 dinarjev, sklad za šolstvo II. stopnje 396.000 dinarjev, državna uprava in sodstvo 2.682.000, komunalna dejavnost 890.000, sklad za socialno varstvo 3.277.000, zdravstveni zaščiti pa je namenjenih 11.576.000 dinarjev. V naštetih vsotah je upoštevan draginski dodatek za uslužbence občinske uprave in prosvetne delavce, povišanje štipendij, priznavalne borcem NOV, socialne podpore in prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov. Z dodatnimi sredstvi je skupščina povečala tudi dotacije nekaterim samostojnim zavodom.

Cerklje so prve

V počastitev občinskega praznika Brežice so tekomala tudi šolska športna društva. Najboljše je bila osnovna šola iz Cerkelj, ki je zbrala 31 točk, druga je OŠ Brežice II. s 28 točkami, tretje so Artiče s 25 točkami. Sodelovale so še osnovne šole iz Brežice (I.), Globoke in Pilec.

V rokometu je prvo mesto zasedla šola iz Brežice I. pred Cerkljami in Brežicami II. Streljanje je zaradi slabega vremena odpadlo.

Tudi v Sevnici dosti škode

Zadnja poplava tudi sevniški občini ni prizadela. Štab za obrambo pred elementarnimi nevarnostmi je poslal na poplavljen področja štiri komisije, ki so popisale nastalo škodo. V industriji znaša 11,5 milijona dinarjev, v družbenem sektorju kmetijstva 17 milijonov dinarjev, na obdelovalnih površinah zasebnih kmetovalcev pa je škoda ocenjena na 15 milijonov dinarjev.

Voda je delno zalila Dolnji Boštanj, tovarno »Jugotania« in poplavlja vrtnarijo kmetijske zadruge v Sevnici. Na Blanci je bila v celoti pod vodo drevesnica, na kateri vzgaja KZ Sevnica sadike sadnega drevja.

Ze v soboto ponoči so pridrli na dan številni hudourniki in uničili nekatere cestne odseke. Tako je na primer Sevnščina na treh mestih močno poškodovala cesto Sevnica — Planina. Narasle vode so onesposobile ceste Sevnica — Tržišče, Sevnica — Krško na levi in desni strani Save ter cesti Sevnica — Radeče na obeh bregovih Save. Nepravna je bila tudi cesta, ki pelje iz Sevnice na Bučko. Edina zveza Sevnice s svetom je bila v nedeljo železniška proga. Ceste so takoj začeli popravljati in večina teh je bila že nekaj dni po upadu vode spet v normalnem stanju.

DOSLEJ: 121 NOVIH NAROČNIKOV

Do torka opoldne so nam pismonoše iz občin KOČEVJE in RIBNICA poslali naročilnice 121 novih naročnikov, ki so jih pridobili v zadnjih tednih. Posamezne pošte so pri tem dosegle naslednje število novih naročnikov:

OSILNICA	39
DOLENJA VAS	17
RIBNICA	14
STARA CERKEV	14
KOČEVJE	7
KOČEVSKA REKA	5
LOŠKI POTOK	1
SODRAŽICA	9
ORTNEK	5
NOVA SELA	4
VAS-FARA	6

Skupščinski dnevnik

Občinska skupščina Kočevje je na svoji zadnji seji 22. oktobra med drugim sprejela tudi dva odloka:

■ Odlok o spremembi tarife občinskega prometnega davka in odlok o višini davka na dohodke v stalnem znesku. Prvi govori o novih davčnih stopnjah na promet z alkoholnimi pijačami v gostinstvu in trgovini, o čemer smo že pisali v posebnem članku. Drugi odlok ureja plačevanje davkov za obrzne uslug, ki jih posamezniki opravljajo poleg svoje redne zaposlitve. Davek v stalnem znesku bodo plačevali obrtniki, ki imajo dovoljenje za opravljanje obrti brez stalnega poslovnega prostora (3.000 din), ljudje, ki se ukvarjajo z obrtnimi uslugami za posameznike kot s posredstvom poklicem — krojači, šivilje, pletilje, frizerji, kolariji, tapetniki, mizarji, kovači, kleparji, urarji, električarji, zidarji, tesnarji, pekarji itd., pa od 10.000 do 35.000 dinarjev. Oba odloka bosta v kratkem tudi objavljena v našem Uradnem vestniku.

■ V razpravi po poročilu Hedvike Zakošek, predsednice sveta za socialno varstvo in varstvo družine, o problemih zdravstvenega varstva otrok in žena, so odborniki predvsem naglasili, da je treba vzgoji otrok in varstvu družine posvetiti veliko večjo pozornost in da je treba posebno skrbno preučiti razvoj otroško varstvenih ustanov. Različna društva bi lahko veliko bolj skrbela za vzgojo mladega rodu, posebno pa je treba poživiti delo ljudske tehnike, proučiti je treba organizacijo otroških vrtov, ojedodnevno bivanje otrok v šoli pa bo možno šele z novo šolo. Prav ta potreba narekuje čim hitrejšo gradnjo šole.

■ Odbornik Andrej Arko je predlagal, da ne bi čakali in odlašali z gradnjo nove šole. Komisija, ki jo je skupščina imenovala na eni prejšnjih sej, naj pohiti z zbiranjem sredstev, saj bodo le tako lahko pričeli graditi. Odbornik Jože Svetec je pa opozoril na drug problem, na vprašanje borcev — kmetov. Problem je vedno bolj pereč in ga je treba še letos re-

Povprečni OD: rudnik najboljši!

V primerjavi s prvimi osmimi meseci lanskega leta so se v kočevski občini dvignili v istem obdobju letošnjega leta osebni dohodki v gospo-

KOČEVSKÉ NOVICE

darstvu za 28 odstotkov. Od januarja do avgusta je bil povprečni osebni dohodek 41.700 din, avgusta pa že 52.500 din. Značilneje so se dvignili dohodki tudi v kmetijstvu in gozdarstvu in tako

prvič dosegli nivo industrije. V industriji je na prvem mestu Rudnik z 58.000 din povprečnih osebnih dohodkov, sledijo pa mu Elektro, Itas in Inkop. Povprečja še ne dosegajo v Inlesu (32.000), Tekstilani (33.000) in Melaminu (38.000). V gradbeništvu so dosegli povprečje 37.000 din, v prometu 41.600, v trgovini 41.400, obrtništvu 34.000, gostinstvu in komunalni dejavnosti pa 32.000 din povprečnih mesečnih prejemkov.

V družbenih službah so se osebni dohodki v istem obdobju povečali za 24,9 odstotka in znašajo v povprečju 48.000 din. V zdravstvu, financah in družbenih organizacijah znašajo od 50.000 do 60.000, medtem ko so v šolstvu še vedno med najnižje plačanimi družbenimi službami (43.000). Zadovoljive osebne dohodke ima v šolstvu le glasbena šola (62.000), medtem ko so v gimnaziji dosegli 59.000, v posebni šoli 44.000, v osemletkah in osnovnih šolah pa le 42.000 din.

Akcija 25.000 din je bila, razen morda v družbenih službah, uspešna. Januarja je bilo v gospodarstvu še 31,3 odstotka osebnih dohodkov pod 25.000 din, avgusta pa le še 3,7 odstotka. Do 30.000 din osebnih dohodkov je bilo januarja 49,7 odstotka zaposlenih, avgusta pa le še 13,3 odstotka. V družbenih službah je bilo januarja 26,3 odstotka zaposlenih z osebnimi prejemki do 30.000 din, avgusta pa še vedno 15,8 odstotka.

Tudi vprašanje varstva žena in otrok!

Nedavno je plenum občinskega sindikalnega sveta Kočevje razpravljal o pripravah na občne zbornice sindikalnih podružnic. Menili smo, da bi občne zbornice v prosveti izvedle že v novembru, drugod pa najkasneje do konca januarja prihodnjega leta. Na občnih zbornih bodo člani sindikata obravnavali vrsto aktualnih vprašanj, predvsem pa delitev osebnega dohodka med neposrednimi proizvajalci in strokovnimi delavci, ker pri tem kaj lahko pride do uravnilovskih tendenc. Delavec je n. pr. nagradjen po svojem delu, strokovni in drugi delavci izven neposredne proizvodnje pa imajo še vedno fiksne plače. Dalje bodo na sindikalnih zbornih govorili še o izobraževanju v delovnih organizacijah, o informiranosti v kolektivih, o kadrovanju in štipendiranju itd. Poseben poudarek bodo morali dati v kolektivih, kjer je zaposlenih več žensk, razgovorom o varstvu žena in otrok in o odnosu delovnih organizacij do otroško varstvenih ustanov.

Samo štiri traverze

Pred kratkim smo pod tem naslovom pisali o želji vaščanov vasi Strojčič pri Osilnici, da bi popravili most preko Čabranke, češ da je še peš hoja nevarna. Te dni smo na občini v Kočevju zvedeli, da je zadeva že urejena. Občina je prispevala do brega pol milijona dinarjev, vsa dela pa je opravila kočevska Komunalna. Morda še zanimivost: štiri dolge traverze niso mogli v oddaljeni konec občine spraviti z nobenim avtomobilom, dokler jih delavci Komune niso spravili tja — s konjsko vprego. Vožnja je trajala kar dva dni!

Pred konferencami krajevnih organizacij SZDL

Te dni so že imeli v nekaterih krajevnih organizacijah Socialistične zveze v ribniški občini letne konference ali pa se pripravljajo nanje. Letošnje konference SZDL potekajo kot nadaljevanje celotne izredne razgibanosti v naši družbi in bodo potekale pred osmim kongresom ZKJ. Torej več kot dovolj gradiva, ki

na ga člani obravnavajo na konferencah krajevnih organizacij, še posebej tudi zato, ker ni več daleč čas, ko bo treba izvoliti polovico odbornikov občinskih skupščin in poslancev. Vse to so stvari, ki jih bo treba bolj ali manj podrobno obravnavati na volilnih konferencah, še pred tem pa se o njih podrobneje

pogovoriti tudi na sestankih odborov krajevnih organizacij Socialistične zveze.

O pripravah na konference v ribniški občini je nedavno razpravljal plenum obč. odbora, nato pa še izvršni odbor občinskega odbora. Dogovorili so se, da je treba konference izvesti najkasneje do srede decembra, poseben poudarek pa naj bo namenjen kadrovskim in vsebinskim pripravam. V nove krajeve odbore, so menili na sestanku 10 obč. odborov SZDL, naj bi poleg nekaterih starih članov prišli predvsem najaktivnejši člani organizacije, o kandidatih pa naj ne odloča le opek krog ljudi v odboru, pač pa se je treba pogovoriti tudi z drugimi. Le na ta način bomo lahko trdili, da smo izvolili v odbore naših organizacij res najboljše in najspodobnejše ljudi, ki jim bomo pri njihovem delu lahko popolnoma zaupali. Da bi konference ne postale formalnost, ki jo je pač

treba opraviti zato, ker stako zahtevajo, je treba pripraviti podrobno poročilo, ki ga lahko sestavi več članov odbora skupaj. Poročilo naj izčrpno opiše delo KO SZDL v preteklem obdobju; nanizati je treba najvažnejša vprašanja, ki jih bo še treba rešiti, v razpravi pa naj ne bi obravnavali zgolj krajevnih, lokalnih problemov, ampak vprašanja, ki tudi presegajo okvire organizacije, vasi, ki so enako pomembni za vso občino in za njih same — šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo, otroško varstvo, novi gospodarski ukrepi (investicijska politika, storilnost pri delu

REŠETO

ipd.). Dobro bi se bilo pogovoriti o vlogi in namenu krajevnih skupnosti pri reševanju krajevnih in drugih problemov itd.

Sem in tja po Ribnici

■ Ustanovljen radioamaterski klub. V petek zvečer je bil v dvorani občinske skupščine ustanovljen občini zbor radioamaterskega kluba. Priprave za ustanovitev so bile opravljene v poldrugetnem mesecu, predsednik iniciativnega odbora pa je bil France Ilc. Odbor je pred tem že dobil in pripravil vse potrebno: prostor, opremo in drugo. Radioamaterski klub, ki ima že nad trideset članov, bo v prostorih za delavsko univerzo in ima še dva radijska sprejemnika in oddajnika ter več drugega materiala. Brez dvoma pomembnih koristi, ki jih prinaša vsak tak klub, niti ni treba naštevati; omenimo le, da bo strokovno izpopolnjeval člane, omogočal bo vzpostavljanje zveze s radioamaterji v drugih krajih države in drugod po svetu, največ pa v primeru naravnih katastrof ali v akcijah civilne zaštite. Klub že sedaj tesno sodeluje s garnizonom JLA v Ribnici. — Na občnem zboru so izvolili upravni in nadzorni odbor ter vodji sekcij. Predsednik upravnega odbora je Ivan Petrič, tajnica Marija Petrič, predsednik nadzornega odbora Miro Kalinčič, vodji sekcij Jaka Zeleznik in Ovetko Maksimovič, gospodar pa je Stefan Steblaj.

■ Osnovna dejavnost mehaničnega servisa krajevnih skupnosti v Ribnici je Tomosov servis, ki je glede na veliko število mopodov v občini nujno potreben. Nedavno se je ob pločniku nasproti servisu — pri Cenotu — pojavila lopa reklamna napisna tabla, ki mimoidec opozarja, da je že čisto tudi servis za Tomosova vozila.

■ Ogoljufana lahkovernost. Nekoga večera v začetku oktobra se je pojavil pri A. K. v Prigorici pri Ribnici neznan možki v spremstvu domačine, ki so mu lahko popolnoma zaupali. Nemanec je dejal, da vodi nekoga direktorja in da se mu je v Stari cerkvi pokvaril avto. Rad bi ga pripeljal v popravilo v Dolenjo vas, pa nima denarja.

Zenska mu je posodila 34.000 din in se preselila v njihovi hiši, nato pa ni več videla ne njega ne denarja. — Ker se večkrat pojavljajo pri lahkovernih ljudeh neznanzi in si marsikaj sposodijo, je treba opozoriti vsakogar, naj ne nasede tujcem, saj se mu lahko njegova lahkovernost kaj nadehudo maščuje!

■ Kavarniški stoli v Bistrici. Pred kratkim smo pisali, da so neznani storilci zmetali nekaj kavarniških stolov v Bistrici. Organizacija TNZ so kmalu izsledili šest storilcev. Njihovo dejanje bo še posebej obravnaval sodnik za prekrške in prihodnje jih bo verjetno minilo veselje do podobnega početja z ljudskim premoženjem.

Delavska univerza pred novo sezono

Nedavno je upravni odbor delavske univerze v Ribnici obravnaval njeno dosedanje delo in načrte za prihodnjo sezono. Ugotovili so, da je v minuli sezoni DU v primerjavi s prejšnjimi leti precej napredovala in dokaj uspešno opravljala svoje naloge, kolikor so ji dopuščala skromna finančna sredstva. DU postaja bistveni sestavni del izobraževalnih težnj med odraslimi. Delo univerze je bilo v pretekli sezoni usmerjeno predvsem v družbeno in obrambno vzgojo ter knjižnične. Organizirali so večerno politično šolo, tri tečaje ter 16 seminarjev.

Na seji upravnega odbora so sprejeli program dela za

novo sezono, ki je približno takle: v okviru družbene vzgoje bodo organizirali politično šolo, seminar za člane DS in zadružnega sveta, izobraževanje članov delovnih kolektivov, seminar za delavce v javnih in družbenih službah, seminar za mlade člane ZK ter obravnavali aktualne politične dogodke. V strokovnem izobraževanju je treba omeniti tečaj za usposabljanje na delovnem mestu, osnovni in nadaljevalni tečaj za varilce, strojeplasi in knjižigovodski tečaj, dopolnilno izobraževanje gostincev, tečaj nemškega jezika in predavanja o HTV, v splošno izobraževanje pa spadajo šola za življenje, vzgojna pre-

davanja za starše, večerna osnovna šola, obrambna in prometna vzgoja, usmerjanje v poklice (8. razredi) in poljudno znanstvena predavanja. Celovečerne kinopredstave bodo tudi to sezono v Grčaricah in Ortneku, predvajali pa bodo tudi razne kratke filme na prostem in strokovne filme ob raznih tečajih. Delavska univerza daje tudi poseben poudarek razvoju ljudske knjižnice in jo v okviru razpoložljivih sredstev stalno izpopolnjuje. V okviru knjižnice bodo to sezono skušali organizirati tudi razne literarne večere, bolj se bodo pa tudi zavzemali za potujoče knjižnice.

Srečali smo ga pri Nežici. Pri slapu s tem imenom nad Farno ob Kolpi namreč. S svojim konjičkom in z vozom, polnim posod za mleko, je počival na prijetnem avgustovskem soncu in morda prislunil šumu vode preko skalovja. Tovariš Tone je doma iz Banja loke in pot od tam do Fara ter nazaj opravi vsak dan. Iz Banja loke preko strmega Colnarskega klanca, skozi Vrh, Krkovo in druge vasi mimo starodavne Nežice vozi mleko, ki ga odkupuje od kmetov, v Farno v mlekarino. Kakih štiristo do petsto litrov ga je vsak dan, je povedal, nato pa spet sedel na svoj voziček, poprijel vajeti, konj pa je kar sam od sebe krenil po znani poti domov.

Jutri se bosta spet spustila po colnarskih ovinkih h Kolpi...

Televizor v Kočevje, mikser v Ribnico

Vsi tisti, ki imajo v Komunalni banki vsaj 50.000 dinarjev vezanih hranilnih vlog, so menda nestrpno pričakovali zadnji oktober, ko je bilo v centrali KB v Ljubljani žrebanje. Marsikateremu vlagatelju se je nasmešila sreča.

Takoj v ponedeljek smo se pozanimali, če je tudi na področju kočevske in ribniške poslovne enote kak izžrebanc, in ugotovili, da je najmlajša nagrada — televizor — prišla v Kočevje. Izžrebana je bila hranilna vloga 2.670 — lastnica pa je iz Reške ceste v Kočevju. Mikser je dobil vlagatelj pri poslovni enoti KB v Ribnici, hranilna vloga 5.201, medtem ko imena dobitnika tedaj še nismo mogli ugotoviti.

Podobna žrebanja za vlagatelje pri KB Ljubljana in njenih poslovnih enotah bodo tudi v prihodnje.

Sonje Koširjeve ni več

Tiho in z globoko žalostjo v srcih se je zadnji petek v oktobru poslovil na ljubljanskih Zalah kolektiv Kočevskega tiska iz Kočevja od Sonje Koširjeve, ki je dobrih osem let živela in delala z njim. Slovo je otežilo še toplo sonce, ki je za nekaj trenutkov pretrgalo deževne oblake, ki so že nekaj dni predali nebo, kakor bi se tudi samo hotelo udeležiti žalnega spreveda.

Sonja Košir, 35-letna računopodkinja, je prišla v tiskarno septembra 1956. Vsa leta doslej je vestno opravljala nelahko delo in s svojo vzorno marljivostjo precej pripomogla pri lepših uspehih, ki jih je kolektiv dosegel od ustanovitve sem. Vedno in vsakomur je bila pripravljena

pomagati, svetovati, ga spodbuditi vsaj z dobro besedo. Ves ta čas je, odgovorjujoč se marsikomu, živela le za svoj kolektiv, za tiskarno. Potem jo je zahrbtna bolezen za nekaj časa iztrgala iz kolektiva, od nedokončanega dela in ravno ko bi se morala ponovno vrniti in nadaljevati prekinjeno delo, se je za vedno poslovila...

Nad njenim grobom so izzvenele poslednje poslovilne besede, izzvenela je poslednja pesem, spomin nanjo pa bo v srcih članov kolektiva in vseh, ki so jo poznali, še dolgo živ. Predvsem pa se je bodo še dolgo s hvalečkovito spominjali vsi njeni nekdanji sodelavci in ne bodo pozabili njenega deleža pri razvoju podjetja.

Pozdrav iz Loškega potoka (Foto: Drago Mohar, Ribnica)

Jezni vinogradniki v Petrovi vasi

Zbor volivcev je bil v Petrovi vasi dobro obiskan. Gospodari so sestanka komaj čakali, da so lahko tam stresli svojo jezo in nejevoljo nad prejetimi kaznimi s strani sodnika za prekrške. Ta je namreč 24 vinogradnikov iz vasi kaznoval zaradi prezgodnje trgatve.

Ljudje so užaljeni zaradi tega, ker so imeli v vasi sestanek nekaj dni pred trganjem in so o tem pisмено obvestili občino, pa niso dobili odgovora — ali lahko trgajo ali da tega še ne smejo storiti. Nejevolja se je stopnjevala, ko so ob trgatvi miličniki opravljali kontrolo namesto organov inspekcijskih služb, posebno pa še zato, ker sta baje občina in zadruga v svojih vinogradih trgali teden dni pred zasebnimi kmetovalci, pa ni bilo slišati, da bi bili tudi onidve kaznovani. Končno pa so se razburjali zaradi tega, ker so vsi v vasi trgali pred določenim rokom, kaznovanih pa je bilo samo 24 vinogradnikov. Vse to so na sestanku povedali v precej ostri obliki ter priličilo, da se bodo zoper kazni vsi pritožili, razen tega pa poslali pritožbo še ustavnemu sodišču SRS.

Drugi del zbora volivcev je potekal v razpravi o zastopstvih davkih in neplačani članarini za krajevne organizacije, o šoli in o prevozu otrok. Ko so ljudje povedali svoje, jim je odleglo, potem so spet mirno in preudarno razpravljali o vseh krajevnih problemih. Sklenili so, da bodo čimprej, vsekakor pa do konca letošnjega leta, poravnali svoje obveznosti do družbe. Prav tako bodo plačali vso zastopstveno članarino za SZDL, ZB, RK in druge organizacije.

Adlešičani so se lepo pomenili

25. oktobra je krajevna organizacija Socialistične zveze v Adlešičih sklicala razširjeno posvetovalno z vsemi predstavnicami vseh organizacij. V zadružni dvorani se je zbralo okoli 60 ljudi, ko pa se je v vasi razvedelo, da so na posvet prišli tudi ljudski poslanci Viktor Zupančič, sekretar ZK iz Črnomlja Milan Malešič in predsednik občinskega odbora SZDL Franc Stajdohar, so začeli prihajati tudi drugi občani, tako da je bila dvorana premajhna za vse navzoče in so mnogi morali stati.

O dejavnosti vseh organizacij in odborov je poročal predsednik krajevne organizacije SZDL Alojz Cvitkovič, zatem je občinski odbornik Ivan Grabrijan seznanil poslance z dosežkom letnega plana v občini, o problemih šole pa je govorila upraviteljica Jelka Skrabec. Po teh poročilih so kmetovalci začeli razpravljati. Zanimali so se zlasti za krajevno skupnost, še posebej pa za področje, ki naj bi ga ta zajemala. Zmneli so se, da bodo o področ-

ju, ki bo vključeno v adlešičko krajevno skupnost, govorili še na sestankih po vaseh, preden se bodo zanj dokončno odločili.

Za delo vseh organizacij se Adlešičani zelo zanimajo, zato jim ni vseeno, koga bodo izvolili v novo vodstvo Socialistične zveze. Kandidatov za nove odbore sicer še niso izbrali, pač pa je bil sprejet sklep, da bodo tudi tu upoštevali načelo zamenljivosti in da bodo v nove odbore SZDL izvolili vsaj polovico novih članov. Prav vseh si ne upajo zamenjati zaradi tega, ker se boje, da bi neizkušeni ljudje ne znali sami tako uspešno voditi delo organizacije.

Na posvetovalju so občani kritizirali tudi delo Komunalnega podjetja v Črnomlju, ki lani pozimi ni pluzilo ceste Vrhovci—Žurnič in otroci iz teh vasi nekaj časa niso mogli v šolo. Želeli so, da bi bilo letos drugače. Tudi poročilo komunalno in kulturno prosvetno dejavnost so znova obravnavali, vendar zaskrbljeni ni možnosti za uresničitev

želja na teh področjih.

Ker je v teh krajih med NOB skoro vsaka hiša sodelovala s partizani, je zdaj toliko več neresenih borčevskih zadev. Ljudje so bili zelo zadovoljni s pojasnilom, da se tudi te stvari urejajo in da bodo vsi najpotrebnejši ostali bori kmetje dobili izdatnejšo družbeno pomoč.

Nedeljski sestanek v Adlešičih je zelo uspel, saj so občani na vsa vprašanja dobili odgovore in zdaj vsaj vedo, kaj si lahko v prihodnje obetajo.

V soboto, 31. oktobra, je bila v Črnomlju razširjena seja občinskega odbora SZDL, na kateri so razpravljali o izvedbi krajevnih konferenc SZDL. Predsednik občinskega odbora SZDL FRANC STAJDOHAR je najprej kritično ocenil dosedanje delo krajevnih organizacij Socialistične zveze, iz česar povzemamo nekaj značilnosti.

V občini Črnomelj je v 20 krajevnih organizacijah SZDL vključeno 6425 občanov ali 57 odstotkov vseh volivcev. Za 13 podružnic so ugotovili predvsem premajhno po-

važno je to, da se z rešitvijo ne bo smelo odlašati. In tega se čedalje bolj zavedajo vsi, ki pošiljajo starčke v dom počitka.

Pred občinskim praznikom

Tudi letos se Metličani skrbno pripravljajo na praznik občine, 26. november. Občina je imenovala poseben pripravljalni odbor, ki ima že polne roke dela. Glavna slovesnost bo letos na Suhorju, kjer bodo za občinski praznik odprli nov prosvetni dom, ob tej priložnosti pa bo tam tudi slavnostno seja občinske skupščine.

4 odstotke nad planom

Po prvih podatkih o gospodarski in občini Črnomelj do konca septembra so vidni kar lepi rezultati, saj je doseženih že 79 odst. letnega plana. V primerjavi z lanskim letom je lep korak naprej naredila tudi industrija, kjer znaša povečanje proizvodnje kar 55 odst.

KDOR VEČ ZNA, VEČ VELJA

Pred nedeljsko konferenco mladine v Črnomljski občini

V septembru in v prvi polovici oktobra so se v vaših mladinskih aktivih črnomljske občine zvrstile konference ZMS. Mladina je na teh sestankih ocenjevala dosedanje delo in pri tem tudi napake, hkrati pa jasno pokazala na vse tiste naloge, katerih bi se morala mladinska organizacija čimprej lotiti.

Mladinski aktiv v podjetjih

so največ govorili o izobraževanju na delovnem mestu. Mladina sama čuti, da ji manjka strokovnega znanja, če hoče dosegati boljše proizvodne rezultate in seveda tudi boljši zaslužek. Tako je v kolektivno podjetje »Beta« od 35 članov mladinskega aktiva kar 25 mladih brez vsake kvalifikacije; v lesni industriji »Zorja« je 36 mladincev in mladink, vendar od teh 29 nekvalificiranih delavkovni ravni zaposlene mladi-

ne pa nekatera podjetja niso poiskala možnosti za dopolnilno strokovno izobraževanje, česarvno take možnosti obstajajo.

V »Zorja« so imeli na primer v letošnjem prvem polletju na razpolago za izobraževanje kadrov več kot milijon dinarjev, porabili pa so le 90.000. Tudi podjetje »Liča«, ki je imelo na voljo 700.000 din, ni za izobraževanje zaposlenih članov kolek-

NOVICE ČRNOMLJSKE KOMUNE

tiva porabilo niti dinarja, česarvno tudi tam strokovna izobražba mladine še zdaleč ne zadošča potrebam.

Mladinski aktiv v podjetjih so na konferencah dokaj razprav posvetili tudi proizvodnji in organizaciji dela. Tako sta kolektiva ZMS v »Beta« in »Beta« sklenili razpisati tekmovanje v produktivnosti pri delu.

Vaška mladina se loteva novega dela

Na vseh mladinskih konferencah v vaseh je bilo moč ugotoviti razveseljevo novost: vaška mladina se ne izživlja več samo v prirejanju iger, veselje in izletov, temveč se je začela ukvarjati z vsemi kmetijskimi problemi na svojem področju. Mladina na vasi je želela pojasnil, kakšni so načrti občine glede podružbenja zemljišč v posameznih področjih in kakšna je bodočnost zasebnega proizva-

jalca v specializaciji proizvodnje. Mimo tega so se mladinci živo zanimali za kooperacijo.

Zanimivo je, da si tudi vaška mladina, ki po končanem šolanju ostane doma, želi dodatne izobrazbe. Izrazili so željo, naj bi ustanovili neke vrste gospodarsko šolo v Dragatušu in na Vinici, kjer bi se mladi naučili smotno kmetovati. Povedali so, da bi bila taka izobrazba nujno potrebna zato, ker se kmetijski študij v šoli niso učili, starši so vajeni zastarelega načina gospodarjenja z zemljo, kmetijskih strokovnjakov pa ni toliko, da bi lahko hodili po vaseh in mladino poučevali.

Kaj je ugotovila mladina v šolah

Mladinci in mladinke, ki še obiskujejo šole v domači občini, predvsem pa gimnazijci, so razpravljali predvsem o učnih programih in idejniosti pouka. Mladina močno pogoša mladinskih ur, ki so jih imeli v minulem šolskem letu v okviru učnega programa.

S seje sveta za družbeni plan in finance v Črnomlju

17. oktobra je v Črnomlju zasedel občinski svet za družbeni plan in finance ter obravnaval več pomembnih zadev, ki sodijo v njegovo pristojnost.

Člani sveta so se dalj časa zadržali pri obravnavanju rebalansa občinskega proračuna, razpravljali so o spremembi odloka o občinskih takсах ter odloka o prometnem davku, odobrili nekaj poroštevov izjav, reševali so vlogo in nekatere premoženjskopravne zadeve.

Tudi tokrat so vse prošnje za zmanjšanje davčnih obveznosti reše-

Letos so bile mladinske ure na nekaterih šolah zaradi pomanjkanja učnih moči ukinjene. Mladim to ni všeč, ker so s tem izgubili možnost prijetnih pogovorov o filmu, kulturi in tudi o gospodarskih in drugih problemih občine. Ob tej priložnosti so gimnazijci očitek, da ne poznajo niti zgodovine NOB, ko zapuste srednjo šolo, ovrgli s tem, da pač snov iz starejših zgodovine bolj obvladajo zato, ker jo v šoli temeljito predelajo. Zaradi nestrpnosti učnega načrta navadno proti koncu leta zmanjka časa za podrobno obravnavo novejših zgodovine in pomembnih dogodkov iz narodnoosvobodilne vojne.

Na mladinskih konferencah so izvolili tudi delegate za občinsko konferenco ZMS, ki bo 8. novembra v Črnomlju. Tedaj bodo vsa načeta vprašanja kompleksno obravnavali, ponovno pa bo tekla beseda o izobraževanju mladine tako v šolah, kot mhidine na vasi in mladih v proizvodnji.

Tudi vsem gasilskim društvom, ki so prošnja za oprostitve plačila občinskega prometnega davka od alkoholnih pijač, ki so jih točili na svojih prireditvah in veseljah, so ugodili, toda s pogojem, da bodo sredstva, ki so društvom na ta način ostala, namensko porabili za nakup gasilskega orodja.

Svet je odobril tudi 127.000 din kmetijski zadruzi, s pomočjo katere namerava Fakulteta za agronomijo delati poskušne preprobo stajnikov v pašnike brez posejane oranja. Z omenjenimi sredstvi bo zadruga kupila okoli 2 ha zemlje na Lokrah, kjer bodo te poskuse delali.

Med premoženjskopravne zadeve, ki jih je svet obravnaval, sodijo prošnje za razveljavitev odločb o nacionalizaciji posameznih delov stavb in trgovskih lokalov. Zadeve čase vedno več prosičev vlaga tako prošnje, člani sveta pa so sprejeli sklep, da ostane zadržan vse pri starim, kar so vsi ti trgovski lokali še vedno družbeno koristni. Svet za družbeni plan in finance je bil mnenja, naj se vsem prosičem prošnje zavrnejo.

Čestitka semiški mladini

Vso mladino iz semiške okolice lepo pozdravljajo domači fantje, ki so pri vojakih v Uziški Polzezi: Janez Pavličič, Slavsko, Dergan in drugi Slovenci.

VEČJO SKRB ZA DOM POČITKA!

Kdor se te dni (ali kadarkoli) napoti v Dom počitka v Metliki, bo razbral z obrazov starčkov — oskrbovancev nelo tako zadovoljstvo ob skrbi, ki jim jo dom kljub vsej skromnosti lahko nudi. Toda stvari se polagoma izboljšujejo, kajti do nedavnega niti notranjost stavbe (naj omenimo, da ni bila grajena za tak dom) ni imela tistega, kar bi lahko zagotovilo zadovoljstvo ljudi na večer življenja. Ni bilo električne, ni bilo sanitarij, na prilično tudi kopalnice ne. Zdaj vse to dom ima, še več: tloris so izmenjali parket, popra-

postelj, kar pa ne ustreza niti sedanjim potrebam. Precej več bi potrebovali. Tako na primer predvidevajo, da bi morali prizidati večji prostor za okrog 30 postelj. Glede na socialne razmere ob postopnem praznjenju vasi pričakujejo vsako leto več novih oskrbovancev, med katerimi bo najbrž tudi nekaj borcev. Vse to narekuje večjo pozornost vsemu, kar še ni izgrajeno, česar dom še nima oz. roma ima, pa ni dograjeno. V prvi vrsti bodo uredili ambulanto in upravne prostore. To bi bilo najprej. Dom pa še nima primerne vrta s klopami in vsega drugega, kar bi oskrbovancem omogočilo še boljše počutje. To pomeni, da ga bo treba primerno urediti tudi navzven.

Če bi hoteli urediti vse to in še marsikaj, česar nismo omenili, pa je nujno za ljudi v večer življenja, bi potrebovali in morali vložiti znatno več sredstev kot do zdaj. Vprašanje je medobčinsko, zato bi ga bilo treba tudi tako reševati. Ker pa občine ne bodo zmogle vsega bremeniti, bi bilo prav, ko bi tudi republika in okraj posegla v svoje žepce. V kakšni obliki bodo zbrali sredstva, ali kot dotacije ali kot posojila, trenutno ni toliko važno, bolj

METLIŠKI TEDNIK

vili okna, urediti primerno kuhinjo. Za vse to in še marsikaj, česar ne naštevamo, so porabili 10 milijonov dinarjev, pri čemer je bilo 50 odst. lokalnih in 50 odst. republiških sredstev.

V domu so oskrbovanci iz domačih vseh dolinjskih občin, na pritiho iz metliške, črnomljske, novomeške, trebanjske, grosupeljske in drugih občin. Trenutno ima 70

Pred dnevom mrtvih je bilo tudi v Črnomlju dobiti dovolj cvetlic in kosaric z umetnim in svežim cvetjem, kar kaže posnetek z zadnjega tržnega dne pretekli četrtek.

Matični urad Vinica

Septembra ni bilo rojstev porok, niti smrti.

Korak k še večji konkurenčnosti

V trebanjski mizarški delavnici bodo povečali maloserijsko proizvodnjo drobnega pohištva, oziroma bodo začeli izdelovati dva izpopolnjena tipa vitrin, s kakršnimi so osvojili tržišče širom po državi. Za to proizvodnjo so se odločili, da bi dali delo 2. izmeni, ki so jo uvedli prve dni novembra.

Podjetje izkoristi vse možnosti, da zadosti potrebam in zahtevam tržišča. To je njegov delovni kolektiv privedlo do tega, da je začel razmišljati, kako bi se bolje zadbal.

V prvi vrsti nameravajo na žagi urediti začasno skladišče končnih izdelkov, ki so morali do zdaj počakati 7 delavnic, preden so jih poslali na trg. Nad furnirnico v posloplju žage bodo uredili

upravne prostore, kamor se bodo vselili že v začetku decembra. V sedanjih upravnih prostorih bo kurilnica. To pa bo že začetek rekonstrukcije, ki bo popolnoma stekla šele v prihodnjem letu, če bo podjetje dobilo ustrezna sredstva. Predračunska investicijska vrednost rekonstrukcijskih del znaša 35 milijonov dinarjev. Z rekonstrukcijo bo podjetje dobilo centralno kurjavo, odvajalne na-

prave za prah, vodovod in strojno opremo. Strojna delavnica je bila do zdaj ozko proizvodno grlo, z namestitvijo tračne in valjčne brusilke, stroja za moznčenje, nihalne krožne žage in formalne krožne žage, kakor tudi brizgalne kabine, z ureditvijo umetne sušilnice pa bo ozko proizvodno grlo odpravljeno. Rekonstrukcija bo omogočila proizvodnjo na tekočem traku, bruto produkt pa se bo povečal za več kot 35 odst. Ob rekonstrukciji bo možno izboljšati še marsikaj. Tako bo odpravljeno prenašanje izdelkov na večje razdalje, kar je do zdaj povečevalo režijske stroške, urejen pa bo sodoben notra-

nji transport. Število zaposlenih bodo po rekonstrukciji podvojili. Tako podjetje bo vsekakor bolj sposobno zalagati tržišče s kvalitetnimi izdelki in s pravočasno dostavo. Seveda pa težav z naročili ne pričakujejo, ker bo podjetje tudi v prihodnje izdelovalo pretežno za ljubljansko »Lesnino«. Manjša podjetja so konkurenčna zlasti zato, ker lahko rentabilno proizvajajo drobne artikule, kar pa za velika podjetja ne velja. S surovinami ni posebnih težav, vsaj v Trebnjem tega ne občutijo.

Vse kaže, da trebanjska mizarška delavnica upravičeno računa na rekonstrukcijo, še bolj pa seveda na kredite, ki naj bi jih dobila od banke. Upravičenost rekonstrukcije potrjujejo vsi dosednji uspehi delavnice, hkrati s perspektivnostjo, ki jo podjetje nedvomno ima.

Trebanjske iveri

Te dni so delavci komunalnega podjetja položili električni kabel od transformatorja do novega zdravstvenega doma in šole. Pri ureditvi cestišč do teh zgradb je dela močno motilo deževje.

Okrog 180 metrov cevovoda so pred kratkim uredili »komunalci«, da so napeljali vodovod v mizarško delavnico. To podjetje do zdaj ni imelo pitne vode, čeprav je postavljeno na samo obalo Temenice.

S krampi in lopatami so začeli delavci komunalnega podjetja pred kratkim odkopavati ostanke rimskega svetišča za trebanjsko cerkvijo. Raziskovalna dela vodi ljubljanski zavod za spomeniško varstvo.

Prejšnji teden so položili cevi za kanalizacijo logarnice poleg upravnega posloplja kmetijske zadruge. V ta namen je bilo treba izkopati nekaj sto metrov dolg in več kot meter globok jarek, vzporeden z železnico.

Krompir in druge poljske pridelke so prejšnji teden nakladali na železniški postaji, da jih z vlakom odpremijo do naročnikov. Kljub ne najbolj krompirjevi letini je jesenski odkup krompirja dobro tekla.

Vodam, ki so se navešale svojega korita, se je pridružila tudi Temenica in preplavila široke pasove travnikov in polj na obeh svojih bregovih. Škode se niso ocenili.

»Modna oblačila« se pripravljajo

Zavod za zaposlovanje delavcev iz Novega mesta je organiziral in financiral priučitveni tečaj žensk, ki so se pripravile za delo v trebanjskem obratu »Modnih oblačil«. Tečaj je obiskovalo 30 žensk. Delo v obratu še ni steklo, priprave za začetek obratovanja pa so pospešili.

Trebanjski »Litostroj« se izpopolnjuje

V trebanjskem »Litostrojevem« obratu so do konca oktobra proizvedli 224 ton izdelkov, kar je okrog 86 odst. letnega plana

Trenutno izdelajo največ viličarjev, avto žerjavov ter varjenecov za črpalke. V prostorni proizvodnji dvorani so lahko prevzeli tehnološki postopek matičnega podjetja. Pa tudi sicer si prizadevajo, da bi še druge stvari skrojili po njegovem vzorcu in so tako že uvedli 42-urni delovni teden.

Razen tega so že marsikaj ukrenili, da bi lahko napravili čimveč in čim boljše. Nabavljajo vedno kaj novega, največ opremo. Iz Ljubljane so dobili stroj za avtogeno varjenje, sami pa so izdelali mostni žerjav za notranji transport. Slabše je za zdaj rešen zunanji transport in potrebujejo v ta namen razne viličarje. V 14 dneh pa bo začel obratovati nov viličarjni

bolje, ker ima obrat premla stanovanj. Samo za tehnične kadre bi kolektiv potreboval troje družinskih stanovanj. Pomanjkanje primerenih stanovanj pospešuje odhod delovne sile.

Še ta mesec pitna voda v Martinji vasi

Zaje je mokronoškega vodovoda delavci trebanjskega komunalnega podjetja pospešno urejujejo, da bi že v prvi polovici novembra pritekla v Martinji vasi. Vse to niso v oblake zidani gradovi, saj so cevi položene že do pitališča, celotna vodovodna dela pa tik pred zaključkom. Ko bo pri pitališču pritekla voda, bo to nedvomno največji uspeh volike delovne akcije v Mokronogu, ki sta jo pomagali uresničiti dve mladinski delovni brigadi. Prihodnje leto bodo z vodovodnimi deli v mokronoškem območju nadaljevali, na to pa se bodo temeljito pripravili že v zimskem času.

VSE POTI DO MOSTECA SO POPLAVLJENE. VODA DERE CEZNJE, V VAS PA SE DA PRITI SAMO S ČOLNOM

V SILI PRIDE VSE PRAV... FANTICA NA SLIKI STA UPORABILA ZA ČOLN LETAL-SKE BENCINSKE REZERVOARJE

TAKO JE BILO V MALENCAH. IZ HIŠE V HLEV IN GOSPODARSKA POSLOPLJA SE JE DALO PRITI SAMO PO VODI, ZA HUDO SILO PA JE BILO DOBRO TUDI KORITO

Obiščite letne konference SZDL v Brežicah!

Krajevni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Brežice-mesto sklicuje redne letne konference podružnic Socialistične zveze v vseh mestnih rajonih. Konferen- ce bodo v mali dvorani prosvetnega doma ob 19. uri. Konferenca prvega rajona bo 6. novembra, konferenca drugega rajona 5. novembra, konferenca tretjega rajona 9. novembra in konferenca četrtega rajona 16. novembra.

V vsako hišo: DOLENJSKI LIST!

TREBANJSKE NOVICE

stroj za varjenje 2 metra dolge in 10 milimetrov debele pločevine.

V Trebnjem nočejo z ničimor zaostajati za matičnim podjetjem. Precejšnjo skrb posvečajo izobraževanju kadrov. Nekaj članov kolektiva se izobražuje na tehnični srednji šoli, čez zimo pa bo izredni nadaljevalni tečaj za pridobitev kvalifikacije, ki ga bo obiskovalo 12 delavcev. Dva varilca se izpopolnjujeta na tečajih, ki jih prireja zavod za varjenje SRS. S kadri pa kljub temu ne gre naj-

PO POVODNJI

Sava je začela sredi noči naraščati. Prestopila je bregove in se centimeter za centimetrom približevala naseljem. Ljudje so prestrašeno opazovali njeno hitro dviganje, ki ga ni mogel nihče več zaustaviti. Tako je voda v brežiški občini poplavlila Mostec, Mihalovec in Loče. Vdirala je v kleti in stanovanja, dvigala je tla v hlevih, svinjaki, sobah in kuhinjah. Nekateri so reševali, kar se je rešiti dalo, drugi pa so stali in gledali podivjano reko brez moči. Kar niso mogli odstraniti in rešiti, je kruta, umazana in ne-nasitna voda neusmiljeno odnašala. »Dal sem dvesto tisoč za les, da bi si zgradil svoj dom«, je pravil nekdo, »sedaj pa nimam nič!« — »Tako dobra letina je bila, sedaj pa nimam s čim nastiljati, krmiti, že sedaj nimam kurjave...« je rekel drugi. Kdor je mogel, je odpeljal živino, svinje in perutnino, kogar pa je voda prehitela, mu je živina ostala v vodi, perutnina pa je poginla.

Ljudje z žalostjo v srcu gledajo opustošenje; komaj navoženi gnoj je odplaval proti Hrvaški, odneslo je posejano pšenico... Tla v stanovanjih so razmočena, pohištvo uničeno... Če se te dni peljete okoli teh vasi, vidite ljudi, kako sušijo vlažno posteljnino, kako odstranjujejo blato... Kamor seže oko, je trava rjava od umazane vode. Škoda, ki jo napravi tako divjanje vode, je veliko večja (pa čeprav se primeri le vsakih 30 let), kot pa če bi nasipi varovali ogromna področja.

KR.

PRED VOLITVAMI V KRAJEVNE ODBORE SZDL IN PODRUŽNICE

ZAKAJ ROTACIJA?

Udeleženci zadnje razširjene seje občinskega odbora SZDL v Brežicah so namenili precej pozornosti volitvam krajevnih organizacij Socialistične zveze. Volilni sestanki podružnic s članstvom naj bi bili zaključeni do 10. novembra, krajevne konference pa do 10. decembra. Naloga podružnic je, da te sestanke kar najbolje pripravijo in pri volitvah upoštevajo načelo rotacije. To velja tudi za volitve krajevnih odborov. Predsednik občinskega odbora SZDL Vlado Deržić je poudaril, da je treba odločno zamenjati ljudi, ki že vrsto let opravljajo isto funkcijo. Rotacije ne bi smeli nikjer pojmovati preveč ozko. To tudi ni nov pojav. Priča smo mu že vrsto let, le da ga zdaj temeljiteje izvajamo. Rotacija v bistvu ni nič drugega, kot zagotovitev stalnega dotoka novih, mlajših ljudi v organizacijo. Ljudje, ki so do sedaj uspešno opravljali funkcije v SZDL, bodo lahko bodoči občinski odborniki ali pa funkcionarji v drugih družbeno-političnih organizacijah. Ne gre torej za to, da jih odstranimo iz javnega življenja.

Pri volitvah v krajevne odbore SZDL je treba upoštevati, da je bilo do sedaj vključenih vanje premla žensk, mladine in inteligence. Plenum se je izrekel za kar najširše sodelovanje vseh članov SZDL pri izbiri kandidatov. Vodstva krajevnih organizacij SZDL naj bi torej izvolilo članstvo, saj bodo za svoje delo odgovarjala članom, ki so jim zaupali to funkcijo.

Plenum je nadalje obsodil kopičenje funkcij v eni osebi. Takšne prakse smo žal vajeni že vrsto let, čeprav hromi delo in onemogoča uveljavljanje samouprave. Posledica tega je, da se na vseh sejah srečujejo isti funkcionarji in odločajo zdaj kot člani SZDL, zdaj kot člani sindikata ali ZKS o stvareh, ki zahtevajo širši krog ljudi. Prav zaradi tega so na plenumu poudarili, da je Socialistična zveza tribuna, v kateri odločajo vsi njeni člani. Znebiti se bo torej treba sprejemanja sklepov v ozkem krogu odbora ali celo odločanja predsednika samega, ki potem svoja stališča vsiljuje drugim.

Novomeška knjižnica za najmlajše

Z zastavami okrašeno je Novo mesto pretekli četrti pozdravilo svoj občinski praznik. Godba na pihala je igrala dopoldne na Glavnem trgu, hkrati pa so se športniki pomerili v tradicionalnem teku skozi mesto. V lepo okrašeni dvorani Prosvetnega doma je predsednik občinske skupščine Sergij Thorževskij približno v istem času pozdravil zbrane odbornike in številne goste, med katerimi smo opazili tudi podpredsednika skupščine SRS Dragico Rome, podpredsednika izvršnega sveta Slovenije Bena Zupaniča, podpredsednika okrajne skupščine Ljubljana dr. Viktorja Damjana, predstavnike delovnih organizacij, garnizije JLA, številne ljudske poslance in zastopnike raznih zavodov, kolektivov in občinske uprave. Z minuto molka so zbrani gostje z odborniki vred najprej počastili spomin na žrtve za svobodo, nakar je tov. Thorževskij govoril o pomenu 29. oktobra za novomeško občino. S pregledom doseženih uspehov in nalog, ki so zdaj pred občino, je zaključil slavje, pionirji osnovne šole Katje Rupena pa so pozdravili skupščino s cvetjem in čestitko. Delegacija odbornikov je odnesla venec v spominsko vežo herojev, odborniki in gostje pa so nato odšli v novo pionirsko knjižnico.

V prostorih knjižnice za najmlajše — urejeni so poleg sedanje Ljudske knjižnice v hiši na Cesti komandanta Staneta 26, v stavbi, ki meji na poslopje študijske knjižnice — so se gostom iz dvorane v Prosvetnem domu pridružili še novi. Zbrani so bili tudi številni pionirji, člani pevskega in recitatorskega krožka osnovne šole Katje Rupena, prosvetni in drugi kulturni delavci. Odborniki in gostje je pozdravil upravnik SK Mirana Jarca Bogi Komelj, ki se je zahvalil občinski skupščini za uspešna prizadevanja, da tudi pionirji Novega mesta dobijo sodobno urejeno knjižnico in svo-

jo knjižnico. Kolektiv študijske knjižnice tako postopoma uresničuje svoj načrt o kompleksu knjižnic v Novem mestu, kar bo hkrati tudi spodbuda za ureditev knjižničarstva v občini.

O uresničevanju te pomembne kulturno-prosvetne naloge je nato govoril podpredsednik občinske skupščine Andrej Grča. Med drugim je omenil, da je občinska skupščina že dodelila študijski knjižnici priložne prostore v stavbi, v kateri je zdaj odprta še pionirska knjižnica. V načrtu pa je, da bi skupščina in kolektiv knjižnice postopoma pridobila v last celotno stavbo, ki bi jo

nato preuredili za potrebe vseh novomeških javnih knjižnic. Tu bi poslovala ljudska in pionirska knjižnica, v prvem nadstropju bi bili delovni prostori študijske knjižnice ter shrambe zbirke, v večji in drugih prostorih pa bi v priložju uredili novo čitalnico.

Prvi del velikega in koristnega načrta je bil uresničen lani, ko je bila odprta preurejena ljudska knjižnica. Drugi del načrta — pionirska knjižnica — je bil uresničen letos, medtem ko bi preostale načrte uresničevali postopoma, v skladu z materialnimi sredstvi. Morda bi lahko to in ono dosegli že prihodnje leto, ko bomo praznovali 600-letnico Novega mesta. Študijska knjižnica, ki skrbi za razvoj knjižničarstva v občini, je s pomočjo občinske skupščine že uredila knjižnico v Šentjerneju, letos bodo obogatili knjižnice v Dol. Toplicah, Straži in Žužemberku, tik pred ureditvijo pa je tudi potujoča knjižnica, ki bo posredovala

knjige v kraje, kjer nimajo stalnih knjižnic.

Nova pionirska knjižnica omogoča hkrati nove oblike vzgojnega dela s pionirji. Tako bodo že letos začeli pripovedovati otrokom pravljice. Pogoji so, da bi jih začeli učiti tudi tuje jezike. Knjižnica, ki ima ob otvoritvi približno 1700 knjig v slovenskem, ruskem, nemškem, angleškem, francoskem in italijanskem jeziku ter več avdiovizualnih pripomočkov, je pomembno bogastvo za Novo mesto. Je zaklad, ki bo dal dragocene obresti, z njim pa so uresničene dolgoletne želje prijateljev mladine, ki so že davno želeli našim otrokom tako ustanovo. — Zakonec slavlja v novi knjižnici so najmlajši iz osnovne šole in njihov pevski zbor pripravili gostom in odbornikom priložno kulturno prireditev.

SEBI IN GOSTOM SO V NOVI KNJIZNICI PRVIKRAZ ZAPELI IN RECITIRALI TLE ODLICNI MALI PEVCI IN RECITATORJI, UCENCI NOVOMEŠKE OSNOVNE ŠOLE. NJIHOVI PRIJATELJI, UCENCI SMIHELŠKE ŠOLE, PA SO PO OTVORITVI KNJIZNICE PELI PRED SPOMINSKO VEŽO NARODNIH HEROJEV

Garaže — urbanistični problem Novega mesta

Ceprav bi morala veljati neka urbanistična načela za ureditev Novega mesta, ugotavljajo gradbeni inšpektorji precej divjih gradenj. Med njimi so najpogostejše črne gradnje garaž. Ta jo postavi po dolgem, oni počez, tretji ob enem in naslednji spet ob drugem vogalu. Grajene so iz najrazličnejših materialov: iz trhljih desk, iz opeke, iz odpadne pločevine in najrazličnejših drugih materialov. Po zakonu ima gradbeni inšpektor pravico porušiti te, na divje zgrajene garaže, ki kvarijo podobo mesta in niso v skladu z urbanističnim načrtom. To bi gradbeni in-

špektor že storil, če bi bilo občanom drugače zajamčeno in omogočeno zgraditi legalne garaže. Razmisliiti je treba tudi o gradnji garaž za prodajo in v najem zasebnikom. Pristojni bi se morali za to stvar resneje zavzeti!

Novo mesto dobi varstveno ustanovo za šoloobvezne otroke

Sredi oktobra je bilo na posvetovanju z javnimi, družbeno-političnimi in prosvetnimi delavci sklenjeno, da bo občina stavbo v Kettejevem dvorcu št. 3, kjer sta bili doslej dve večji družinski stanovanji, dodelila za otroško varstvo.

Na podlagi podatkov, ki jih je predložil Center za socialno delo, in razmotrivanj, za kakšne vrste varstva bi bila stavba najbolj smotno izkoriščena, je bilo določeno, da bo v tej stavbi urejena sodobna varstvena ustanova za šoloobvezne otroke, upravljala pa jo bo osnovna šola v Novem mestu. Priprave za ustrezno preureditev prostorov, nabavo opreme in zagotovitev strokovnega kadra že tečejo.

Komisija za pomoč poplavlencem

28. oktobra je občinski odbor SZDL imenoval v komisijo za pomoč poplavlencem Milico Šali kot predsednico, Kristino Plut, Marinko Mršek, Zvoneta Perca, dr. Boža Oblaka, Stefana Seničarja in Miloša Jakopca pa kot člane. Komisija bo vodila nabiralno akcijo za pomoč prizadetim občanom in naseljem. Vsa-

kdo, ki želi kakšne podrobnejše informacije o akciji, se lahko obrne na kateregakoli izmed članov komisije.

Stanovalci Cankarjeve ceste predlagajo komisijo

Stanovalci južne strani Cankarjeve ceste v Koloniji, ki so prizadeti s projektirano gradnjo enodružinskih stanovanjskih hiš na vrtovih za svojimi hišami, so se 15. oktobra zbrali na razgovor s predstavniki občinske skupščine in SZDL. Občinska skupščina izvaja program zgoščevanja na mestnem območju Novega mesta; po tem programu pa naj bi enodružinske hiše imele največ 400 kvadratnih metrov vrta. Taki zgostitvi so se prebivalci Cankarjeve ceste uprli že na zborih volivcev in na javni tribuni o tem vprašanju. Občinska skupščina je pripravljena najti sporazum, s katerim bodo zadovoljene težnje o možnostih zazidave na prostih parcelah. Dogovorili so se, da bodo povabili strokovno komisijo, ki naj poda mnenje o možnostih zazidave na omenjenih parcelah.

Matični urad Straža

Rojstvo in porok septembra ni bilo. Umrli so: Franc Mervar, osebni upokojenec iz Dol. Straže, 56 let; Jože Sporar, kmetovalec iz Rumanje vasi, 82 let; Ivana Bučar, gospodinja iz Zaloga, 87 let.

Matični urad Žužemberk

Septembra sta bili doma rojeni dve deklici. Porok ni bilo. Umrli so: Terezija Kadunc, kmetovalka iz Žužemberka, 76 let; Jernej Pečjak, kmetovalec iz Gradca, 85 let; Alojz Lekani, kmetovalec iz Srednjega Lipovca, 56 let.

Krka odnaša zgornji jez

Jez pri bivšem Seidlovem mlinu v Novem mestu, ki so ga pričeli obnavljati leta 1961, je Krka spet temeljito načela. Če bo jez razpadal naprej, bo gladina kmalu upadla pod obvezni minimum, ki pokriva iztoke kanalov. Pri odgovornih organih na Vodni skupnosti Dolenjske in občinski skupščini v torek dopoldne nismo mogli dobiti nobenih pojasnil, ker o zadevi še razpravljajo. Ko bo voda upadla in bosta tudi dejanska škoda in nevarnost strokovno ugotovljeni, bomo o jezu spet poročali. m.

Prvak je Novo mesto

Končno je prvenstvo v malem nogometu. Prvak občinske lige je postala ekipa Novega mesta, ki je v cel sezoni izgubila le eno srečanje. Vrstni red:

Novo mesto	20	17	2	1	75:17	36
Kremen	20	15	3	2	65:22	33
Otočec	20	14	4	2	68:22	32
Občina	20	11	3	6	64:48	25
Mirna peč	20	9	6	5	39:23	24
Kandija	20	11	2	7	56:49	24
Straža	20	8	1	11	47:50	17
Študent	20	6	2	12	35:66	14
Iskra	20	3	1	16	15:56	7
Smihel	20	2	2	16	15:80	6

Ekipa Novega mesta je dobila prehodni pokal, vse ekipe pa diplomu. Med tekmovalcem sta diplomirali IMV in Pionir. Vse ekipe so bile poštenovalne in disciplinirane, posebej velja pohvaliti Mirno peč, Otočec in Stražo. j.m.

Po rekonstrukciji 52 odstotkov več!

Podobno kot druga opekarska podjetja je tudi Opekarna v Zalogu na koncu sezone, to pa zadovoljivo končuje. Plan polizdelkov (surovih opek) je izpolnjen, četudi je proizvodnji spomladi precej slabo kazalo. Vso letošnjo proizvodnjo so že prodali.

Do prihodnje sezone se bo marsikaj spremenilo. Po sklepu svojih upravnih organov bo zaloška opekarna ukinila obrat v Prečni, ki je — zasla-rel in iztrošen — postajal že nekakšna colda v opekarnstvu. Vso sproščeno delovno silo iz Prečne bodo zaposlili v Zalogu.

Zaloški obrat je trenutno pred velikimi načrti, ki jih namerava uresničiti do prve polovice prihodnjega leta. Med drugim bodo uredili umetno sušilnico, strojnico pa preuredili. Sušilnica bo

delala 10 mesecev, kar bo omogočilo, da ne bodo več potrebni sezonski delavci, in da bodo uvedli stalno drugo izmeno. Ob rekonstrukciji, ki bo nadaljevanje obnove vseh in ureditvenih del opekarnice po požaru, pričakujejo predvsem porast v proizvodnji (po programu za 52 odstotkov). Podjetje je že samo zagotovilo 30 odstotkov sredstev za rekonstrukcijo, pa tudi opremo so že naročili. Prvega maja 1965 bi morala biti rekonstrukcija dela končana, obrat pa sposoben za obratovanje.

DINOS je izpolnil letni plan

Dinosova poslovna enota v Novem mestu je do konca septembra letos odkupila za 1146 ton odpadnega materiala v skupni vrednosti 33.000.035 dinarjev. S tem so že v septembru izpolnili letni plan, po katerem bi morali do konca 1964 odkupiti 1000 ton odpadnega materiala v skupni vrednosti 32 milijonov dinarjev. Med odpadnimi surovinami, ki so jih odkupovali letos, je največ kovin in stekla, odkupili pa so tudi 80 ton odpadnega papirja, kar je precejšnja količina. Kolektiv šteje 6 ljudi, že od aprila letos pa delajo po skrajšanem delovnem času 7 ur na dan.

KOLIKO MESA POJEMO

Novomeška mesarija je do konca oktobra letos prodala 308.000 kilogramov govedine, 80.000 kilogramov teletine, 66.700 kilogramov svinine, 23.000 kilogramov slanin in 442.000 kilogramov suhomesnatih izdelkov. Vse meso, kar smo ga pojedli, je bilo vredno 634.700.000 dinarjev. Ker ima mesarija letni plan prometa 750.000.000 dinarjev, bodo ta plan zlahka dosegli, saj se v zimskih mesecih porablja meso znatno poveča. Mesarija Novo mesto od maja meseca dalje cen mesa ni zvišala. Kot predvidevajo, bodo letos prodali za približno 790 milijonov dinarjev mesa in mesnih izdelkov in s tem plan presegli za 40 milijonov.

Novomeška kronika

■ Popravljalnice negavje, ki je začela poslovati pred nekaj tedni v Kastelevo ulici, so bile veselo vno ženeče v mestu. Obrtnica Slavka Plančar je lepo uredila lokal, kjer sprejema in izdaja nogavice, popravi pa jih v dvorah, najkasneje v treh dneh. Od pobrane enake računa 15 dinarjev.

■ Kar je v mestu trgovin s konfekcijskim blagom, so se na letošnjo jesen in zimo kar dobro založile s plačli tako za moške, ženske in tudi otroški je nekaj več kot prejšnjega leta. Ne preveč zlatenke, potrošniške, ki potrebujejo topel, praktičen zimski plašč, bodo lahko postregli po amernih cenah v prodajalnih varstvih, Obrtnika, Krojača in tudi v trgovini Konfekcija-Obutev na Glavnem trgu.

■ Podjetje Sadje in selenjava je tudi letos, kakor že lani, zelo ustrezno potrošnikom, ki so si pripravljali na ozimnico kadi s kislimi jeli. Kdor je pri podjetju kupil jelo, ga je lahko tam tudi brezplačno zrezal na posebnem stroju, tako da ni bilo treba doma tega dela ročno opravljati. Za

kilogram zrezanega zelja so računali 26 do 30 din.

■ Kalna voda iz pip novomeškega Vodovoda se je nekoliko znižala. Gospodinja so že obupavale, ko ob zadnjih nalivih niso mogle spiti vode porabiti niti na pranje. Nekateri so pustili vodo, da se je čez noč vsedla umazanih na dno, druge pa so iz vate naredile filtre, ki so bili polni blata, ko so precejale vodo skozenj. Sirozi knjične filtre pa je šla voda, preden je prišla do pip?

■ V ponedeljek po dnevu mrtvih na novomeškem trgu ni bilo dosti prometa. Zelejavje je bilo malo, nekaj več pa je bilo stojnic s pietinami in okrasji, pa tudi kipci, ki so jih bilo dovolj. Jajca so veljala 58 din, solata 160 din kg, spinata in motovilec 50 din merica, mleko 80 din, svinček 360 din kg, jajčeca 100 din, hruške 130 din in kostanj 150 din kilogram.

■ Gibanje prebivalstva: v minulem tednu na področju mesta ni bilo ne rojstev, ne porok in ne smrti.

Na Ahilovo peto vsi merijo

Z novim predsednikom občinskega komiteja ZMS v Novem mestu, Urošem Dularjem, sva se z neko posebno slastjo zagrizla v pogovor o mladini, njenem življenju in delu. Uroš je bil za predsednika izvoljen po vrtni iz JLA, 30. septembra letos.

»Na tem mestu sem novinec, čas od moje izvolitve do danes pa je tako kratek, da se še nisem utegnil seznaniti z vsemi zadevami, je dejal Uroš v opravičilo, če v svojih odgovorih ne bo dovolj natančen. »Letne konference mladinskih aktivov so se pričele, je dejal in dodal, da ni zadovoljen s tako konferenco, kot jo je imela pred kratkim mladina v Novoškcu. »Težko je mladini, ki nima dovolj znanja, ker teže uveljavlja svoje pravice. Slaba idejno-politična pripravljenost je žal še vedno njena Ahilova peta, tisto ranljivo mesto mladih, na katerega radi vsi merijo. Ni prav, da je ob tem Zveza mladine kot politična organizacija nemočna. Toda nemočna je, kar dokazuje življenjske mladinskih aktivov v posameznih gospodarskih organizacijah, postavim v »Borcu« v Dolnji Toplici. Mislim, da smo mladinci dovolj sedeli v zadnjih vrstah. Treba bo v ospredje. To bo možno le tedaj, če bomo vsi razumeli vlogo, ki jo ima Zveza. Ni

samo moja ugotovitev, če trdim, da je mladina do zdaj nalagala delo le na ena sama pleča, navadno na predsednika. To se je dogajalo v aktivih in v komiteju. Osebo ne bom zavzel, da bo vsakdo opravljal le odmerje-

Uroš Dular, novi prednik občinskega komiteja ZMS v Novem mestu

no mu delo: komisije svoje, predsednik svoje, sekretar svoje in drugi svoje. Poskrbel bom, da bo pravočasno poročila članarina in izdane izkaznice ter da bodo vsi aktivisti evidentirani.

»Kaj misliš o kulturno-zabavnem življenju mladine v občini in Novem mestu?»

»Občinski komitej ima komisijsko za društveno dejavnost,

ki pa ni našla svoje prave vloge. Namesto, da bi idejno vplivala na mladinsko dejavnost v vsej občini, se je lani preprosto preimenovala v Iniciativo 63 in dala nekaj prireditelj novomeškemu občinstvu. Iniciativa 63 naj bi bila, komisija pa naj bi imela tudi malo pregleda v občini. Kot vem, bo Iniciativa spet imela prireditelj v počastitev občinskega praznika.

»Zakaj je malo mladine v Svobodah?»

»Nihče še ni izumil oblike s tako vsebino, ki bi mladino pritegnila k sodelovanju. Nova oblika je klub; ker ni prave vsebine, se tudi ta še ne obdrži.

»Kaj naj predstavlja KUS Janez Trdina?»

»Skupino ljudi, ki hoče občinstvu nekaj dati. Občinski komitej ZMS si ne lasti nikakršnega pokroviteljstva nad to skupino, če meni, da bi bilo prav, ko bi se pomenili o usklajevanju kulturnih programov, ker mora tudi KUS Janez Trdina delati po nekem okvirnem programu.

»Se spominš oblike, ki je bila nedavno manifestirana v Novem mestu?»

»Če misliš koncert orkestra Doma JLA, i lahko odgovorim, da sem in bom za vsa možna sodelovanja mladine s pripadniki JLA.

IVAN ZORAN

Živahno športno življenje v Loki

Na pobudo aktivna ZMS je bilo spomladi v Loki pri Zidanem nistu ustanovljeno društvo Partizan. Uresničene so bile večletne želje loških športnikov. Novo društvo se je klub materialnim težavam uspešno lotilo dela. Uspešno deluje sekcija za nogomet in namizni tenis, ki žanjeta prav tepe uspehe. Zda je Partizan pripravila na športna tekmovanja, ki bodo v počastitev občinskega praznika v Sevnici. Omeniti velja tudi razumevanje uprave sevniske osemletke, ki je društvo dala na razpolago prazno učilnico v Loki ter omogočila reden zimski trening. Po dobrem začetku kaže, da se bo šport v Loki še naprej lepo razvijal.

S. SRPČIČ

Končno pomladitev

Pokal je šel v Črnomelj. Bela krajina je visoko premagala novo-mestski Elan, medtem ko Borca ni bilo na igrišču. Rezultat 9:2 je visok, previsok. Novomeščani so nastopili s popolnoma novim moštvom. Na igrišču smo videli enajst mladih, obetajočih igralcev, ki so dobro kombinirali med obema šestnajstmetrskima prostoroma, medtem ko se niso zadržali pred nasprotnikom in pred svojim lastnim golom. Kljub temu pa je tekma bila upanja, da bomo v Novem mestu spet gledali dober nogomet. Iz igralcev, ki so stari 15 ali 16 let in ki vedo, kaj je nogomet, se da v dveh, morda v treh letih narediti prav dobro moštvo. Ko bodo dobili potrebno rutino in ostrino, nogomet je pač ostra igra — bomo lahko pričeli tudi uspehom. Bela krajina se je predstavila kot dokaj solidno moštvo, to pa je razumljivo, saj vsi igralci še vedno igrajo skupaj v ljubljanski ligi.

Lepa igra za zaključek

Prijateljska košarkarska tekma v počastitev občinskega praznika. Igrišče na Loki, gledalcev 150. Sodnik Petrič iz Novega mesta. — Stadenski košarkarski klub: Partizan (mladinci) 60:64 (47:24). — SKK: Bartelj 6, Blažič 13, Dobovšek 2, Rohar, Knol 32, Splival 1. 27. — Partizan: Jereb 24, Pirc 23, Berger 1, Počrvina, Splival 11, 4. Polesšek 12.

Za zaključek letošnje košarkarske sezone so gledalci videli eno najboljših letošnjih tekem. Studenje so ves čas igrali pressing — vsak je držal svojega igralca, tako da so v začetku močno zmedli mlade Partizanovce igralce. V nadaljevanju pa so se tudi slednji zmažili, pokazali najboljšo igro doslej in celo zmagali v drugem polčasu. Tekma je vsekar jasno pokazala, da bodo okrepljeni študentje prihodnje leto resen nasprotnik vsakemu moštvo v drugi slovenski ligi, medtem ko bodo mladinci lahko kaj kmalu razmenjali druge starejše košarkarje iz prvega moštva Partizana. Gledalci so končno šele v zadnji tekmi prišli na svoj račun, saj so imeli priložnost videti vsaj del tistega, kar dela košarko lepo: hitre kombinacije, uspešne mete na koš od blizu in daleč ter dinamično igro z obeh strani. Škoda le, da so volike luže in mokra koga preprečile še višji rezultat.

Borbene igre Pionirja

Kegljači so predstavljeni občinski praznik s tekmovanjem v borbene igre. V dveh igrah je največ kegljev podir Pionir — 756. Zmaga mu je prinesla tudi prehodni pokal. Pionirju so sledili: Luknja (711 kegljev), Vseh devet (677), Zeleničar (675).

—

RADIO LJUBLJANA

VSAD DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 6. NOVEMBRA: 8.05 Iz Bele krajine na Hrvaško (spored popularne domače orkestralne glasbe). 9.25 Igra veliki pihalni orkester Banda Municipal de Madrid. 10.15 Pesmi Stephana Fosterja poje Komorni zbor RTV Ljubljana. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Zvonko: Pospravljanje topinamburja. 12.15 Nekaj domačih v instrumentalni izvedbi. 13.30 Slovenske narodne melodije v izvedbi ansambla Eugena Parkaša. 15.45 Novo v znanosti. 18.15 Revija naših pevcev zabavne glasbe. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.10 Za ljubitelje jazzu.

SOBOTA, 7. NOVEMBRA: 8.05 Poslušajmo Akademski pevski oktet. 9.45 Majhni zabavni instrumentalni ansambli. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Marjan Ogričec: Dognovanje ozimnih oljnic. 12.30 Narodne in partizanske. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Borbene pesmi sovjetskih narodov. 17.35 Pesmi in ples jugoslovanskih narodov. 18.45 5 kmetijskih trga. 20.00 sMladci za mlade. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 8. NOVEMBRA: 7.40 Pogovor s poslušalci. 8.00 Mladinska radijska igra: Gabi in njene dogodivščine. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.

ZDRAVNIK VAM SVETUJE

Tetanus lahko pomeni smrt

O tetanusu je bilo že dosti napisanega. Ker je bolezen izredno nevarna, jo omenjamo povsod, kjer je kaj opraviti z ranami, posebno s tujki. Vsakdo, ki se je ranil in iskal zdravniško pomoč, ve, da so mu poleg oskrbne rane dali še injekcijo proti zastrupitvi. To je bil serum proti tetanusu.

Bolezen povzroča bacil, ki ga najdemo povsod v zemlji in na njej. Ker živi ta bacil v črevesju konj, ga je dosti tam, kjer je konjski gnoj, posebno na gnojnih poljih in travnikih. Promet ga raznaša s kolesi avtomobilov in voz, s podplati pešcev, s prahom in blatom tja, kamor se prah vsede in blato oprime. Bacil ima to lastnost, da se spremeni lahko v odporno obliko in dolgo lahko čaka na žrtev. V globoki rani se začne razvijati in sproščati nevaren strup. Ker se razvija le ob odsotnosti kisika, so nevarne globoke rane in rane s tujki, to je trn, trskami, ihermi in podobno. Površinske rane, kamor dospe zrak, niso nevarne.

Doba od okužbe do izbruh bolezni traja od 1 tedna do 14 dni. Ob začetku bolezni opazimo v rani bolečine in natezanje, sicer pa glavobol, utrujenost, razdraženost. Najpogostejše se potem pojavijo krči v žvekalnih mišicah, ne da se odpreti ust. Kmalu preidejo krči na vse mišice obraza. Bolnik ima izrazit režeč izraz, ki na prvi pogled izda diagnozo bolezni. Krči preidejo na hrbtne in trebušne mišice. Med krči so daljši ali krajši presledki. Že vsak najmanjši šum ali drug dražljaj sproži krč. Krči počasi zajemajo tudi mišice okončin, posebno nog. Hoja je drobenoljva ali pa sploh nemogoča. Togost prizadetega mišičja je razmeroma stalna, krči so sunkoviti in zelo boleči. Ves čas pa bolnik vse bolečine čuti in je pri polni zavesti. Večkrat spremlja bolezen visoka vročina. Čim višja je, manj je upanja, da bo bolnik prebolel. Če bolnik do konca prvega tedna bolezni ne umre, jo preboli. Po statistikah ostaneta pri življenju le dva od desetih bolnikov.

Ker je tetanus smrtno nevaren, je prav, da iščemo za vsako globoko rano ali uhod z žebeljem, trsko, trnom in podobnim, zdravniško pomoč. Tedaj dobimo serum proti tetanusu. Za preprečevanje te bolezni pa cepimo otroke skupno s cepivom proti davici in oslovskemu kašlju, ponovimo s cepitvijo v šolski dobi in pri vojaki, spet kombinirano z drugimi cepivi.

Dr. B. O.

Pokal za Isteniča

Za tradicionalni tek po ulicah Novega mesta je bilo veliko zanimanje. To dokazuje okrog 500 gledalcev, ki so se v četrti dopolnje zbrali, da bi pozdravili zmagovalce in nagradili s ploskanjem tudi vse tiste, ki so se spustili v borbo z nasprotniki, časom in neugodnim vremenom.

Istenič je, kakor že velikokrat poprej, spet pokazal, da je ta čas najboljši tekcač v Novem mestu in verjetno tudi na Dolenjskem. Potem ko je na prvenstvu Dolenjske lepo premagal Ovaro na 400 metrov, je v hitrem finišu ujel precej mladincev, ki so stari ali pol minute pred njim, in zmagal v tradicionalnem teku po novomeških ulicah.

Sicer pa, pojdimo po vrsti: najprej so prišli na cilj mladinci. Ob prvih novomeških godbe na pihala je prvo lovoriko pobrala Rogljeva. Sledili sta ji Nemaničeva in Plutova (vse tri so iz ESS). Nekaj minut pozneje so gledalci zagledali v ovinku dijaka kmetijske srednje šole Vidmarja, ki je s precejšnjim naskokom zmagal v konkurenci mladincev. Nekaj sekund za njim so prišli v cilj trije tekmovalci: Pezdire (Vajenška šola) je bil drugi, Jarc (učiteljske) tretji, Vovk (gimnazija) pa četrti. Takoj za njimi je kot

sedmi prišel na cilj Istenič, čeprav je startal pol minute za mladinci. Sledila sta mu Ožura in Kočvarja in Dujnovci iz JLA.

Tradicionalni tek je bil končan s prav tako tradicionalno razglasitvijo rezultatov. Zmagovalci so dobili okusne potne torbe, Istenič pa še prehodni pokal.

—

Tek brežiške čete

V spomin na brežiško četo je bil na občinski praznik kros mladincev in mladink brežiške občine. V teku na 800 metrov je pri mladinkah zmagala ekipa iz Dobove, ki je zbrala 30 točk. Globoko je zbralo iste število točk in zasledilo drugo mesto. S točko manj je bila tretja Kriška vas. Mladinci so imeli 400 metrov daljšo progo. Tudi tu je zmagala Dobova pred Artičami in Bizeljčani. Starejši mladinci so tekli 2400 metrov dolgo progo. Zmagal je mladinski aktiv planinskega društva Brežice s 40 točkami. Bizeljčani so bili drugi s štirimi točkami manj, IMV pa je bila s 28 točkami tretja. Tekmovali so v Brežicah po slabem vremenu.

—

Drugi Evropejec v Tokiu na 10 km

Franc Červan, jugoslovanski rekorder, o olimpiadi, o Tokiu, o sebi in o svojih načrtih

Franc Červan je znano ime v evropski atletiki. Odkril ga je beograjski tek na deset tisoč metrov na evropskem šampionatu. Sedmo mesto je pomenilo senzacionalen uspeh za dotlej neznanega jugoslovanskega dolgočprogaša. Rus Bolotnikov je bil za zanesljiv zmagovalac in je na koncu poudaril, da bo Červan še marsikaj naredil. Od prvenstva Evrope je šla Červanova atletska pot strmo navzgor. Letos se je Bolotnikov na lastne oči lahko prepričal o svoji izjavi v Beogradu. Dva kroga pred koncem ga je plavalasi tekač z modro majico in jugoslovanskim grbom na velikem stadionu v Tokiu prehitel za cel krog! Deseto mesto je za Červana pomenilo velik uspeh.

Takoj po prihodu iz daljne Japonske je Červan našel dovolj časa, da je obiskal rojstni kraj Podgora pri Novem mestu. Mama ga je doma z veseljem sprejela. Kljub temu, da sta imela malo časa, ker so šli v Celje, je simpatični

Červan takoj pristal na razgovor:

— Kako je bilo v Tokiu, kako ste zadovoljni s svoje uvrstitvijo?

— Pričakovani sem, da bom med prvo desetorico. Razen enega so bili vsi Evropejci za mano. Afričani so takoj v začetku potegnili. Nesmani tekači so bili nabiti s kondicijo in so diktrali strahovit tempo, ki je uničil celo vrsto tekačev, med drugim evropskega prvaka Bolotnikova. Tako smo prvih 5000 metrov pretekli v 14 minutah in 15 sekundah. S trenerjem Gradnikom sva si sestavila točen razpored; po njem bi moral teči 14,25 minute. Toda tempo me je potegnil ... Nisem imel dovolj moči, da bi se držal dogovorjenega. Bal sem se, da bi mi prvi preveč ušli. Tako je pekleni tempo uničil vse po vrsti in drugo polovico smo malodane prehodili.

— Kakšni pa so bili vaši vtisi ob ogledu Tokia?

— Mesto je bilo naredilo izreden vtis. Predvsem gradbena struktura je fantastična. Kaj takega ne moreš verjeti, če ne vidiš na lastne oči. Svojetven stila gradnje in reklame: po tem prekaša Tokio vsa zahodna velenesta. Nekateri močno hvalijo gešje, vendar pa mene niso navdušile. Morda imam poseben okus. Zdel sem prodrli v način življenja preprostih Japoncev, a mi ni uspelo. Že na zunaj je opaziti, da je Japonska dežela velikanskih nasprotij. Z eno nogo stoji v najmodernejšem času, z drugo pa v veliki veliki zastoletosti.

— Precej se je govorilo o odstopu Kovača. Kaj vi menite o tem?

— Znano je, da je Kovač v atletiki to, kar je Sekularac v nogometu. Po pravici povedano, njegov odstop ni presenetil nikogar med atleti. Zdi se mi, da ni le polkodba vzrok odstopa, ampak da je tudi simuliral. Pred vsakim težkim tekom ga je močno strah. Je sicer dober tekcač, vendar pa v odločilnih trenutkih velikokrat zataji.

— Kaj pa mislite v bodoče?

— Zdal, ko sem prišel iz Tokia, sem že takoj malo treniral. Letos bom tekel še na nekaj manjših tekmovanjih, sicer pa mislim tekmovali do evropskega prvenstva v Budimpešti, ki bo čez dve leti. V Mehiko na naslednjo olimpiado pa me ne vleče preveč. Zrak je vse preveč redek in mi je že tokrat 90 odst. vlažne povzročilo dovolj

preglavo. Ko bom tekel v Budimpešti, bom star 30 let. Upam na dober plazma, saj sem bil letos drugi med evropskimi tekači, nato pa se bom umaknil iz atletskih aren. Vsekakor ne mislim tekmovali do onemoglosti, kot to dela Mihalič.

— Preselili se boste v Celje. Kako to?

— Greem v Celje. Posvetbo smo oddali. Ne mislim postati kmetovalec. Celjski Kladivar me je lepo sprejel in mi preskrbel tudi stanovanje. Mambo bom vzel s seboj. Zdi se mi, da bo tudi ona bolj zadovoljna po Budimpešti, ko bom prenehal s atletiko. Ko sem leta 1958 začel s tekmovanji, me je precej pregovarjala, naj pustim šport, po prvenstvu Evrope v Beogradu pa me prav nič več ne ovira. Kot sem že rekel, bo bolj zadovoljna, ko bom prenehal.

— Kaj menite o dolenjski atletiki?

— Tudi zdaj, ko sem že znan, bi pomenil doma v Novem mestu najmanj 50 odstotkov manj kot v Celju. Premalo je športnih fanatikov in premalo je denarja. Ni osnovnih sredstev za šport. Dobrih, talentiranih tekačev pa je na Dolenjskem ogromno.

— Kdo je bil najboljši jugoslovanski olimpijec v Tokiu?

— Tu ni kaj zabirati — Cerar in edino Cerar! Z veseljem smo proslavili vseh pet naših medalj, vendar pa je Cerar bil med vsemi športniki najboljši. Moram reči, da je bilo vdušje v olimpijski val, saj kar domače. Ravno na dan svojega teka sem bil star 28 let. Do bil sem torto in gramofonsko ploščo. Res, gostitelji so poskrbeli za vse. Sicer pa moram reči, da so vsi športniki dobri tovariši. Tudi nogometaši. Menim, da je bilo nogometno moštvo izbrano popolnoma narobe in fantje niso preveč krivi.

Červan je zdaj star 28 let. Do 32. leta dosegajo športniki tekači

na dolge proge najboljše rezultate. Červanova velika želja je teči pod 29 minut na 10.000 metrov. Pravi, da mu bo to uspelo in njegova želja je, da bi se čim boljše uvrstil na evropskem prvenstvu v Budimpešti. Ko bi bilo tako kot v Tokiu, ko je bil drugi Evropejec, bi bil zelo zadovoljen.

JOZE STIHAL

● Prihodnje leto bo Ljubljana prizorišče 28. svetovnega prvenstva v namiznem tenisu. Organizacijski komitej se verno pripravlja na to veliko prirediteljo. V ta namen gradijo v Ljubljani v parku inž. Stanka Bloudika veliko pokrito dvorano, ki bo lahko sprejela 12.000 gledalcev. Po prvenstvu bodo dvorano uporabili za hokej na ledu in druge športne igre (košarka, odbojka). Dvorana bo velika 106x70 metrov in visoka 10 metrov.

● Pričakujejo, da se bo prvenstva v namiznem tenisu udeležilo okrog 700 tekmovalcev v vseh konkurencah. Igrali bodo na 20 mizah, razen tega pa bodo na voljo še mize za ogrevanje.

● Svečana otvoritev tega elitnega tekmovanja bo 15. aprila 1965 ob 19. uri, čeprav se bodo prve tekme začele že opoldne.

● Tudi Jugoslovani so imeli na dosedanjih prvenstvih precej uspeha. Leta 1954 sta Dolinar in Harnangoz postala svetovna prvaka v igrah dvojice, na naslednjem prvenstvu pa sta bila druga. Začetek uspehov jugoslovanskega namiznega tenisa sega v leto 1939, ko je Dolinar v Kairu osvojil tretje mesto, ko mu je bilo 18 let.

● Na zadnjem svetovnem prvenstvu so bili Jugoslovani pri moških peti, medtem ko je bil Marković dvajseti. Svetovno prvenstvo so osvojili Kitajci v moški konkurenci in Japonci v ženski.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 6. novembra — Lenart
Sobota, 7. novembra — Zdenka
Nedelja, 8. novembra — Bogomir
Ponedeljek, 9. novembra — Teodor
Torek, 10. novembra — Andrej
Sreda, 11. novembra — Martin
Četrtek, 12. novembra — Emil

ČESTITKI

Francu Falknerju iz Novega mesta želi za njegov rojstni dan vse najlepše, največ pa zdravja žena Reška, sin Jože in hči Marjeta.

Dragi mami Karolini Jakše iz Orebovce želijo za njeno dvojno praznovanje še na mnoga leta vsi njeni otroci z družinami.

ZAHVALE

Ob tragični izgubi našega dragega sina

JANEZA KOTARJA
učbenca 2. razr. osnovne šole se toplo zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani, ga spremljali na njegovi zadnji poti ter darovali vence in šopke. Posebna zahvala učencem šentjernejske šole za tako številno udeležbo na pogrebu, za tople besede ob grobu in pesmico ob zadnjem slovesu.

Družina Kotar

Ob smrti našega nepoznanega moža in očeta

JURJA SMILJANIČA
se zahvaljujemo primariju dr. Otom Bajcu, zdravnikom in ostalim osebam novomeške poliklinike ter dr. Bienenfeldu iz Metlike, ki so mu lajšali trpljenje med boleznijo. Iskrena hvala vsem prijateljem lovcem ter vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Zalučci: žena Anica, hčerka, vnukinja in ostala sorodstva.

OGLASI

UGODNO PRODAJ FIAT 750, do-
bro ohranjen. Naslov v upravi
listu. 664/64.

POCENI PRODAJ SPALNICO. —
Kettejev drevored 36, Novo me-
sto.

UGODNO PRODAJ DIVAN, pomi-
kalno mizo, mizo in štiri stole
temne barve. Naslov v upravi
listu.

PRODAJ STEDILNIK "TOBI". —
Ogled Kostalova 16, Novo mesto.

PRODAJ KOMBINIRANO OMA-
RO in tranzistorjski magnetofon.
Medved, V Ragov log 4, Novo
mesto.

SOBO ODDAM DIJAKU, brezpla-
čno. Naslov v upravi listu. 670/64.

VAJENCA ZA KOVAŠTVO, pod-
kovništvo, avtomoto in elektro-
varjenje ter izdelavo poljskega
orodja, sprejemni takoj. Brez-
plačna hrana in stanovanje v
hiti ali pa nadomestilo v denarju.
Jože Zelenik, Splošno kova-
stvo, Brestanica.

GOSPODINSKI POMOČNICO za
dve leti išče družina. Plača do-
brs. Po tem času preseljen de-
lo v delovni organizaciji. Inž.
Aleksa Lukša, Vodnikova 25 —
Ljubljana.

SPREJMEM SAMOSTOJNO GO-
SPODINSKO POMOČNICO k 4-
članski družini. Plača po dogo-
voru. Nastop službe takoj. Inž.
Aleksander Debenjak, Radovljica
(Gorenjska), Staneta Zagarja,
n. h.

TAKOJ SPREJMEM DEKLE ali
mlajšo upokojenko za pomoč v
gospodinjstvu. Dr. Jovan, Ra-
dovljica na Gorenjskem, Grad-
nikova 9 a.

NAJDETELJA IZGUBLJENE BUN-
de od hotela "Kandijah" do ulice
Majde Silc, prosim, da jo
proti nagradi vrne v upravo li-
sta. 666/64.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLA-
TINA — Materialni in časovni po-
gotji vam morda ne dopuščajo
sodelovanja v zdravilišču. Z majh-
nimi stroški lahko doma zdravite
bolezni jeter, solca, črevesja, čira,
saprta in hemoroida z rogaškim
"Donala" vrelcem. V Novem mestu
ga dobite pri Trgovskem podjetju
"Hmeljnik" — telefon 21-129 in
"Standard" — telefon 21-158.

Brezice: 6. in 7. 11. nemški barv.
film »Fonočna revija«. 8. in 9. 11.
ameriški film »V svetu komedij«.
Brod na Kolpi: 7. 11. ameriški
film »Tonika«.

Dolenjske Toplice: 7. in 8. 11.
angleški film »Oliver Twist«.

Kočevje: 6. in 8. 11. ameriški
barvni film »Baterijevci«.

8. 11. »Misel in Miselnica«. Od 9.
do 10. 11. francoski film »Živeti
svoje življenje«. Od 11. do 12. 11.
angleški film »V ritmu twistov«.

Kostanjevica: 8. 11. amer. barv.
film »Alamo II«.

Mokronog: 7. in 8. 11. ameriški
barvni film »Živeti za tebe«.

Novo mesto: 5. in 6. 11. jugoslov-
anski film »Skopje 63«. 7. do 9.
11. ameriški film »Zastoreni pro-
fesor«. 10. in 11. 11. francoski
barvni film »Biser Pariza«.

Ostolica: 8. 11. amer. film »Po-
nosni uporniki«.

Predgrađe: 8. 11. madžarski barv.
film »Sonce na ledu«.

Ribnica na Dolenjskem: 7. in 8.
11. italijanski barvni film »Sam-
son proti nastitku«.

Sevnica: 4. 11. sovjetski film
»Človek — amfibija«. 7. in 8. 11.
francoski film »Princesa iz Klevea«.

12. 11. japonski film »Kamikaze«.

Sodražica: zaprti zaradi napo-
ljarne centralne kurjave.

Stara cerkev: 7. in 8. 11. sovj.
film »Zastelovanje Avrika«.

Straža: 7. in 8. 11. jugoslov-
anski film »Udarec na vzporednik«.

Trebnje: 7. in 8. 11. italijanski
barvni film »Maratonka bitka«.

11. 11. jugoslovanski film »Solun-
ski atentatorji«.

Potujoči kino

Novo mesto

predvaja amer. barv. film »Ton-
ika«. 7. 11. ob 19. uri v Orebovci;

Potujoči kino

Kočevje

predvaja francoski film »Rdečelasa
Julija«. 6. 11. ob 19. uri v Dolgi
vasi; 7. 11. ob 19. uri v Črnuem
potoku; 8. 11. ob 15. uri v Travi;

ob 18. uri v Podpreski in slovenski
film »Ne čakaj na maj«. 7. 11. ob
19. uri v Starem logu; 8. 11. ob
13.30 v Prevolah; ob 16. uri v
Strugah, ob 19. uri v Polomu.

BREŽIŠKA KRONIKA

NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili
in iskali pomoč v novomeški bol-
nici:

Alojzu Vlaherju, delavcu iz Vel-
ike vasi, je mešalec za beton po-
škodoval desno roko; Ljube Brgles,
ženo delavca iz Harnice, je bron-
la krava in ji poškodovala desni
kolik; Franjo Bogovič, sin posest-
nika iz Prostince, je padel na dvo-
rišču in si poškodoval obe nogi;
Miroslav Stojanovič, delavec iz
Krškega, je padel z zidarskega
odra in si poškodoval glavo.

Poslušalci čestitajo

in pozdravljajo

Mnogi ljudje sprašuje-
jo, kako je z objavo čes-
titk v RTV Ljubljana. V
informacijskem oddelku
RTV so mi takole poveda-
li:

Ob delavskih stane po-
samezna čestitka 2000 di-
narjev, skupna pa 500. Ob
nedeljah je cena čestitki
dvakratna, torej 4.000 di-
narjev za posamezno in
1000 din za skupno. Pri
skupnih čestitkah bodo
uvedli novost: vsak našte-
ti voščilce bo veljal no-
vih sto dinarjev. S. Sk.

OBVESTILA

Razpis delovnih mest

»Dolenjska, trgovsko podjetje na
debelo in drobno v Novem mestu,
sprejme

poslovodjo za prodajalno v Mir-
ni peči in 1 prodajalno — kvali-
ficiranega delavca za isto pro-
dajalno.

Nastop službe takoj ali po dogo-
voru. Pisane ponudbe nasloviti
na upravo podjetja.

Posebno obvestilo

Veterinarska postaja Novo mesto
kupi slamo.

Še ta mesec šole

za življenje

Občinski komite ZMS in
Delavska univerza v Novem
mestu bosta tudi letos orga-
nizirala šole za življenje in
sicer v Skočjanu, Brusnicah,
Straži in Žužemberku. Preda-
vali bodo zdravniki, psiholo-
gi, pedagogi in sociologi. Šole
bodo začele delati predvi-
doma v novembru. V podjet-
jih nameravajo organizirati
specialne šole za življenje,
namenjene zaposleni mladini.

NESREČE

Spet igra z ognjem!

30. oktobra dopoldne je v Bitni
vasi pri Trebelnem pogorelo go-
spodarsko poslopje, last Alojzija
Veršaja. Okoliščine kažejo na to,
da je požar zanel domači triletni
otrok. Škoda je za okrog 900.000
dinarjev.

Božo si je grel roko...

Med vožnjo po avtomobilski ce-
sti 27. oktobra jutraj si je mope-
dist Božo Poplašen hotel pogreti
roko, ker pa ni znal krmariti z
eno roko, je izgubil ravnotežje in
je padel. Nesreča se je zgodila
blizu Trebnjega, kjer so ranjenemu
mopedistu nudili tudi prvo pomoč.

Nepreviden kadilec?

27. oktobra zvečer je začelo go-
red gospodarsko poslopje Jožeta
Simončiča na Stražnjem vrhu pri

OGLEDALO

In vino veritas

Svetovni dan varčevanja — 31. oktober —
in mesec boja proti alkoholizmu — november
— sta si podala preko dneva mrtvih — 1. no-
vembra — desnici, si ju prijateljsko, toplo stis-
nila in ju dolgo potresovala. Seveda, kar vse
leto se nista videla, pa se jima je, starima
znancema, stozilo. Snidenje je bilo veselo, buč-
no, kakor se za stare prijatelje spodobi; vese-
lost je botrovala plačilni dan pred prvimi in pa
sobotno, brezskrbno razpoloženi dan varčeva-
nja, ki se je, bodi zahvaljen, že nagibal v nič
varčevalsko nedeljo, še praznični vrh vsega...

November — muhasti, vetrovni, deževni, me-
gleni, razmočeni in (včasih) tudi sneženi mesec
— je mesec boja proti alkoholizmu. Lepo, da
ima vsaka stvar svoj dan, teden ali celo mesec
in če je november namenjen boju proti alkoho-
lizmu, se bomo pač borili proti alkoholu, temu
zlu modernega sveta, ki tako množično upro-
pašča človekova jetra in značaje, njihove dru-
žine, skratka — vse po vrsti.

Stari Latinci so dejali: In vino veritas, kar
po naše pomeni: V vinu je resnica. Toliko le-
pih, koristnih pregovorov, rekov in misli so
nam zapustili tihi dobri Rimljani, da smo jim
lahko od srca hvaležni zanje. Skupaj s pre-
govori so nam zapustili tudi »navodila« za upo-
rabo (pred uporabo dobro pretresi!). In res,
spoznali smo, da je v vinu (poleg vode) tudi
— resnica...

...Solski avtobus. Poln otrok, ki se že ve-
selé (čeprav meglene, čemerne) nedelje. Na se-
dežu zajetna škatla s škornji. »Ozimnica« za
prezlebe noge? Tik pred odhodom na sedežu
udobrovoljen možak, škornji v škatli na nje-
govih kolenih. Otroci so menili: »Stric je sko-
čil še na dva deci, da si privzame (nepokorno)
dušo. Zamudil bo.« Ni zamudil; prišel je pra-
vočasno, da je lahko mladeč deset minut za-
baval, ogledoval mlada dekleta, z več kot ne-
okusnimi opazkami odgovarjal na opazke
otrok. Vse njegovo govorjenje bi zglodalo, če
ga zapišemo, takole... (vsaka pika
je beseda, ki je niti (časopisni) papir ne pre-
nese, zaradi pomanjkanja prostora pa smo za-
beležili le nekatere manj hude in pohujšljive
izraze, ki so otrokom kaj dobro deli). »Stric«
ni vedel za latinski pregovor, otroci tudi ne,
jaz sem pa vedel, da iz njega govori alkohol,
vino in da ga poslušajo — otroci!... Izstopil
je točno pred naslednjo gostilno, s škatlo in
škornji....

F. GRIVEC

Crnomlju. Na kraj nesreče so
začeli voziti po sredi ceste, na kar
pa voznik osebnega avtomobila ni
bil pripravljen. Osební avto je tr-
čil v tovornjak, pri čemer je na-
stalo za 30.000 dinarjev škodo.

Franč je izsiljeval prednost

Na Trdinovi cesti v Novem me-
stu se je 1. novembra jutraj mo-
pedist Franc Janič iz Gor. Laken-
zaletel v osební avto LJ 210-87, ki
ga je vozil Jože Jurčič iz Novega
mesta. Mopedist je pripeljal iz
Krištanove ulice, ne da bi upošte-
val prometni znak za »Nimaš
prednosti!« Pri padcu je bil rahlo
opraaskan. Škoda na vozilih so oce-
nili na 80.000 dinarjev.

IZŽREBANI VLAGATELJI

pri KOMUNALNI BANKI v Novem mestu

Med vlagatelji hranilnih vlog pri Komunalni
banki v Novem mestu so bili 31. oktobra izžrebani
med tistimi, ki so imeli ta dan vložnih najmanj
20.000 din, lastniki naslednjih hranilnih knjižic:

1. 50.000 din dobi hranilna knjižica s št. 1471
2. 30.000 din dobi hranilna knjižica s št. 4-645
3. 20.000 din dobi hranilna knjižica s št. 2-2384

22 nagrad po 10.000 pa dobijo hranilne knjižice
z naslednjimi številkami:

4752, 2-2156, T-514, 1426, V-550, 3845, 2-1872, 4-43,

T-557, T-232, 2-395, 2-1355, 2-721, 2-2004, M I-1825,

2-970, 4-715, M II-34, 2-1863, 3899, 3855, 2747.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Bre-
žice, Ormoelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Se-
vnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tona Gošnjak (glavni in
odgovorni urednik), Rja Bažer, France Grivec, Milos Jakopac,
Marjan Moškon, Jožica Tappay in Ivan Zorjan

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din — Let-
na naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej
za izmenstvo 2400 din — Tekoči račun pri podružnici NB
v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN
UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 —
Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo —
TISK: časopisno podjetje DELO v Ljubljani